

Plán bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

Stavba : „ZŠ Ostedková, Ostredková ul. 14, 821 02 Bratislava , parc. č. C-1216, E-698/400, k. ú. Ružinov, obec Bratislava – Ružinov“

Mgr. Róbert Eliáš, ABT	Róbert Eliáš, ABT	Ing. Peter Sivoň, PhD	03/2021	000	Vytvorenie
Spracoval :	Kontroloval :	Schválil :	Dátum	Revízia	Zmeny

OBSAH

1.	VŠEOBECNE	4
1.1	Účel.....	4
1.2	Rozsah platnosti	4
1.3	Použité skratky	5
1.4	Uloženie plánu bezpečnosti a ochrany zdravia	5
1.5	Identifikačné údaje stavby	5
1.6	Zaistenie BOZP na stavbe.....	6
2.	ZODPOVEDNOSŤ	7
2.1	Štruktúra koordinácie bezpečnosti	8
2.2	Subdodávateľia	10
3.	KOORDINÁCIA.....	12
3.1	Koordinácia s investorom	12
3.2	Koordinácia so subdodávateľmi	12
3.3	Komisia BOZP	12
4.	PROGRAM PREVENČIE ŠKÔD	13
4.1	Riziká pre pracovníkov na stavbe	13
4.2	Riziká pre pracovníkov	13
4.3	Plánovanie nebezpečných prác	14
4.4	Požiarna prevencia	14
4.5	Úrazy a havárie, zdravotná starostlivosť	16
4.6	Prijatie a vykonanie opatrení.....	19
4.7	Havarijné stavy	20
4.8	Priestory a objekty zariadenia staveniska	20
4.9	Systém povoľovania prác.....	22
4.10	Stavebné stroje a zariadenia	23
5.	ŠKOLENIE BOZP A PO	23
5.1	Školenie vstupné (1.stupeň)	23
5.2	Školenie pracovníkov na stavenisku (2.stupeň).....	23
5.3	Školenie pracovníkov riadiaceho tímu na stavbe (3.stupeň).....	24
5.4	Školenia pre krátkodobé návštevy	24
5.5	Špeciálne školenia a kurzy (profesné)	24
5.6	Záznamy o školeniach.....	25
6.	KONTROLY DODRŽIAVANIA „PLÁNU BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA NA STAVBE“	25
6.1	Odborný dozor zhotoviteľa	26
7.	ZÁZNAMY A HLÁSENIA BOZP	26
7.1	Priebežné záznamy.....	26
7.2	Denné a týždenné hlásenia	27
8.	FAKTORY SÚVISIACE S RIZIKOM POŠKODENIA ZDRAVIA PRI PRÁCI S BREMENAMI	27
8.1	Faktory súvisiace s rizikom poškodenia podpornopohybovej sústavy pri práci	27
8.2	Individuálne faktory	28
8.3	Smerné hmotnostné hodnoty	29
8.4	Odporúčané zásady zdvíhania.....	29
8.5	Manipulácia pomocou mechanizmov – dopravných vozíkov.....	30
9.	ZÁSADY PRE UDRŽIAVANIE PORIADKU NA STAVBE	31
10.	PRACOVNÝ ODEV A OOPP	32
11.	PORUŠENIE POVINNOSTÍ – SANKCIE	34
11.1	Sankcie	34
12.	PREDPISY BOZP PRE JEDNOTLIVÉ ODBORY, ČINNOSTI A ZARIADENIA.....	34
12.1	Základné pravidlá chovania a osobnej bezpečnosti	34

12.2	Prípravné práce a všeobecné povinnosti	35
12.3	Výnimky	42
13.	OCHRANNÉ PÁSMA INŽINIERSKÝCH SIETÍ.....	42
13.1	Ochranné pásma v energetike	42
13.2	Ochranné pásma v plynárenstve	44
13.3	Ochranné pásma v telekomunikácií	45
13.4	Ochranné pásma vodovodných potrubí.....	45
13.5	Označovanie podzemných vedení výstražnými fóliami	46
14.	POUŽÍVANIE OZNAČENIA, SYMBOLOV A SIGNÁLOV	46
14.1	Typy označenia	47
14.2	Podmienky používania.....	47
15.	VYBAVENIE LEKÁRNIČKY NA STAVENISKU	57
16.	SÚPIS FORMULÁROV PRE OBLASŤ BOZP A PO	58
17.	ODKAZY	59
17.1	Zdrojová dokumentácia.....	59
17.2	Nadväzujúca dokumentácia	59
18.	PRÍLOHY	59

1. VŠEOBECNE

Budúce stavenisko sa nachádza v rovinatom území. Na mieste budúcej stavby sa nachádza trávne ihrisko ZŠ Ostredková, v kontaktnej vzdialenosti od budúceho staveniska sa nachádza volejbalové ihrisko a tartanová dráha (bežecký ovál) školy. Plocha pre budúce zariadenie staveniska je tvorená rovinatou plochou. Možná plocha staveniska je zo severnej strany ohraničená jestvujúcim oplotením výšky . cca 160 cm, z východnej strany čiastočne oplotením a čiastočne jestvujúcimi konštrukciami športoviska, z južnej strany existujúcou tartanovou dráhou (oválom) a zo západnej strany jestvujúcim volejbalovým ihriskom.

1.1 Účel

- 2 Účelom zariadenia staveniska na stavbe ZŠ Ostredková, Ostredková ul. 14, 821 02 Bratislava , parc. č. C-1216, E-698/400, k. ú. Ružinov, obec Bratislava – Ružinov je návrh na vytvorenie podmienok pre umiestnenie výrobných, prevádzkových a sociálnych zariadení dodávateľa stavby potrebných pri realizácii stavebného diela.
- 3 Zariadenie staveniska ako dočasný stavebný objekt sa bude nachádzať v trvalom zábere stavby, na parcelách E-698/400, katastrálne územie Bratislava – Ružinov, okres Bratislava II.
- 4 Budúce stavenisko sa nachádza v rovinatom území. Na mieste budúcej stavby sa nachádza trávne ihrisko ZŠ Ostredková, v kontaktnej vzdialenosti od budúceho staveniska sa nachádza volejbalové ihrisko a tartanová dráha (bežecký ovál) školy.

Účelom tohto plánu je stanoviť pravidlá na vykonávanie prác na stavbe:

„ZŠ Ostredková, Ostredková ul. 14, 821 02 Bratislava , parc. č. C-1216, E-698/400, k. ú. Ružinov, obec Bratislava – Ružinov“

Opatrenia pri výkone prác s osobitným nebezpečenstvom a stanovenie ďalších zásad smerujúcich k zaisteniu maximálnej bezpečnosti a ochrane zdravia (BOZ) všetkých osôb nachádzajúcich sa na tomto stavenisku v súlade s požiadavkami nariadenia vlády SR č. 396/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko (ďalej len nariadenie vlády).

- a) Vykonanie stavby v súlade s podmienkami stanovenými v rozhodnutiach vydaných na uskutočnenie stavby a v súlade s projektovou dokumentáciou bez škôd a mimoriadnych udalostí.
- b) Ciele tohto plánu bezpečnosti a ochrany zdravia sú:
 - žiadne závažne pracovné úrazy
 - žiadne havárie
 - žiadne požiare
 - žiadny negatívny dopad na životné prostredie

1.2 Rozsah platnosti

- Plán je platný a záväzný pre všetky osoby nachádzajúce sa na tomto stavenisku. S pravidlami, opatreniami a zásadami vyplývajúcimi z plánu musia byť oboznámené zodpovedné osoby zastupujúce zhotoviteľov (ZOZZ), resp. samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO). Doklad o

tomto oboznámení je súčasťou dokumentácie BOZP na stavenisku, ktorá je uložená v kancelárii generálneho dodávateľa

ktorá bola odovzdaná a prevzatá účastníkmi výstavby.

Plán BOZP je potrebné podľa konkrétnych podmienok na stavbe prispôbovať a dopĺňať o nové skutočnosti, ktoré budú neoddeliteľnou súčasťou tohto plánu.

1.3 Použité skratky

BOZP	Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
EPS	Elektropožiarňa signalizácia
MPSVaR	Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny
MV	Ministerstvo vnútra
MŽP	Ministerstvo životného prostredia
NV	Nariadenie vlády
OOPP	Osobné ochranné pracovné prostriedky
POV	Projekt organizácie výstavby
SBÚ	Slovenský banský úrad
SÚBP	Slovenský úrad bezpečnosti práce
SPP	Slovenský plynárenský priemysel
STN	Slovenská technická norma
ZOZZ	Zodpovedné osoby zastupujúce zhotoviteľov
SZČO	Samostatne zárobkovo činné osoby

1.4 Uloženie plánu bezpečnosti a ochrany zdravia

Tento plán bude k dispozícii u zodpovedného pracovníka generálneho zhotoviteľa . :

Držiteľmi tohto plánu ďalej sú:

Koordinátor bezpečnosti:

Hlavný stavbyvedúci:

ktorý zabezpečí odovzdanie plánu bezpečnosti svojim poddodávateľom. Odovzdanie tohto plánu bezpečnosti bude elektronickou formou. Súčasťou odovzdania (transmittalu) je záväzok dodávateľa na plnenie realizácie tohto plánu bezpečnosti a zoznámenie svojich subdodávateľov s jeho obsahom.

1.5 Identifikačné údaje stavby

- Stavebník: **Mestská časť Bratislava – Ružinov, Mierová ulica č. 21, 827 05 Bratislava**
- Adresa staveniska: **k.ú obec Bratislava – Ružinov**
- Názov stavby: **„ZŠ Ostedková, Ostredková ul. 14, 821 02 Bratislava , parc. č. C-1216, E-698/400, k. ú. Ružinov, obec Bratislava – Ružinov“**
- Koordinátor bezpečnosti:

Údaje o právnických osobách alebo fyzických osobách na vykonávanie prác na stavbe:

- Zhotoviteľ stavby:.....

1.6 Zaistenie BOZP na stavbe

Koordinátor bezpečnosti (KB) na stavbe poverený stavebníkom na vykonávanie činnosti v zmysle nariadenia vlády je osoba odborne spôsobilá na vykonávanie tejto činnosti. Pre stavbu „*ZŠ Ostedková, Ostredková ul. 14, 821 02 Bratislava , parc. č. C-1216, E-698/400, k. ú. Ružinov, obec Bratislava – Ružinov*“ je koordinátor bezpečnosti poverený stavebníkom:

KB pri výkone svojej činnosti usmerňuje bezpečnostných technikov zhotoviteľov, ZOZZ, SZČO s cieľom zabezpečiť maximálnu BOZP osôb na stavenisku a operatívne riešiť problémy súvisiace s BOZP vo vzťahu k vykonávaným prácam a pohybom osôb na stavenisku.

KB má právo kontroly všetkých osôb nachádzajúcich sa na stavenisku a SZČO:

- na požitie alkoholických nápojov,
- či majú platné preukazy a osvedčenia na obsluhu strojov, zariadení alebo činností,
- či absolvovali inštruktáž, oboznámenie s rizikami a základné informácie o BOZP, týkajúce sa tejto stavby,
- či absolvovali školenie z predpisov na zaistenie BOZP, za ktoré zodpovedá príslušný zamestnávateľ podľa zákona NR SR č.124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- či používané stroje a zariadenia majú platné odborné prehliadky, skúšky resp. revízie a či vyhovujú príslušným predpisom,
- vyžaduje od zhotoviteľov a SZČO spracované technologické alebo pracovné postupy s analýzou nebezpečenstiev, ohrození a rizík vykonávaných prác.

KB je oprávnený počas výkonu jeho činnosti na stavenisku robiť fotodokumentáciu na účely potvrdenia resp. vyvrátenia zistenej skutočnosti, ktorá bola resp. nebola v rozpore z predpisov na zaistenie BOZP. Výsledky inšpekčnej činnosti na stavenisku KB eviduje. KB navrhuje opatrenia na zlepšenie stavu BOZP.

Zaist'ovanie BOZP pri stavebných a ostatných prácach na stavenisku

Základné predpoklady pre vysokú úroveň BOZP na stavbe:

- rešpektovanie príslušných predpisov na zaistenie BOZP,
- jasné vzťahy, kompetencie, rozsah zodpovednosti účastníkov výstavby, dodávateľov a subdodávateľov, ktoré sú dané uzavretými zmluvami,
- rešpektovanie koordinátora bezpečnosti a plnenie jeho pokynov,
- kvalifikovanosť dodávateľov (odborne spôsobilé osoby, oprávnenia, osvedčenia, certifikáty apod.),
- zdravotne a odborne spôsobilí zamestnanci majúci potrebné informácie,
- vybavenosť OOPP, POZ, vyhovujúcim náradím, nástrojmi, pomôckami,
- kvalitné bezpečné postupy,
- účinné opatrenia na zaistenie zamestnancov proti pádu z výšky, zavalením vo výkopoch, ohrozením padajúcim materiálom, dopravnými prostriedkami,
- používanie schválených, preskúšaných a spôsobilých strojov, mechanizmov a zariadení,
- zabezpečenie vysokej úrovne pracovnej, technologickej disciplíny na pracovisku,
- nulová tolerancia k používaniu alkoholu na pracovisku,
- permanentná kontrolná činnosť na stavenisku,
- motivácia zamestnancov k bezpečnej práci.

Zhotovitelia resp. SZČO pri uplatňovaní svojej právomoci a zodpovednosti rešpektujú ustanovenia § 7 až 10 NV SR č. 396/2006 Z.z.. Znamená to, že sa riadia príslušnými právnymi predpismi, najmä

zákonom NR SR č.124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhl. MPSVR č. 147/2013 Z. z.. v platnom znení.

Každý zhotoviteľ zodpovedá za BOZP na pracovisku, ktoré prevzal príslušným zápisom .

Povinnosti subdodávateľov:

Každý subdodávateľ je povinný zabezpečiť na stavenisku prítomnosť bezpečnostného technika (stálu, resp. občasnú), ktorý bude dohliadať na bezpečnosť práce a bude sa zúčastňovať aj pravidelných BOZP mítingoch.

Kontrolný systém

Denná kontrola

Stavbyvedúci a majstri sú povinní vykonávať priebežnú dennú kontrolu dodržiavania všetkých pravidiel BOZP.

Stavbyvedúci, majstri a koordinátor BOZP sú povinní vykonávať u ktorejkoľvek osoby pracujúcej na stavbe náhodnú orientačnú dychovú skúšku na alkohol.

Zistené nedostatky KB zapisuje do denníka a taktiež zapíše dátum, do kedy je nutné nedostatok odstrániť a meno osoby, ktorá je zodpovedná za odstránenie. Je možné ihneď vykonať opatrenia k odstráneniu zisteného nedostatku a taktiež o tom vykonať zápis. Vykoná zápis o každej orientačnej dychovej skúške do Zápisu na kontrolu požitia alkoholických a iných návykových látok, za prítomnosti minimálne jedného svedka.

Mesačná kontrola

Celkovú kontrolu funkčnosti systému BOZP a OPP na stavbe vykonáva koordinátor bezpečnosti.

Motivačný program

Pri nedodržiavaní bezpečnostných predpisov, vykonávaní prác nebezpečným spôsobom, resp. nebezpečným pracovným postupom, bude pracovník (zamestnanec, SZČO) napomenutý ústne resp. písomne. Táto skutočnosť bude koordinátorom bezpečnosti evidovaná. Pri opakovanom nedodržiavaní bezpečnostných predpisov bude uplatnená voči firme finančná sankcia. Toto opatrenie sa vzťahuje na dodávateľské aj subdodávateľské firmy.

V prípade, ak i napriek týmto postihom nebudú dodržiavané bezpečnostné predpisy a opatrenia koordinátor bezpečnosti môže príslušnému dodávateľovi alebo jeho subdodávateľom zastaviť práce na danom pracovisku až do odstránenia nedostatkov, resp. môže byť ukončený pracovný vzťah na tejto stavbe.

2. ZODPOVEDNOSŤ

Každý člen vedenia a dozoru na stavbe , je zodpovedný za osobné dodržiavanie pravidiel BOZP, OPP a bezpečnosti práce všetkých pracovníkov pod svojím vedením.

Pokiaľ dôjde k spozorovaniu nebezpečenstva alebo príznakov takého nebezpečenstva, ktoré by mohlo ohroziť zdravie alebo životy osôb, poruchu technického zariadenia, výbuch, požiar, alebo prevádzkových

haváriu, je povinný prerušiť práce a ihneď to oznámiť zodpovednému pracovníkovi. Podľa možnosti upozorní všetky osoby, ktoré by mohli byť týmto nebezpečenstvom ohrozené.

Každý zhotoviteľ a jeho subdodávateľ zodpovedá za bezpečné a zdravotné nezávadné pracovné prostredie, v ktorom musia byť identifikované, analyzované a kontrolované alebo vylúčené všetky riziká nebezpečnej operácie.

Každý pracovník zhotoviteľa alebo jeho subdodávateľa je povinný dodržiavať stanovené bezpečnostné pravidlá, metódy a postupy, používať odpovedajúce bezpečnostné pomôcky, vhodné nástroje a prístroje a chovať sa spôsobom, ktorý zaručuje bezpečnosť jeho i ostatným pracovníkom a nezaďadá príčinu k vzniku pracovného úrazu a požiaru.

Do programu bezpečnosti a ochrany zdravia sú zapojení všetci pracovníci prostredníctvom účasti na školeniach a ohlasovaní všetkých nebezpečných operácií, metód, postupov alebo okolností zistených na stavenisku.

2.1 Štruktúra koordinácie bezpečnosti

Hlavný dodávateľ

Hlavný dodávateľ je povinný poveriť výkonom funkcie stavbyvedúceho na stavenisku spôsobilú osobu podľa Zákona SR č. 50/1976 § 46a .

Stavbyvedúci

Stavbyvedúci sa riadi podľa Stavebného zákona č. č. 50/1976 Z.z.. Zodpovedá za kompletnú problematiku BOZP a OPP na stavbe, ktorý mu vyplýva zo zákona o výkone funkcie stavbyvedúceho a to najmä:

- Zodpovedá za uplatňovanie programu zaistenia BOZP, ochrany životného prostredia a požiarnej ochrany na stavbe, najmä za dodržiavanie „Plánu bezpečnosti a ochrany zdravia na stavbe“.
- Zodpovedá za plnenie všetkých zákonných požiadaviek o BOZP, a to predovšetkým v zmysle ustanovenia Zákonníka práce a Zákona SR o Bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.
- Zodpovedá za vyšetrovanie a ohlasovanie pracovných úrazov a prijíma nápravné opatrenia.
- Zodpovedá za dodržiavanie právnych ustanovení a interných predpisov o OPP na danom teritóriu.
- Zodpovedá za prejednávanie tém z „Plánu bezpečnosti a ochrany zdravia na stavbe,,
 - na úvodných poradách so zástupcami investora a s dodávateľmi,
 - na poradách vedenia stavby,
 - na koordinačných poradách,
 - na kontrolných poradách so subdodávateľmi.
- Zodpovedá, aby každý subdodávateľ menovite ustanovil svojho zástupcu pre BOZP.
- Formou denných obchôdzok prevádza priamy dozor nad uplatňovaním pravidiel BOZP a OPP na stavbe.
- Schvaľuje vyhodnotenie prevedených kontrol a inšpekcií BOZP, a zodpovedá, aby zistené nedostatky boli čo najskôr odstránené.
- Zúčastňuje sa týždenných auditov BOZP a OPP na stavbe.
- Zodpovedá za pobyt a činnosť externých pracovníkov hlavného zhotoviteľa pri ich krátkodobých pobytoch na stavbe s dôrazom na dodržiavanie pravidiel a vybavení OOPP, školení BOZP.

Stavbyvedúci je povinný zabezpečiť, podľa potreby , aby na stavbe bol prítomný počas vykonávania prác min. jeden pracovník s odbornou spôsobilosťou samostatný elektrotechnik podľa Vyhlášky MPSVaR SR 508/2009 Z.z. § 22 na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti technických zariadení. Samostatný elektrotechnik môže byť aj z radov subdodávateľov. Stavbyvedúci je zodpovedný, aby na stavbe boli pred začatím prác vypracované technologické postupy.

Zástupca stavbyvedúceho alebo osoba poverená zastupovaním

Zástupca stavbyvedúceho musí byť určený zápisom v stavebnom denníku prvý deň zahájenia prác na stavbe.

K tejto funkcii patrí priama kontrola pracovníkov stavby a výber aktuálnych postupov a metód výstavby. Preto zodpovedá za to, že pracovné náradie, stroje a zariadenia, ktoré potrebujú pracovníci k práci sú v odpovedajúcom prevedení, udržiavané v bezpečnom stave a že metódy a postupy výstavby sú v súlade so smernicami a predpismi BOZP a OPP.

- Zodpovedá za to, že pracovníci technického dozoru a subdodávateľa dbajú na dodržiavanie BOZP a OPP a dodržiujú odborné rady a pokyny koordinátora bezpečnosti.
- Zodpovedá (prostredníctvom vedúcich u subdodávateľov) za realizáciu nápravných opatrení, kde sú zistené nedostatky v oblasti BOZP a OPP.
- Koordinuje a vzdáva povolenie pre prácu medzi zhotoviteľom a jeho subdodávateľom.
- Pre aktivity na vyčlenených stanovištiach (po odsúhlasení podmienok koordinátorom bezpečnosti), vydáva subdodávateľom písomné povolenie na práce o zvýšeným nebezpečenstvom.
- Zodpovedá za dennú evidenciu osôb prítomných na stavbe (po jednotlivých zhotoviteľoch).

Koordinátor bezpečnosti

Je zodpovedný za realizáciu plánu bezpečnosti a ochrany zdravia na stavbe. Plní úlohy koordinátora bezpečnosti v zmysle ustanovenia §5 Nariadenia vlády SR č. 396/2006 Z.z.

Koordinátora ustanovuje investor.

Základné povinnosti:

- Spolupracuje so stavbyvedúcim pri udržiavaní materiálov BOZP v aktuálnom stave a upozorňuje zainteresované strany na zmeny pravidiel a postupov BOZP.
- V spolupráci so stavbyvedúcim udržiava „Plán bezpečnosti a ochrany zdravia na stavbe“ v aktuálnom stave a dostupný pre členov vedenia stavby, vrátane vedúcich od subdodávateľov.
- Prevádza kontroly plnenia programov BOZP a ŽP u subdodávateľov.
- Vyvoláva, koordinuje a v spolupráci so stavbyvedúcim vedie vyšetrovanie pracovných úrazov, drobných poranení, technických havárií a odškodňovacie pojednávanie.
- Udržiava v potrebných prípadoch kontakt s inšpektorátom práce a ostatnými štátnymi orgánmi súvisiacimi s BOZP a OPP.
- Pracuje v tesnej súčinnosti so všetkými pracovníkmi investora, hlavného dodávateľa a subdodávateľov, ktorí sú zainteresovaní na obmedzovanie alebo úpravách všetkých podmienok a postupov, ktoré sú považované za nebezpečné alebo nebezpečné prostredníctvom :
 - vydávania bezpečnostných pokynov (inštrukcií),

- poskytovanie odborných rád a návodov,
 - presadzovaniu pracovných postupov prospešných BOZP a OPP.
- Organizuje pre všetkých členov realizačného tímu a vedenia stavby vysvetľovanie dielčích problémov alebo rizík BOZP a OPP.

Pracovník technického dozoru investora

V oblasti BOZP spolupracuje so stavbyvedúcim a koordinátorom bezpečnosti. Je podrobne zoznamovaný s problematikou BOZP a OPP v oblasti svojej odbornej spôsobilosti.

Ostatní pracovníci vedenia stavby (zástupcovia zhotoviteľa)

Táto skupina zahŕňa ostatných členov vedenia stavby vo funkciách ako je riadenie kvality, zásobovanie, nákup, ceny, plánovanie atď.:

- sú zodpovedný za dodržiavanie všeobecných pravidiel BOZP a OPP všetkými im podriadenými pracovníkmi,
- zistené nedostatky sú povinný hlásiť stavbyvedúcemu a koordinátorovi bezpečnosti. Prednostne sa využíva písomná forma.

2.2 Subdodávatelia

Každý subdodávateľ je plne zodpovedný za činnosť svojich zástupcov, kontrolných orgánov a pracovníkov. Musí prísne dodržiavať všetky pravidlá BOZP a OPP.

Základné povinnosti

- Plán BOZP je neoddeliteľnou súčasťou stavebnej dokumentácie a musí a v plnej miere dodržiavať. Subdodávateľ je plne zodpovedný za rešpektovanie stanovených pravidiel a postupov v oblasti BOZP a OPP. Akékoľvek výnimky musia byť najprv odsúhlasené stavbyvedúcim alebo koordinátorom bezpečnosti.
- Organizáciou BOZP u subdodávateľov je zodpovedný stavbyvedúci alebo ním poverená osoba s potrebnými kvalifikačnými predpokladmi.
- Zástupcovia subdodávateľov sa zúčastňujú týždenných porád vedenia na stavbe a týždenných bezpečnostných obchôdzok stavby.
- Subdodávatelia zodpovedajú za nakladanie so všetkým odpadom stavby, ktorý vznikol v súčinnosti s ich činnosťou a vedú o tom preukázateľnú dokumentáciu.
- Každý subdodávateľ zodpovedá za preškolenie svojich pracovníkov s obsahom “Plánu bezpečnosti a ochrany zdravia na stavbe“. Rovnako zodpovedajú za jeho dodržiavanie. O preškolení musí vyhotoviť písomný záznam a ten odovzdať koordinátorovi bezpečnosti.
- Za porušovanie pravidiel BOZP a OPP môžu byť zo strany investora vyvodzované dôsledky voči hlavnému dodávateľovi, ktoré potom môžu vyústiť v postihy zo strany hlavného dodávateľa na základe miery zodpovednosti toho, ktorého subdodávateľa.
- Všetka dopravná technika, stavebné stroje, strojný a elektrický zariadenia musia byť označené názvom či logom subdodávateľa a evidenčným číslom.

- Každý mechanizmus sa musí pred zahájením na stavbu nahlásiť stavbyvedúcemu a zdokladovať právoplatné STK a vykonané revízie.
- Dokumentáciu BOZP pre stavbu vedie každý subdodávateľ na stavbe. Bude mať formu zakladača obsahujúci podľa rozsahu prác:
 - záznamník s údajmi,
 - prehľad vlastných subdodávateľov,
 - záznamy o problematike zabezpečenia BOZP a OPP na stavbe,
 - výsledky vlastných kontrol na stavbe,
 - evidencia písomných povolení na prácu,
 - doklady o vykonaných školeniach,
 - záznamy zo schôdzi BOZP,
 - záznamy o zistených nedostatkoch a prijatých opatreniach v oblasti BOZP,
 - zhodnotenie rizík pri stavebných prácach subdodávateľov aj vlastné bezpečnostné inštrukcie od koordinátora bezpečnosti a stavbyvedúceho,
 - prehľad pracovníkov oprávnených zväť,
 - prehľad pracovníkov vyškolených pre výkon protipožiarnych hliadok,
 - doklady o revíziách a odborných prehliadkach použitých el. zariadení a káblov,
 - prevádzkové denníky stavebných strojov a zariadení,
 - bezpečnostný list materiálov od všetkých chemických látok používaných na stavbe.

Príprava práce

Súčasťou technologických a pracovných postupov musia byť tiež technologické a organizačné opatrenia k zaisteniu bezpečnosti pracovníkov, pracovísk a okolia v súlade s Vyhláškou 147/2013 Z.z.

Majstri a vedúci pracovných čiat

Majstri a vedúci pracovných čiat sú zodpovedný za prenášanie informácií v oblasti BOZP a OPP a za priamy dohľad nad dodržiavaním pravidiel BOZP u svojich pracovníkoch. Zodpovedajú sa svojmu priamemu nadriadenému, stavbyvedúcemu a koordinátorovi bezpečnosti, za znalosti svojich podriadených pracovníkov a praktické dodržiavanie pravidiel BOZP a OPP metódami školenia, precvičovania, presadzovania bezpečnostného náradia, zariadení a pracovných pomôcok. Majstri musia poznať Plán bezpečnosti a ochrany zdravia na stavbe a musia byť schopný zaistiť dodržiavanie pravidiel a štandardov BOZP a OPP.

Zamestnanci

Zamestnanci musia dodržiavať bezpečné pracovné postupy. Sú povinní informovať príslušného priameho nadriadeného, stavbyvedúceho resp. koordinátora bezpečnosti o nebezpečných podmienkach, postupoch a chovaní v ich pracovných priestoroch. Sú vyzývaní vytvárať návrhy pre elimináciu vyššie uvedených negatívnych vplyvov.

3. KOORDINÁCIA

3.1 Koordinácia s investorom

Spolupráca so investorom v oblastiach BOZP a OPP prebieha priebežne po celú dobu realizácie projektu. Problematika BOZP a OPP bude trvalo prvým bodom jednaní na pravidelných koordinačných poradách so zástupcami investora a konzorcia.

Podľa potreby sa budú konať doplnkové porady pred zahájením rizikových prác. Budú prejednávané špecifické riziká práce, príslušné postupy a stanovené dodatočné bezpečnostné opatrenia.

3.2 Koordinácia so subdodávateľmi

Na kontrolách budú prejednávané všeobecné témy BOZP a OPP a ich praktické realizácie subdodávateľmi.

Požaduje sa účasť zástupcov subdodávateľov na bezpečnostných obchôdkach po stavenisku.

3.3 Komisia BOZP

Na stavenisku môže byť ustanovená komisia BOZP v ktorej bude zasadať:

- určený zástupca investora (podľa potreby),
- určený zástupca hlavného zhotoviteľa (podľa potreby),
- koordinátor bezpečnosti,
- stavbyvedúci,
- zástupca subdodávateľov,
- ďalší pracovníci menovaní stavbyvedúcim alebo koordinátorom bezpečnosti podľa potreby.

Zasadnutie komisie organizuje koordinátor bezpečnosti podľa potreby. Koordinátor bezpečnosti s týždenným predstihom ohlásí zasadanie komisie.

Z rokovania koordinátor bezpečnosti vypracuje zápis a rozošle všetkým zainteresovaným stranám.

Program rokovania:

- posúdenie dodržiavania zásad bezpečnosti práce , požiarnej ochrany a ekológie u jednotlivých subdodávateľov,
- analýza o požiaroch, nehodách, zraneniach a iných nebezpečných situáciách a stratách na zariadení a majetku,
- diskusia o nových bezpečnostných zásadách a smerniciach,
- aktuálne bezpečnostné postupy a predpisy pre nasledujúce práce.

4. PROGRAM PREVENIE ŠKÔD

Bezpečnosť je založená na predvídaní a prevencii zlyhania strojov a ľudských chýb, ktoré umožnia vzniku požiarov, nehôd , zraneniam alebo smrti pracovníkov, strate času, poškodenie povesti spoločnosti alebo škody na majetku a zariadení.

Hlavným princípom je idea, že bezpečnosť a ochrana životného prostredia je nedeliteľnou súčasťou organizácie práce.

Nebezpečné situácie musia byť plánované a realizované v zhode s pravidlami /Plánu bezpečnosti a ochrany zdravia“.

4.1 Riziká pre pracovníkov na stavbe

Realizácia projektu prináša zdroje ohrozenia pre všetkých pracovníkov. Preto treba dodržiavať Plán bezpečnosti a ochrany zdravia na stavbe. Treba spolupracovať so stavbyvedúcim a koordinátorom bezpečnosti. Spočívajú najmä v prítomnosti na stavbe pri aktivitách, montážnych prácach , ako aj pri uvádzaní nových zariadení do prevádzky.

4.2 Riziká pre pracovníkov

Realizácia projektu prináša zdroje ohrozenia aj pre pracovníkov dozoru. Spočívajú najmä v prítomnosti na stavbe pri aktivitách, montážnych prácach, ako aj pri uvádzaní nových zariadení do prevádzky.

Doprava materiálu ako zdroj ohrozenia

Jedná sa o dopravu materiálu na stavenisko a po stavenisku, ktoré je neohraničené na miesta stavebných a montážnych prác vrátane vertikálneho transportu do hĺbky a naopak.

Opatrenia na elimináciu rizík:

- priebežná údržba vnútrostaveniskových komunikácií od blata a obmedzenie prašnosti,
- očista mechanizmov pred opusteným staveniskom,
- zaistenie priestoru manipulácie s materiálom proti vstupu nepovolaných osôb,
- v prípade potreby regulovanie dopravy vyškolenou osobou a vybavenou na možnosť regulácie,
- dočasná inštalácia výstražných a zákazových tabuliek BOZP, pre nočné hodiny a s červeným svetlom
- maximálna povolená rýchlosť pre dopravné prostriedky (30 km/h).

Stavebné a montážne činnosti na stavenisku

Počas týchto aktivít hrozí poranenie v dôsledku pádu cez prekážky na ploche, vniknutím cudzích telies alebo prachu do očí, kontaktom s pracovnými nástrojmi alebo stavebnými mechanizmami, možný je aj úraz elektrickým prúdom a pádom zdvíhaného bremena.

Opatrenie k eliminácii rizík:

- vytýčenie a označenie staveniska, podľa Vyhlášky č. 147/2013 Z.z.,
- znižovanie prašnosti voľbou vhodných technológií a lokálnym zakrývaním zdrojov prachu,
- dočasná inštalácia výstražných a zákazových tabuliek BOZP,
- krátke školenie BOZP krátkodobých návštevníkov na stavenisku o zvýšenom nebezpečenstve úrazov a prijatých opatrení na elimináciu rizík.

4.3 Plánovanie nebezpečných prác

Subdodávateľská firma musí naplánovať a pripraviť všetky zariadenia, materiál a personál potrebný k prevádzaniu nebezpečných prác k spokojnosti hlavného zhotoviteľa a investora. Je nutné počítať so skutočnosťou, že k splneniu nebezpečných požiadaviek a harmonogramov bude nutné získať povolenie od stavbyvedúceho a koordinátora bezpečnosti.

Na všetkých plánovacích schôdzach sa preskúmajú požiadavky vzťahujúce sa k danej práci vyplývajúcej z analýzy rizík bezpečnosti práce a zaťaženia životného prostredia s cieľom zaistiť príslušné zdroje a bezpečný priebeh prác.

Každý dodávateľ musí pripraviť a mať k dispozícii Zhodnotenie rizík pri prevádzaní práce na tejto stavbe vrátane podrobných návrhov opatrení k bezpečnému vykonávaniu nebezpečných prác tak, ako to vyžaduje typ práce alebo smernice vedenia stavby. Tieto dokumenty budú pred začatím prác kontrolované stavbyvedúcim alebo koordinátorom bezpečnosti.

Podľa konkrétnej situácie je nutné Zhodnotenie rizík a plány bezpečnostných opatrení priebežne aktualizovať.

Tieto informácie je nutné v písomnej forme bezprostredne odovzdať stavbyvedúcemu alebo koordinátorovi bezpečnosti v záujme zaistenia informovanosti ostatných subdodávateľov na stavbe

Ak sú pri týždennom plánovaní vedúceho identifikované jednotlivé nebezpečné práce, napr. použitie jedovatých látok alebo ohrozenie výbuchom výbušných plynov budú následne spracované bezpečné postupy na zvládnutie týchto rizík. Tieto postupy sú zahrnuté v týždenných bezpečnostných schôdzach a pred započatím je prevedené príslušné školenie.

O použití jedovatých látok je nutné bezodkladne informovať koordinátora bezpečnosti stavbyvedúceho.

4.4 Požiarna prevencia

Povinnosti pracovníkov

Zabezpečenie požiarnej ochrany je súčasťou zodpovednosti a povinnosti každého vedúceho pracovníka podľa rozsahu jeho pôsobnosti. Súčasne zodpovedá za prevádzanie protipožiarnych opatrení a za dodržanie protipožiarnych predpisov, pracovných inštrukcií , postupov a technologickej disciplíny a nepripusti ich porušenie.

Svoju zodpovednosť nemôže preniesť na svojho podriadeného alebo pracovníka v obore požiarnej ochrany.

Všetci pracovníci na stavbe sú povinný poznať a dodržiavať predpisy požiarnej ochrany, plniť stanovené úlohy na úseku prevencie, vrátane účasti na školení a odbornej príprave a preskúšania. Bez meškania musí ohlásiť nadriadenému alebo pracovníkovi požiarnej ochrany závažné a nedostatky ohrozujúce požiarne bezpečnosť.

Protipožiarne asistenčné hliadky a ich vybavenie

Tieto požiarne hliadky až na zvláštne výnimky organizuje zhotoviteľ prác. Po predložení dokladov o riadnom preškolení členov požiarnych hliadok subdodávateľov, a námatkovom overení znalosti im stavbyvedúci alebo koordinátor bezpečnosti vydá nálepky na prilbu na označenie tejto kvalifikácie na stavbe. Vybavenie hliadok určuje vystavovateľ povolení. Subdodávatelia zaistia vybavenie vlastných hliadok dvomi prenosnými hasiacimi prístrojmi, vedrom s vodou a ručnou vzduchovou húkačkou. Podľa potreby budú členovia hliadok vybavení plynovým detektorom a zaškolení na obsluhu. Zariadenie k detekcii plynov pre vybavenie požiarnych hliadok organizuje hlavný dodávateľ. K prístrojom musí byť dostupná príslušná technická dokumentácia (certifikát, kalibrácia). Hliadka sa musí pred zahájením práce zoznámiť s rozsahom a stanovenými podmienkami práce s otvoreným ohňom a požiarne nebezpečné miesta v okolí. V prípade zistenia nebezpečnej situácie požiarne hliadka vždy upozorni svoje okolie na nebezpečenstvo pomocou húkačky.

Školenie pracovníkov

Školenie zamestnancov na stavbe prevedú ich vedúci zamestnanci : Slúžia najmä k zoznámeniu s konkrétnym požiarnym nebezpečenstvom podľa pracovísk a druhov činnosti a s povinnosťami k zaisteniu požiarnej bezpečnosti na pracovisku, predovšetkým o preventívnych opatreniach .

Ďalej sú školení pracovníci zoznámení s rozmiestnením a použiteľnosťou hasiacich prostriedkov, činnosťami pri vzniku požiaru (podľa požiarnej poplachovej smernice a požiarneho predpisu) a zo spôsobmi zaistenia v dobe pracovného klúdu. Školenie sa opakuje najmenej po dobu dvoch rokov.

Školenie vedúcich zamestnancov prevedie náležite kvalifikovaná osoba, v súlade so zákonom o požiarnej ochrane (technik požiarnej ochrany). O vykonaní školenia sa vedie dokumentácia, ktorá musí byť na stavbe.

Preventívne opatrenia

Požiarne poplachová smernica bude vyvesená v kancelárii vedenia stavby.

Práca s otvoreným ohňom a inými zdrojmi zapálenia (zváranie, brúsenie) ako aj používanie všetkých elektrických zariadení (aj batériové svietidlá, meracie prístroje) v priestoroch s nebezpečenstvom výbuchu je možné iba na základe písomného povolenia a zápisu pre prácu s otvoreným ohňom. Vystavovateľ povolenia stanoví podmienky a bezpečnostné opatrenia s ohľadom na konkrétne podmienky a mieru ohrozenia výbuchom či požiarom a na prevedenie zariadenia.

Práce s otvoreným ohňom v priestoroch zvýšeného rizika a ďalšej práce za mimoriadnych podmienok budú v potrebných prípadoch istené protipožiarou asistenčnou hliadkou – samostatne pre každú požiarne nebezpečnú prácu.

Následný dozor po ukončení zvaračských prác (na potrebnú dobu – najmenej 8 hodín) organizuje na vyčlenených pracoviskách zhotoviteľ. Dozor je vykonávaný členom protipožiarnej asistenčnej hliadky, trvale alebo v ukončených časových intervaloch – podľa rizika požiaru

Následný dozor po ukončení práce s otvoreným ohňom na nevyčlenených pracoviskách určí vystavovateľ povolení na prácu.

Skladové objekty s uloženými horľavými látkami, bunky sociálneho zariadenia, kancelárske bunky majstrov a objektov vedenia stavby musia byť vybavené prenosnými hasiacimi prístrojmi.

Všetky podlahy, zásteny a plachty pre zvaračov musia byť z nehorľavého materiálu. Musia zaistiť ochranu proti prieniku žhavých častíc do priestoru zvonku zvaracieho pracoviska.

Pojazdné stroje, zariadenie vrátane zvaracích agregátov, ktoré je vybavené spaľovacím motorom, musí byť riadne uzemnené a trvalo vybavené hasiacim prístrojom.

Hasiaci prístroj musí byť každoročne kontrolovaný oprávnenou osobou a riadne označený.

Požiarne hydranty, vecné prostriedky a zariadenia PO a ostatné zariadenia pre havarijné situácie musia byť trvalo prístupné a plne použiteľné. Vo vzdialenosti o 3 m musí zostať voľný priestor.

Platí zákaz fajčenia mimo zvlášť vyhradené priestory . Žiadosť o povolenie fajčiť v určitom vhodne vybavenom priestore sa predkladá stavbyvedúcemu.

Zneškodňovanie odpadu pálením na stavbe je prísne zakázané.

Elektrické ohrievače v kanceláriách, dielňach pracovných priestoroch a iné musia byť v dobrom stave a pravidelne kontrolované(á 6 mesiacov). K prevádzke elektrických spotrebičov v priestore zariadenia staveniska je potrebné vyjadrenie stavbyvedúceho.

Zneškodňovanie horľavých alebo jedovatých látok musí byť prevedené v súlade so zásadami pre zneškodňovanie nebezpečného odpadu pod odborným dohľadom. Nesmú byť vypustené do kanalizácie

V priestoroch výrobných jednotiek a vo vzdialenosti 10 m od všetkých pracovísk s otvoreným ohňom nesmú byť umiestnené pohotovostné zásoby tlakových fliaš a farieb.

Horľavé alebo vznetlivé látky ako pohonné hmoty, čistiace prostriedky atď. musia byť riadne skladované v uzatvorených nádobách , jasne označených, oddelene od iného materiálu a mimo pracovné priestory. Skladovacie priestory musia byť označené výstražnými značkami zákazu fajčenia. Skladovanie musí zodpovedať STN 65 0201.

Pre balenie a povrchovú ochranu inštalovaných zariadení nesmú byť použité výrobky z PE-fólie a iných umelých hmôt bez testu na odolnosť proti samovoľnému šíreniu plameňa.

Po uplynutí pracovnej doby je nutné celý pracovný priestor skontrolovať a zabrániť riziku požiaru od tlejúceho odpadu, zvyškov zvarovacích materiálov, dreva , papiera atď. Žiadne stroje , ohrievače, svietidlá a iné zariadenia nesmú zostať v chode. Všetky skrine na náradie a dvere musia byť zamknuté. Na stavbe a v ďalších pracovných priestoroch ako i v kanceláriách a sociálnych bunkách to skontrolujú vedúci pracovníci príslušných subdodávateľov.

Východy a prístupy k nim musia byť trvalo voľné, prechádzajúce pešie cesty, ktoré vedú k východom musia byť udržiavané priechodné. Všetky únikové cesty musia mať šírku aspoň 75 cm.

Inštalácia prenosných hasiacich prístrojov na stavenisku (PHP)

Hlavný zhotoviteľ zodpovedá za inštaláciu a stav prenosných hasiacich prístrojov na stavenisku

Ďalej subdodávatelia zodpovedajú za hasiace prístroje používané na pracoviskách a ako vybavenie protipožiarnych asistenčných hliadok (pre každé oddelené zväračské pracovisko 2 ks), vzdialenosť od hasiacich prístrojov by nemala byť väčšia ako 10 m.

4.5 Úrazy a havárie, zdravotná starostlivosť

Pracovným úrazom je aj úraz inej osoby, ktorá sa v priestore stavby s vedomím investora alebo dodávateľa nachádza, alebo ktorá priestor využíva na základe zmluvy pre svoju činnosť.

Prvá pomoc, lekárska starostlivosť

Musí byť poskytnutá v prípade každého poranenia, otravy alebo náhleho vážneho zhoršenia zdravotného stavu.

Poskytovanie predlekárskej prvej pomoci musí byť zamerané vždy na zachovanie hlavných životných funkcií.

Prvú pomoc pred príchodom záchranných zložiek poskytuje najbližší svedok úrazu s pomocou spolupracovníkov.

Bezpečnosť zranenej osoby a jej záchrana majú prvoradú dôležitosť

K okamžitému privolaniu zdravotnej služby slúži telefónna linka pre núdzové situácie

Každý pracovník je povinný:

- ihneď po zistení pracovného úrazu poskytnúť pomoc zranenému,
- privolať zdravotnú a záchrannú službu,
- informovať nadriadeného alebo stavbyvedúceho,

- podľa vlastných možností zamedziť vzniku následných škôd na zdraví zamestnancov a škodám na zariadeniach.

Ak podľa charakteru vzniknutého zranenia, alebo v prípade ak ide o hromadný úraz, najmä u otráv, alebo je nutná technická prvá pomoc k vyprosteniu zraneného a pod. treba privolať aj záchranný hasičský útvar.

Všetci pracovníci musia byť oboznámení zo zásadami postupmi a spôsobmi poskytovania prvej pomoci a spôsobmi vyprostenia zraneného z nebezpečných priestorov (najmä pri úrazoch elektrickým prúdom a v priestoroch zamorených plynom). Poskytovanie prvej pomoci je súčasťou školenia BOZP a zároveň sa nachádza aj v bezpečnostnom preukaze.

Pravidlá používania lekárničiek prvej pomoci

Lekárničky prvej pomoci v nástenných skrinkách sa inštalujú v objektoch vedenia stavby, vrátnice, kanceláriách jednotlivých subdodávateľov a v objektoch skladov.

Prenosné lekárničky sa využívajú pri práci na odľahlejších pracoviskách.

Lekárničky sú majetkom jednotlivých firiem a tieto zodpovedajú za ich stav, dopĺňovanie. Obsah a veľkosť lekárničky sa riadi špecifickými rizikami prác a počtom pracovníkov.

Minimálne vybavenie lekárničky je uvedené na konci tohto plánu.

Hlásenie a vyšetrovanie pracovných úrazov, technických havárií a porúch

Za pracovný úraz sa pokladá akékoľvek poškodenie zdravia alebo smrť spôsobená zamestnancovi nezávisle od vlastnej vôle krátkodobým náhlím a násilným pôsobením vonkajších vplyvov pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s nim.

Za PÚ sa pre účely evidencie a registrácie pokladá aj úraz, ktorý utrpel zamestnanec na pracovisku alebo v priestoroch organizácie pri činnosti, ktorá nesúvisela s plnením pracovných úloh alebo iná osoba, ktorá sa s vedomím organizácie zdržiavala na jej pracovisku alebo v priestoroch, ktoré inak nie sú verejne prístupné.

Pracovným úrazom nie je úraz, ktorý sa zamestnancovi prihodí na ceste do zamestnania a späť.

Plnením pracovných úloh sa rozumie najmä:

- výkon pracovných povinností vyplývajúcich z pracovného pomeru,
- iná činnosť vykonávaná na príkaz zamestnávateľa,
- činnosť vykonávaná v rámci funkcie zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci,
- činnosť vykonávaná pre zamestnávateľa z vlastnej iniciatívy, pokiaľ na ňu zamestnanec nepotrebuje osobitné oprávnenie, je vykonávaná s vedomím zamestnávateľa a nie proti jeho výslovnému zákazu.

Druhy pracovných úrazov

1. Zamestnanec je povinný bezodkladne oznámiť zamestnávateľovi vznik

- a) pracovného úrazu, ktorý utrpel, ak mu to dovoľuje jeho zdravotný stav,
- b) iného úrazu alebo smrti, ku ktorej nedošlo následkom pracovného úrazu, ak vznikli na pracovisku alebo priestoroch zamestnávateľa,
- c) nebezpečnej udalosti,
- d) bezprostrednej hrozby závažnej priemyselnej havárie.

2. Povinnosť oznámiť zamestnávateľovi vznik udalosti uvedenej v odseku 1 má aj zamestnanec, ktorý bol svedkom vzniku uvedenej udalosti. Zamestnávateľ je povinný vnútorným predpisom určiť, komu a akým spôsobom sa oznamuje vznik udalosti.

3. Zamestnávateľ je povinný bezodkladne vykonať potrebné opatrenia, aby nedošlo k ďalšiemu ohrozeniu života a zdravia. Stav pracoviska nemožno meniť do príchodu príslušných vyšetrojúcich orgánov, okrem vykonávania nevyhnutných opatrení na ochranu života a zdravia, na zabránenie veľkej hospodárskej škody. Ak sa stav pracoviska mení zamestnávateľ je povinný vyhotoviť dokumentáciu o stave pracoviska potrebnú na vyšetrovanie príčin vzniku takej udalosti.

4. Zamestnávateľ je povinný registrovať pracovný úraz, ktorým bola spôsobená pracovná neschopnosť zamestnanca trvajúca viac ako tri dni alebo smrť zamestnanca, ku ktorej došlo následkom pracovného úrazu, tak že:

- a) zistí príčinu a všetky okolnosti jeho vzniku, a to za účasti zamestnanca, ktorý utrpel registrovaný pracovný úraz, a za účasti príslušného zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť; v prípade smrti, ťažkej ujmy na zdraví, zamestnávateľ je povinný prizvať k zisťovaniu príčin aj autorizovaného bezpečnostného technika,
- b) spíše záznam o registrovanom pracovnom úraze najneskôr do štyroch dní po oznámení vzniku registrovaného pracovného úrazu,
- c) prijme a vykoná potrebné opatrenia, aby sa zabránilo opakovaniu podobného pracovného úrazu.

5. Zamestnávateľ je povinný po prijatí oznámenia bezodkladne oznámiť vznik:

- a) registrovaného pracovného úrazu
 - príslušnému zástupcovi zamestnancov pre bezpečnosť
 - príslušnému útvaru Policajného zboru ak zistené skutočnosti nasvedčujú, že v súvislosti s pracovným úrazom bol spáchaný trestný čin,
 - príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru, ak bola spôsobená smrť alebo ťažká ujma na zdraví,
- b) bezprostrednej hrozby závažnej priemyselnej havárie, závažnej priemyselnej havárie, choroby z povolania, ohrozenia chorobou z povolania príslušnému inšpektorátu práce.

6. Ak zamestnanec utrpel registrovaný pracovný úraz na pracovisku u iného zamestnávateľa

- a) tento zamestnávateľ je povinný
 - splniť oznamovaciu povinnosť podľa odseku 5 písm. a)
 - zistiť príčinu vzniku registrovaného pracovného úrazu podľa odseku 4 písm. a)
 - po spísaní podkladu pre záznam o registrovanom pracovnom úraze podľa odseku 4 písm. zaslať tento podklad zamestnávateľovi zamestnanca,
 - prijať a vykonať opatrenia podľa odseku 4 písm. c)
- b) zamestnávateľ zamestnanca je povinný splniť povinnosti podľa odseku 4 písm. b) a c), odseku 5 písm. a) a odsekov 7,8 a 12.

7. Zamestnávateľ je povinný

- a) záznam o registrovanom pracovnom úraze do 8 dní odo dňa, keď sa o tomto pracovnom úraze dozvedel:
 - zaslať príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru,
 - doručiť zamestnancovi, ktorý utrpel registrovaný pracovný úraz, alebo pozostalým, ak zamestnanec zomrel v dôsledku pracovného úrazu.
- b) zaslať príslušnému inšpektorátu práce správu o prijatých a vykonaných opatreniach pri závažnom pracovnom úraze, pri chorobe z povolania, do ôsmich dní odo dňa, keď podľa záznamu o registrovanom pracovnom úraze sa malo opatrenie vykonať.

8. Zamestnávateľ je povinný viesť evidenciu

- a) pracovných úrazov, v ktorej uvedie údaje potrebné na spísanie záznamu o registrovanom pracovnom úraze, ak sa následky pracovného úrazu prejavia neskôr,

- b) iných úrazov ako pracovných a nebezpečných udalostí, v ktorej uvedie údaje o príčine vzniku a o prijatých a vykonaných opatreniach na predchádzanie podobným úrazom a udalostiam,
- c) priznaných chorôb z povolania a ohrození chorobou z povolania, v ktorej uvedie údaje a príčine vzniku, o prijatých a vykonaných opatreniach na predchádzanie tej istej alebo podobnej chorobe z povolania.

9. Zamestnávateľ je povinný plniť povinnosti podľa odseku 4 písm. a) a c) a odseku 5 písm. a) prvého bodu aj pri nebezpečnej udalosti, pracovnom úraze, inom úraze, chorobe z povolania, ohrození chorobou z povolania.

10. Ošetrojúci lekár, alebo zdravotnícke zariadenie sú povinný zamestnávateľovi, príslušnému inšpektorátu práce na požiadanie bezodkladne oznámiť, či ide o závažný pracovný úraz podľa odseku 4 písm. a).

11. Štátny orgán, poisťovňa, Sociálna poisťovňa, zdravotná poisťovňa, lekár a iný zdravotnícky zamestnanec, fyzická osoba a právnická osoba poskytujúca bezpečnostnotechnickú službu a pracovnú zdravotnú službu sú povinný písomne oznámiť príslušnému inšpektorátu práce a príslušnému orgánu dozoru pracovný úraz, chorobu z povolania, ohrozenie chorobou z povolania, bezprostrednú hrozbu závažnej priemyselnej havárie a závažnú priemyselnú haváriu, o ktorých sa pri svojej činnosti dozvedeli, ak je odôvodnené podozrenie, že uvedená udalosť nebola oznámená podľa odseku 5.

12. Zamestnávateľ je povinný uchovávať záznam o registrovanom pracovnom úraze podľa odseku 4 písm. b) 10 rokov od vzniku tohto úrazu, rovnaká lehota platí aj pre evidenciu podľa odseku 8.

4.6 Prijatie a vykonanie opatrení

Zhotoviteľ a jeho subdodávateľia sú povinný prijať a vykonať potrebné opatrenia s cieľom preventívne pôsobiť proti vzniku udalosti z podobných príčin, ustanoviť termíny na ich splnenie a určiť zodpovedné osoby. Pri príprave týchto opatrení musí zamestnávateľ umožniť príslušným zástupcom zamestnancov pre BOZP a dotknutých zamestnancom vyjadriť sa k obsahu a štruktúre opatrení a následne ich o prijatých opatreniach informovať. Tiež je povinný ich informovať o plnení týchto opatrení. V prípade smrteľných, závažných PÚ (ťažká ujma na zdraví) je o plnení opatrení zamestnávateľ povinný informovať aj územne príslušný inšpektorát práce.

Vyšetrovanie skoronehody / nebezpečnej situácie

Subdodávateľia a pracovníci hlavného dodávateľa udalosť ohlásia koordinátorovi bezpečnosti a stavbyvedúcemu, alebo v jeho neprítomnosti zástupcovi.

Každá táto udalosť musí byť riadne vyšetrená a zdokumentovaná. Budú prijaté účinné opatrenia s cieľom minimalizovať počty skoronehody a tým znížiť tak pravdepodobnosť vzniku skutočného úrazu či technickej havárie. Analyzovanie skoronehody je trvalou témou jednaní pri týždenných kontrolných poradách a jednaniach komisie BOZP.

Hlásenie a vyšetrovanie požiarov a výbuchov

Každý požiar musí byť bezodkladne nahlásený vedeniu stavby a koordinátorovi bezpečnosti, ktorí zaistia oznámenie prípadu územne príslušnému Hasičskému zboru. Povinnosť nahlásiť požiar vzniká aj vtedy, keď bol úspešne zdolaný vlastnými prostriedkami a boli vykonané patričné opatrenia proti jeho opätovnému vzniku.

4.7 Havarijné stavy

Vyhlasovanie a evakuácia

Pri vzniku havarijnej situácie sa činnosti pracovníkov na stavbe podriadiť pokynom stavbyvedúceho. V priestore staveniska je určené zhromažďovacie miesto ku krátkemu zhromaždeniu a spočítaniu pracovníkov pred odchodom do priestoru sústredenia.

Hlásenie a opustenie priestoru

Pre všetkých druhoch havarijných stavov zástupcovia subdodávateľov sú povinný ohlásiť stavbyvedúcemu, či všetci ich zamestnanci opustili priestor stavby a sú v zhromažďovacích miestach.

Požiare

Každý, kto spozoruje vznik požiaru, je povinný uhasiť ho po ruke dostupnými hasiacimi prostriedkami.

Ďalej musia byť volaním „horí“ alebo vzduchotlakovou húkačkou upozornení ostatní pracovníci v blízkosti.

Každý požiar bez ohľadu na veľkosť a spôsob zlikvidovania je nutné ohlásiť priamemu nadriadenému, vedeniu stavby, koordinátorovi bezpečnosti.

V prípade vzniku požiaru a okrem hlásenia prevádza tiež evakuácia osôb a materiálu z ohrozeného priestoru s dôrazom na nebezpečné zariadenia (tlakové nádoby, fľaše a pod.) Motory a elektrické zariadenia je nutné aspoň vypnúť.

Ostatné havarijné stavy

Improvizované osobné ochranné prostriedky.

Pri nízkych koncentráciách plynu je možné použiť na ochranu dýchacích ciest pri uniku zo zamoreného priestoru tkaninu, ktorá je navlhčená vodou.

4.8 Priestory a objekty zariadenia staveniska

Pracoviská budú jednoznačne a zreteľne vyznačené a opatrné potrebnými značkami BOZP.

Denná miestnosť zariadenia pre subdodávateľov stavby sú súčasťou starostlivosti každého zhotoviteľa. Hygienické zariadenie je povinnosť zabezpečiť aj pre subdodávateľov hlavného zhotoviteľa.

Pred inštaláciou alebo vybudovaním objektu alebo oplotenia v rámci dočasného zariadenia staveniska musí každý subdodávateľ predložiť hlavnému dodávateľovi na schválenie návrh k jeho rozmiestneniu.

Súčasťou ZS je aj priestor s kontajnermi pre komunálny odpad a nádoby pre recyklovaný odpad.

V každom objekte musia byť inštalované:

- požiarne poplachové smernice
- hasiace prístroje,
- označenie miest kde je povolené fajčiť,

Denne pred odchodom z pracoviska musí každý vedúci skontrolovať zariadenie staveniska, za ktoré zodpovedá a zaistiť:

- vypnutie všetkých elektrických zariadení a svietidiel s výnimkou chladničiek, faxov, zariadenia pre elektronickú poštu a nočného osvetlenia,
- odstránenie všetkého horľavého odpadu z odpadových nádob, podláh, stolov a ďalších miest,
- uzatvorenie všetkých okien a uzamknutie všetkých dverí.

V priestore zariadenia staveniska nie je dovolené hromadenie odpadkov, zaolejovaných handier, horľavých materiálov a ďalších požiarno nebezpečných látok.

Elektrické spotrebiče podliehajú prehliadkam a revíziám v režime podľa STN 33 1600. Plynové sporáky nesmú byť používané.

V areáli staveniska je prísny zákaz pohybu žiakov, pedagogického personálu a ostatných zamestnancov školy, zákaz vyznačiť bezpečnostnými tabuľami o zákaze vstupu na stavenisko.

Mimo areál pri realizácii NN prípojky, je potrebné zabezpečiť výkop v zmysle vyhlášky č. 147/2013 Z.z , prílohe č. 2, ods.3, alebo náhradným bezpečnostným opatrením, ktoré určí dodávateľ stavebných prác.

Hygienické požiadavky

Záchody, umývárne a pitná voda musia byť zaistené pre všetkých pracovníkov na stavbe v súlade s nariadenia vlády č. 396/2006 Z.z. . Sústava dodávky pitnej vody podlieha súhlasu hygienických orgánov pred zahájením užívania.

Každý subdodávateľ je úplne zodpovedný za to, že jeho kontrolní a výkonní pracovníci dodržia na stavbe uplatňované pravidlá a požiadavky a riadne používajú hygienické zariadenia.

Všetky ubytovacie a stravovacie zariadenia musia byť vybavené v súlade so slovenskými predpismi a hygienickými smernicami.

Sklad technických plynov

Svojím prevedením musí spĺňať STN 07 8304 . Sklady musia zaistiť dôkladné prirodzené vetranie. Fľaše na kyslík a acetylén sa skladajú samostatne, zabezpečené proti prevrhnutiu, plné a prázdne fľaše vždy v oddelených priestoroch s označením. Na dverách skladu musí byť umiestnená tabuľka s údajmi o druhu plynu a najväčším počtom skladovaných fliaš, značka „Nebezpečenstvo výbuchu „ a značka Zákaz vstupu nepovolaným osobám“

V sklade a vo vzdialenosti do 10 m je zakázané ukladať akékoľvek horľavé látky a vykonávať práce s otvoreným ohňom bez povolenia.

Príručný sklad farieb

Slúži na uloženie a manipuláciu náterových hmôt, ktoré sú horľavými kvapalinami v zmysle STN 65 0201. Sklad musí spĺňať ustanovenie uvedenej STN.

Sklad musí mať dostatočné prirodzené vetranie.

Maximálna kapacita príručného skladu môže mať 7 m3 horľavých kvapalín v obaloch, kontajneroch a nádržiach.

Pravidlá prevádzkovania takehoto skladu sú upravené STN 67 0811 – Skladovanie náterových hmôt.

Sklad musí byť vybavený:

- spádovou vodotesnou záchytnou nádržou, kovovou
- kovovou nádobou s tesniacim vekom na uskladnenie handier a iných odpadkov nasiaknutých olejovými hmotami,

- hasiacim prístrojom,
- výstražnými tabuľkami „, Nehasiť vodou“, „Fajčenie zakázané“ a „ Zákaz práce s otvoreným ohňom“.

4.9 Systém povoľovania prác

Bez povolenia nesmú byť vykonávané žiadne práce .

Všetky práce na stavenisku je možné vykonávať len na príkaz, ktorý vydáva stavbyvedúci alebo ním poverený zástupca.

Pri prácach spojených s nebezpečenstvom úrazu, výbuchu alebo požiaru je dovolené vykonávať len na písomný príkaz, ktorý vzdáva stavbyvedúci alebo ním poverený zástupca.

Povolenia prác a zariadení

Vjazd motorových vozidiel na vnútroobjektové komunikácie v areáli staveniska je možný len, ak je vozidlo vedené v evidencii a bolo mu vydané povolenie na vstup.

Povolenie musí mať pri sebe na pracovisku vedúci pracovnej skupiny, ktorá práce vykonáva.

Typy dokumentov na povolenie prác:

- Povolenie prác na zariadenia (vrátane príkazu B pri práci na elektrickom zariadení pod napätím)
- Povolenie na zváranie, rezanie a na práce s otvoreným ohňom
- Povolenie na výkopové práce
- Povolenie na zahájenie prác

Pred zahájením každej práce, na ktorú bolo vydané povolenie, organizuje najbližší nadriadený určených pracovníkov a protipožiarnej hliadky krátke školenie BOZP.

Povolenie s dlhodobou platnosťou

Pre práce na vyčlenenom pracovisku môže hlavný zhotoviteľ vydať subdodávateľom dlhodobé povolenie na práce ale bez otvoreného ohňa. Je vydané každému subdodávateľovi samostatne, na základe predloženej písomnej informácie o rizikách im vykonávaných prác a im doporučených opatrení.

Povolenie prác s dlhodobou platnosťou má formu zápisu podpísaného oprávneným zástupcom subdodávateľa a vystavovateľom povolení.

Zápis obsahuje termín platnosti, zvláštnosti pracoviska a podmienky, ktoré musia byť dodržané na odovzdanie pracoviska.

Platnosť dlhodobého povolenia je obmedzená iba na priestor uvedený v zápise.

Na každom pracovisku, ktoré vystavuje povolenia musí byť zavedená číselná evidencia vystavených dokladov. Vystavovateľ archivuje doklady povolení 3 roky od ich vystavenia.

Povolenie s krátkodobou platnosťou

Týka sa všetkých prác, na ktoré sa nevzťahuje povolenie s dlhodobou platnosťou.

Toto povolenie na prácu na existujúcom technologickom zariadení v uzatvorených priestoroch, práca s otvoreným ohňom a ďalšie je nutné denne obnovovať. Platnosť povolení je možné predĺžiť max. na 14 dni od dátumu vystavenia.

Povolenia k práci s ohňom

Toto povolenie sa vystavuje na všetky druhy práce s ohňom.

Účastníci povoloňacieho konania sú zodpovedný zástupcovi hlavného dodávateľa.

Práce s otvoreným ohňom v priestoroch zo zvýšeným nebezpečenstvom požiaru a výbuchu vyžaduje zvláštne bezpečnostné opatrenie.

K ich stanoveniu koordinátor bezpečnosti a príjemca povolenia na prácu s otvoreným ohňom povolenia zvoláva komisiu.

Zápis z jednania komisie je neoddeliteľnou súčasťou povolenia k práci s ohňom.

Pri periodický opakovaných prácach je doba platnosti zápisu neobmedzená.

V povolení sú stanovené podmienky vykonávania prác na základe vyhodnotenia podmienok požiarnej bezpečnosti, ktoré vydal vystavovateľ povolenia.

Zmenia sa počas prác podmienky požiarnej bezpečnosti, je možné v nich pokračovať až po novom posúdení situácie vystavovateľom povolenia.

4.10 Stavebné stroje a zariadenia

Na stavenisku sa smú pohybovať len vozidlá a mechanizmy so súhlasom stavbyvedúceho a vydaným povolením.

Mechanizmy, ktorými sa nevykonávajú práce musia byť odstavené v priestoroch na to určených.

Všetky ustanovenia o pravidlách cestnej dopravy sa musia dodržiavať.

Prísny zákaz fajčenia na stavenisku mimo vyhradených priestorov sa vzťahuje aj na kabíny automobilov a strojov.

Nie je prípustná preprava so zaveseným bremenom na lane.

Je zakázané vlečenie alebo šmýkanie materiálu po teréne.

Pri presune strojov musí byť skontrolovaná trasa na prejazdne výšky.

Práca žeriavu pod voľným elektrickým napätím nie je dovolená.

Preprava osôb nákladnými autami nie je povolená.

Motorizované zariadenia ako automobily, žeriavy a pod. nesmú byť ponechané za chodu motoru bez obsluhy.

Zariadenia ako zväracie aparáty, kompresory a pod. nesmú byť za chodu premiestňované.

Žiadny stroj nesmie pri parkovaní sťažovať prístup k bezpečnostnému a protipožiarnému zariadeniu.

Stavebné stroje a iné technické zariadenia, ktoré sú zdrojom hluku a hladine 85 dB a vyššej musia byť označené značkou „Príkaz k ochrane sluchu“.

5. ŠKOLENIE BOZP A PO

5.1 Školenie vstupné (1.stupeň)

Slúži k oboznámeniu všetkých pracovníkov na stavbe s pravidlami BOZP a PO, zásadami poskytovania prvej pomoci. Toto školenie má dobu platnosti 1 rok a po uplynutí tejto doby sa musí každý zamestnanec okamžite preškoliť.

5.2 Školenie pracovníkov na stavenisku (2.stupeň)

S výkonom práce a pohybu na stavenisku môžu pracovníci začať až po vykonaní tohto školenia.

Zaškolenie zabezpečuje príslušný zodpovedný pracovník hlavného zhotoviteľa- stavbyvedúci. Stavbyvedúci resp. jeho zástupca školí priamo svojich zamestnancov a zodpovedných vedúcich subdodávateľov. Zodpovední pracovníci jednotlivých subdodávateľov sú zodpovední za zaškolenie svojich pracovníkov.

Slúži k oboznámeniu všetkých pracovníkov na stavbe s projektom, s pravidlami projektu „Plánu bezpečnosti a ochrany zdravia na stavbe“ a ďalšími bezpečnostnými predpismi podľa pracovnej náplne jednotlivých pracovníkov.

Súčasťou vstupného školenia má byť kladený aj dôraz na pravidlá nakladania s nebezpečnými látkami a s odpadmi vznikajúcimi na stavbe.

Školenie zoznamuje v potrebnom rozsahu s nasledujúcou problematikou :

- Oboznámenie s projektom stavby
- Oboznámenie s „Plánom bezpečnosti a ochrany zdravia na stavbe“
- Zásady BOZP a OPP
- Vyskytujúce sa riziká
- Ohlasovanie rizík ostatným ohrozeným
- Základné povinné osobné ochranné pomôcky a ich účel
- Pravidlá správania a osobnej bezpečnosti na stavenisku
- Protipožiarna prevencia v podmienkach staveniska
- Podmienky pre prácu s látkami zdraviu škodlivými
- Postupy pre prácu v blízkosti elektrického zariadenia a na elektrických zariadeniach

5.3 Školenie pracovníkov riadiaceho tímu na stavbe (3.stupeň)

Má slúžiť k prehĺbovaniu vedomostí o problematike BOZP na danej stavbe. Školenie sa vykoná so všetkými hlavnými pracovníkmi zhotoviteľa a jeho subdodávateľov (od funkcie majstra a vyššie) o problematike Plánu BOZP. Školenie sa prevádza na základe termínu dohodnutého na koordinačnej porade.

5.4 Školenia pre krátkodobé návštevy

Návštevy pokiaľ nie sú oboznámené s problematikou bezpečnosti na stavenisku musia byť trvalo doprevádzané počas pobytu na stavenisku zodpovednou osobou. Spreádzanie návštevy nie je nutné, pokiaľ bola preukázateľne oboznámená s pravidlami BOZP na stavenisku (t.j., že je o tom vykonaný písomný zápis).

5.5 Špeciálne školenia a kurzy (profesné)

Pre mimoriadne práce a práce so zvýšeným nebezpečenstvom :

- práce, ktoré nie sú bežnou činnosťou pracovníkov a vyžadujú zvláštne opatrenie BOZP,
- práce v podmienkach pracoviska so zvýšeným nebezpečenstvom.

Školenie (inštruktáž) sa vykonáva pred začiatkom prác.

Zodpovedný vedúci pracoviska, ktorý práce prevádza alebo ním poverený pracovník, ktorý práce priamo riadi (napr. vedúci čaty) oboznámi všetkých pracovníkov so schváleným postupom a bezpečnostnými podmienkami pre danú činnosť a situáciu.

Zápis o preškolení sa prevádza do formulára pre povoľovanie prác (môže ho nahradiť pracovný príkaz), alebo zápis do stavebného denníka. Pre dlhodobú činnosť sa musí zápis vykonať do osobnej bezpečnostnej karty pracovníka.

Pre obsluhu a servis vyhradených technických zariadení, obsluhy špeciálnych zariadení a ďalších profesií, ktorých vykonávanie je spojené so zvýšeným rizikom úrazu :

- žeriavníci, elektromechanici
- revízní technici elektro, tlakových nádob, zdvíhacích zariadení, plynových zariadení a iné

a ďalej pre práce ako :

- zváranie elektrickým oblúkom a plameňom,
- práce na drevoobrábacích strojoch,
- viazača bremien,
- obsluha vysokozdvížných vozíkov,
- obsluha nastrelovacích zariadení,
- obsluha stavebných a iných špeciálnych zariadení,
- práce s použitím horolezeckej techniky,
- práce vo výškach pri montáži a demontáži pomocných konštrukcií.

Požiadavky na ich odbornú kvalifikáciu sú upravené vyhláškami a normami. K získaniu kvalifikačného oprávnenia (preukazu, osvedčenia) je nutné absolvovať zvláštne školenie alebo kurz. Pre udržanie kvalifikácie je nutné periodické preškolenie a preskúšanie znalostí. Lehoty a ďalšie podrobnosti riešia príslušné vyhlášky a normy.

Pri práci je nutné mať preukaz o kvalifikácii neustále pri sebe alebo uschovaný u stavbyvedúceho.

5.6 Záznamy o školeniach

O všetkých druhoch školenia vykoná nadriadený pracovník záznam .

Školenia pre krátkodobé mimoriadne práce sa zaznamenávajú do formulárov pre povoľovanie prác (môže ho nahradiť pracovný príkaz) alebo zápis do stavebného denníka.

Prideliť zamestnancovi pracovnú úlohu je možné až po vykonaní školenia BOZP 2.stupňa.

6. KONTROLY DODRŽIAVANIA „PLÁNU BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA NA STAVBE“

Neformálna kontrola je prevádzaná nepretržite všetkými príslušníkmi vedenia stavby ako súčasť ich pracovnej náplne a starostlivosti o odstránenie nedostatkov.

Všetci predstavitelia stavby zo strany hlavného dodávateľa, stavebného dozoru, alebo koordinátora bezpečnosti sú oprávnení zastaviť akékoľvek práce, pokiaľ sú bezprostredne ohrození pracovníci alebo zariadenie na stavbe.

O nedostatkoch, ktoré nevytvárajú bezprostredné ohrozenie je informovaný príslušný vedúci pracovník zhotoviteľa alebo subdodávateľa, pre zaistenie nápravných opatrení.

Výsledky kontrol sú prejednávané na pravidelných poradách so zhotoviteľom a jeho subdodávateľmi. Porady zvoláva koordinátor bezpečnosti. Zástupca investora môže byť podľa potreby prítomný na porade. Zástupca investora je písomne informovaný o výsledku z porady koordinátorom bezpečnosti.

6.1 Odborný dozor zhotoviteľa

Tvorí základ systému kontrol BOZP a ochrany OPP.

Umožňuje najucelenejší dohľad nad praxou na stavenisku.

Zodpovedný pracovník za zhotoviteľa (napr. stavbyvedúci resp. jeho zástupca) je povinný vykonávať pravidelne kontrolu nad dodržiavaním BOZP a ochrany OPP na stavbe, zisťovať nedostatky ako u vlastných pracovníkov, tak aj u subdodávateľov a ich pracovníkov. V prípade zistenia nedostatkov tieto okamžite vyhodnotiť a odstrániť. Napomínať subdodávateľov k ich dodržiavaniu.

Denné obchôdzky

Prevádza ich stavbyvedúci osobne (alebo ním poverený zástupca), s dôrazom na pracoviská so zvýšeným nebezpečenstvom úrazov a havárií (práca s otvoreným ohňom v priestoroch s nebezpečenstvom výbuchu ZÓNA 1,2,3), zdvíhacie práce, práce vo výškach s individuálnym zaistením, práve zahajované práce a problémové pracoviská.

Mesačné obchôdzky (audity)

Obchôdzky stavby organizuje koordinátor bezpečnosti. Vykonáva sa pravidelne. Na obchôdzkach sa zúčastňuje koordinátor bezpečnosti, stavbyvedúci (alebo jeho zástupca), ďalej zástupcovia jednotlivých subdodávateľov. V prípade potreby sa auditu zúčastní aj zástupca investora.

Poznatky z auditov - vyhotoví sa písomný záznam. Záznam bude doručený zhotoviteľovi, stavbyvedúcemu, dotknutému subdodávateľovi.

Osnova kontroly :

- informovanosť / vybavenosť aktuálnymi predpismi BOZP a OPP,
- vedenie dokumentácie o technických prostriedkoch na stavbe,
- preukázateľnosť školení BOZP a OPP,
- evidencia pracovníkov, vrátane ich kvalifikácie a zaškolenia pre rôzne činnosti,
- školenie pracovníkov subdodávateľov nižších stupňov a samostatných živnostníkov,
- nápravu nedostatkov z denných a týždenných obchôdzok,
- problémy s ostatnými účastníkmi stavby,
- ďalšie problémy podľa aktuálnej situácie.

7. ZÁZNAMY A HLÁSENIA BOZP

7.1 Priebežné záznamy

Pre účely dokladovania starostlivosti nad dodržiavaním BOZP musia všetky firmy na stavbe zaznamenávať všetky jednotlivé prípady :

- pracovné úrazy, ktoré vyvolali pracovnú neschopnosť na viac dní alebo úmrtie,
- pracovné úrazy, ktoré boli ošetrené lekárom ale bez vzniku pracovnej neschopnosti,
- drobné poranenia, vyžadujúce svojpomocné ošetrenie prostriedkami z lekárničky prvej pomoci,
- výskyt situácií, kedy bolo odvrátené nebezpečenstvo vážneho úrazu alebo technickej havárie (skoro nehoda),

- vznik požiaru každej veľkosti,
- technické havárie a technické poruchy,
- dopravné nehody,
- prevádzanie kontrol BOZP štátnymi úradmi.

Pri niektorých týchto prípadoch neodpadá povinnosť oznámiť vznik udalosti štátnym organizáciám v zmysle zákonov a predpisov SR.

O všetkých prípadoch musí byť predaná písomná správa stavbyvedúcemu.
Stavbyvedúci je povinný tieto informácie neodkladne oznámiť koordinátorovi bezpečnosti.

7.2 Denné a týždenné hlásenia

Slúži k podrobnému prehľadu o nasadení pracovníkov zhotoviteľa a jednotlivých subdodávateľov na stavbe po jednotlivých dňoch v každom týždni.

8. FAKTORY SÚVISIACE S RIZIKOM POŠKODENIA ZDRAVIA PRI PRÁCI S BREMENAMI

- 1) Zhotoviteľ zabezpečí používanie primeraných prostriedkov, najmä mechanických zariadení, aby sa zamestnanec vyhol potrebe práce s bremenami.
- 2) Ak je práca s bremenami nevyhnutná, zamestnávateľ preukázateľne vykoná primerané opatrenia, použije primerané prostriedky a zamestnancov vybaví takými prostriedkami, aby sa vylúčilo alebo znížilo riziko poškodenia zdravia spojené s prácou s bremenami, uvedené v tejto stati.
- 3) Zhotoviteľ zabezpečí, ak sa nedá vyhnúť práci s bremenami, pracovisko takým spôsobom, aby zamestnanec vykonával prácu s bremenami a najmenším rizikom poškodenia zdravia. Pred začatím prác:
 - a) posúdi a vyhodnotí zdravotné podmienky a bezpečnostné podmienky daného druhu práce so zohľadnením faktorov uvedených v tejto stati,
 - b) vylúči alebo zníži riziko poškodenia zdravia vykonaním potrebných opatrení, pri ktorých sa vezmú do úvahy najmä vlastnosti pracovného prostredia a požiadavky na činnosť uvedenú v tejto stati,
 - c) zohľadní smerné hmotnostné hodnoty uvedené v tabuľke,
 - d) zabezpečí posúdenie zdravotnej spôsobilosti zamestnancov na výkon konkrétnej činnosti
- 4) Ženy a mladiství, ak je to možné, nevykonávajú pravidelnú dlhodobú prácu s bremenami.
- 5) V prípade, že práca s bremenami je u žien a mladistvých nevyhnutná, hmotnosť bremien je potrebné prispôbiť podľa NV SR č. 281/2006 Z.z.
- 6) Zhotoviteľ zabezpečí primerané zaškolenia zamestnancov a ich oboznámenie s prácou s bremenami, so zdravotnými rizikami, ktorými môžu byť vystavení pri nesprávnej manipulácii, s ohľadom na faktory uvedené v tejto stati a poskytne im potrebný zázvuk.

8.1 Faktory súvisiace s rizikom poškodenia podpornopohybovej sústavy pri práci

1. Vlastnosti bremena

Ručná manipulácia môže predstavovať riziko poškodenia podpornopohybovej sústavy, najmä chrbtice, ak je bremeno:

- a) príliš ťažké alebo príliš veľké,
- b) neskladné alebo ťažko uchopiteľné,
- c) nestabilné alebo jeho obsah sa môže premiestňovať,
- d) umiestnené v takej polohe, že je potrebné držať alebo s ním manipulovať v určitej vzdialenosti od tela alebo je potrebné pri manipulácii s ním sa nakláňať alebo vytáčať trup,
- e) vzhľadom na jeho tvar, obsah alebo konzistenciu také, že môže spôsobiť poranenie zamestnancov, najmä v prípade kolízie.

2. Fyzická námaha

Fyzická námaha môže predstavovať riziko poškodenia podpornopohybovej sústavy, najmä chrbtice, ak je:

- a) nadmerná,
- b) dosahovaná iba otáčavým pohybom trupu,
- c) pravdepodobnosť, že dôjde k neočakávanému pohybu bremena,
- d) manipulácia s bremenom uskutočňovaná v nestabilnej alebo nefyziologickej polohe tela.

3. Pracovné prostredie

Pracovné prostredie môže zvýšiť riziko poškodenia podpornopohybovej sústavy, najmä chrbtice, ak:

- a) nie je dostatok priestoru na uskutočňovanie činnosti, najmä vo vertikálnom smere,
- b) podlaha je taká nerovná, že vzniká riziko potknutia, alebo klzká vzhľadom na obuv zamestnanca,
- c) miesto v pracovnom prostredí neumožňuje zamestnancovi manipulovať s bremenami v bezpečnej výške alebo v správnej polohe,
- d) úroveň podlahy alebo pracovného povrchu sa mení, v dôsledku čoho je nutné manipulovať s bremenami na rôznych úrovniach,
- e) podlaha alebo opora nôh je nestabilná,
- f) osvetlenie, teplota, vlhkosť alebo vetranie je nevyhovujúce.

4. Požiadavky na činnosť

Činnosť môže predstavovať riziko, ak ide o poškodenie podpornopohybovej sústavy, najmä chrbtice, ak zahŕňa jednu alebo viacero z týchto podmienok:

- a) príliš častú alebo z hľadiska trvania príliš dlhú fyzickú záťaž namáhajúcu podpornopohybovú sústavu, najmä chrbticu,
- b) nedostatočný telesný odpočinok alebo čas potrebný na zotavenie,
- c) nadmerné vzdialenosti pri zdvíhaní, spúšťaní alebo prenášaní bremena,
- d) vnútené tempo práce pri pracovnom procese, ktoré zamestnanec nemôže meniť.

8.2 Individuálne faktory

Pri práci s bremenami môže byť zamestnanec ohrozený poškodením podpornopohybovej sústavy, najmä chrbtice, ak

- a) je fyzicky a zdravotne nespôsobilý uskutočňovať príslušný pracovný úkon,
- b) má nevhodný odev a obuv a iné osobné vybavenie,
- c) nemá zodpovedajúce alebo primerané vedomosti a zručnosti.

Riziko poškodenia podpornopohybovej sústavy, najmä chrbtice zamestnancov pri práci s bremenami, môžu súčasne podmieniť viaceré faktory uvedené v prílohách č. 1 a 2 k tomuto nariadeniu.

8.3 Smerné hmotnostné hodnoty

Smerné hmotnostné hodnoty v zmysle Nariadenia vlády SR č.281/2006 Z.z.

Smerné hmotnostné hodnoty¹⁾ oboma rukami zdvíhaných a prenášaných bremien pre mužov a ženy rôznych vekových kategórii **v základnej polohe postojacky a pri priaznivých a nepriaznivých³⁾ podmienkach v trvaní max.1 hodinu za zmenu⁴⁾**

Vek	Podmienky	Max. hmotnosť ²⁾ - Muži	Max. hmotnosť – Ženy
18 – 29 r.	priaznivé nepriaznivé ³⁾	50 kg 40 kg	15 kg 10 kg
30 – 39 r.	priaznivé nepriaznivé	45 kg 40 kg	15 kg 10 kg
40 – 49 r.	priaznivé nepriaznivé	40 kg 35 kg	15 kg 10 kg
50 – 60 r.	priaznivé nepriaznivé	35 kg 30 kg	10 kg 5 kg

¹⁾ Smerné hmotnostné hodnoty vyjadrujú vhodnosť určitej činnosti zamestnanca vykonávanej v závislosti od veku a pohlavia a od hmotnosti bremena vo vzťahu k frekvencii úkonov a dĺžke trvania.

²⁾ Pod maximálnou hmotnosťou bremena sa rozumie hmotnosť individuálneho bremena, ktorá nesmie byť za žiadnych podmienok (okolností) prekročená.

³⁾ Za nepriaznivé podmienky sa považujú napr. zhoršené úchopové možnosti, manipulácia s bremenami v úrovniach podlaha – plece, plece – nad plece, nerovná, naklonená, šmykľavá podlaha, vyšší podiel statických prvkov – držanie bremena, fyziologicky nevhodná pracovná podlaha (napr. nakláňanie a pootáčanie trupu, vzpaženie horných končatín a pod.), veľká vzdialenosť medzi ťažiskom tela a ťažiskom bremena, vnútené pritláčanie bremena k bruchu, prenášanie bremien s rizikom prevrhnutia a vystreknutia (nádoby, kontajnery so škodlivými látkami), nárazové zaťaženie v priebehu zmeny, nedostatočná fyzická zdatnosť zamestnancov a pod.

⁴⁾ Maximálna frekvencia zdvihov pre ručné zdvíhanie bremien u mužov s hmotnosťou bremena 50 kg je za priaznivých podmienok 1 zdvih za 2 minúty (pri hmotnosti bremena 25 kg 1 zdvih za 1 minútu) v priebehu 1 hodiny za zmenu.

Pri zvyšovaní frekvencie zdvihov sa primerane hmotnosť bremena znižuje (pri bremene s max. hmotnosťou 4 kg 15 zdvihov za 1 minútu).

Bremená s hmotnosťou 30-50 kg u mužov možno zdvíhať nepretržite počas 1 hodiny. Prestávky medzi časovými úsekmi na zdvíhanie bremien nesmú byť kratšie ako 30 min.

Pri stanovení maximálnej celozmenovej hmotnosti bremena pri prenášaní bremien je potrebné zohľadniť aj energetický výdaj a srdcovú frekvenciu zamestnanca. K prácam spojeným s dlhodobou a pravidelnou manipuláciou s bremenami je potrebné vyžiadať stanovisko príslušného orgánu na ochranu zdravia.

8.4 Odporúčané zásady zdvíhania

Všeobecné zásady :

- nepodceňovať prevádzanú manipulačnú činnosť a nepreceňovať svoje schopnosti,
- nepreťažovať stroje a prostriedky užívané k manipulácii s materiálom a skladovaní,
- dodržiavať prejazdnosť a priechodnosť komunikácií,
- neodkladať nepotrebný materiál do komunikačných a manipulačných trás.

Pred zdvihom :

- prezrieť si trasu,
- odstrániť nadbytočné manipulačné úkony, zostávajúce úkony ul'ahčiť,

- odstrániť každú možnú prekážku,
- oboznámiť sa s prenášaným bremenom,
- použiť vhodnú obuv.

Vlastný zdvih :

- postaviť sa priamo k bremenu,
- nájsť si rovnováhu, nohy sú rozkročené,
- čupnúť si, zohnúť nohy v kolenách,
- držať chrbát maximálne vyrovnaný,
- nadýchnuť sa a zadržať dych,
- stiahnuť brucho,
- do polohy stoja sa dostať pomocou nôh so vzpriamenou chrbticou,
- zdvíhať plynulo a kontrolovať zdvih,
- pri zdvíhaní bremien najväčšiu hmotnosť majú niest svaly na nohách,
- ak zamestnanec cíti, že práca je ťažká alebo namáhavá, má to signalizovať svojmu nadriadenému.

Ako správne prenášať bremeno ?

- pevne držať bremeno,
- držať bremeno čo najbližšie pri tele,
- chrbát držať vzpriamene,
- stiahnuť brucho,
- pri skladaní sa ohnúť v kolenách,
- bremená neukladať priamo na podlahu, ale na podložku.

Ako správne dvíhať bremeno ?

- nedvíhať predmety nad hlavu,
- neskladať objemné predmety zhora bez zistenia hmotnosti,
- zabezpečiť si lepší prístup, prípadne pomoc,
- pri zdvíhaní alebo skladaní predmetov sa nevytáčať,
- nenakláňať sa pre zdvíhaný predmet cez nejakú prekážku v ceste, radšej ju obísť,
- ukladať bremeno do stabilného stohu, hromady alebo regálu, neukladať bremeno voľne s rizikom pádu.

8.5 Manipulácia pomocou mechanizmov – dopravných vozíkov

Zásady BOZP pri použití fúrika (jednokolesový vozík) :

- ťažšie predmety ukladať nižšie a bližšie ku kolesu,
- fúrik dvíhať z podrepu silou nôh s mierne nakloneným telom a vzpriameným hrudníkom,
- nohy mierne predkročiť (rozdiel 30 – 40 cm).

Zásady BOZP pri použití ručných vozíkov :

- použiť vhodný druh a veľkosť vozíka,
- zabezpečiť správne rozloženie hmoty materiálu na plošine vozíka tak, aby spoločné ťažisko bolo čo najnižšie,
- vyznačiť nosnosť vozíka,
- neprekračovať vyznačenú nosnosť,
- zabezpečiť stabilizovanie labilného materiálu (klíny, laná, pásy, reťaze, postranice), aby počas prepravy nedošlo k jeho zosunu, deformáciám a pod.,

- ak materiál presahuje cez obrysy vozíka, zabezpečiť vykonanie opatrení aby nedošlo k zachyteniu materiálu o okolité predmety, osoby a terén,
- po odstránení upevnenia bremien sa nesmie s pomôckami manipulovať,
- pri premiestňovaní bremien zdvíhacími zariadeniami vylúčiť pohyb osôb pod bremenami v pásme možného pádu. Pri týchto manipuláciách sa musí vylúčiť samovoľný pohyb použitých pomôcok,
- zabezpečiť kvalitné komunikácie a vhodné priestory na odstavovanie týchto pomôcok,
- vozík tlačiť zozadu, nikdy nie z boku.

Transportné zariadenie

- transportné zariadenie môžu ovládať iba oprávnení pracovníci,
- čistenie, nastavovanie, kontrolu a údržbu prevádzať výhradne pri zastavenom zariadení,
- neodstraňovať kryty a nevyrad'ovať z činnosti bezpečnostné a signalizačné zariadenia,
- nevstupovať na pohybujúci sa dopravník a ani ho nepodliezať,
- nepomáhať ručne do chodu preťaženému dopravníku pri jeho preklzavaní či zastavení rešpektovať určené signály,
- posúdenie zdravotnej spôsobilosti.

Zamestnávateľ má pred začatím prác, pri ktorých je riziko poškodenia podporno- pohybovej sústavy, najmä chrbtice, zabezpečiť posúdenie zdravotnej spôsobilosti zamestnancov na výkon konkrétnej činnosti.

Je vhodné zoznámiť zamestnancov s mechanizmom opotrebovania chrbtice, ako centrálnym článkom pohybovej sústavy a následkami nadmerného zaťažovania organizmu pri ručnej manipulácii s bremenami.

K poškodeniu chrbtice dochádza nielen pri nesprávnej manipulácii s bremenami, ale aj pri práci, ktorá sa vykonáva v nesprávnej polohe. Preto má zamestnávateľ posúdiť aj práce, ktoré súvisia s:

- neprirodzenou polohou tela,
- nevhodnou ergonómiou práce (nesprávne usporiadanie pracoviska),
- jednostranným zaťažením,
- nevhodným tempom práce (časový stres),
- vynútením tempom práce (nadväznosť na stroj),
- prácou po stojacke,
- nedostatok odpočinku (práce bez prestávok),
- stres.

9. ZÁSADY PRE UDRŽIAVANIE PORIADKU NA STAVBE

Poriadok na stavbe je základným predpokladom bezpečnosti pracovných aktivít. Preto sa očakáva od hlavného dodávateľa a subdodávateľa dodržanie nasledujúcich pravidiel:

- všetky pracovné priestory, stavenisko a príslušenstvo udržiavať v čistom, hygienickom a zdravotne nezávadnom stave,
- udržiavať čistotu schodísk, ciest pre peších aj pre vozidlá,
- fľaše a iné obaly je zakázané ponechávať na stavenisku, zhromažďovať pre odvoz s komunálnym odpadom alebo triedením odpadom do kontajnerov. Všetky sklenené fľaše, poháre a sklenené obaly je zakázané vynášať na pracovisko,
- ukladať materiál, náradie a rôzne zariadenia tak, aby nebolo prekážkou pre iné stavebné činnosti,
- denne odpratávať odpad z pracovných miest i okolia a zabezpečiť jeho roztriedenie. Zvláštnu pozornosť je potrebné venovať separácii a ukladaniu nebezpečného tovaru.

- horľavý odpad zhromažďovať v samostatne vyčlenenom kontajnery, odstraňovať v pravidelných intervaloch,
- zvláštnu pozornosť venovať lokalizácii nebezpečného odpadu, napr. olejovitých tekutín a čistiacich prostriedkov. Zaistiť odstraňovanie vo zvláštnych odpadových nádobách.
- všetky dosky s klincami musia byť neodkladne odstraňované z pracovných miest a komunikácií,
- pred uložením použitého stavebné dreva najprv odstrániť všetky klince,
- očista komunikácie zhotoviteľom resp. subdodávateľom ihneď po ich znečistení stavebnými mechanizmami alebo dopravnou technikou.

10. PRACOVNÝ ODEV A OOPP

Všetci pracovníci na stavbe budú zreteľne označení podľa svojho zamestnávateľa:

- na pracovnom odevu (logo),

V prípade, že pracovník nebude mať pracovné oblečenie a vhodnú obuv nebude vpustený na pracovisko.

Každý pracovník musí byť vybavený vhodnými OOPP pre všetky riziká, ktorým je vystavený pri prevádzaní konkrétnej práce.

Všetci pracovníci zamestnaní v okruhu 3 m od činnosti vyžadujúcej zvlášťne vybavenie OOPP, musia byť vybavení rovnako.

Používané OOPP musí byť schváleného typu (s osvedčením oprávnenej skúšobne pre príslušné riziko) a s platnou lehotou na používanie.

Všetci pracovníci musia pri pobyte na stavbe trvale používať:

- ochrannú prilbu,
- pevnú obuv s tuhou špičkou a s podrážkou opatrenou vložkou proti prepichnutiu,
- jednoduché päťprstové pracovné rukavice,
- pracovný odev s dlhým rukávom ,
- v prostredí s nebezpečenstvom výbuchu horľavých plynov musí byť odev v prevedení spĺňajúcimi požiadavky EN 533, odev a obuv musí mať antistatickú úpravu.
- **vhodný respirátor , resp. rúško, podľa nariadenia HHSR, MZ SR Vlády SR , RÚVZ a pod.- proti infekčným chorobám**

Úplne zásadný význam má použitie ochranných okuliarov alebo štítu na tvár:

- pri práci s brúskou,
- pri práci vo vzdialenosti do 3 m od prevádzaných technologických zariadení a potrubí, ak obsahujú nebezpečné látky,
- vo vonkajšom prostredí za silného vetra.

Každý zamestnávateľ zabezpečí pre svojich pracovníkov dostatočné množstvo dezinfekčných prostriedkov na dezinfekciu rúk.

Nepripúšťa sa nahrádzanie ochranných okuliarom bežnými dioptrickými. V prípade používania dioptrických okuliarov, musia byť tieto okuliare v certifikovanom bezpečnostnom prevedení s bočnými štítkami a bezpečnostnými šošovkami. Na krátkodobé použitie sa pripúšťa zdvojenie ochrany zraku, kde klasické dioptrické okuliare sú prekryté ochrannými alebo štítom na tvár.

V mrazoch sa ochranná prilba dopĺňa zatepl'ovacou vložkou, používajú sa zateplené rukavice, obuv a oteplovacie vložky pod vrchný odev.

Pre práce v prostredí s nebezpečenstvom výbuchu sa druhy používaných OOPP riadia STN 33 2030.

V prašnom prostredí a v prostredí s rizikom poškodenia zdravia škodlivinami sa používajú ochranné prostriedky dýchacích orgánov.

Dalej musia byť pracovníci vybavení uzavretými ochrannými okuliarmi, zväracím štítom, bezpečnostným postrojom a ďalšími pomôckami podľa profesijných požiadaviek a platných predpisov.

V prípadoch, keď pôvodný držiak prilby nezaistí uje spoľahlivo jej polohu na hlave pracovníka, je nutné použiť podbradný pásik.

Výnimka z použitia ochranného odevu podľa EN 533 vo výbušnom prostredí sa pri nanášaní ochranných náterov na konštrukcie. Pre zvaračov a ich pomocníkov sa pripúšťa použitie ochranného odevu pre zvaračov podľa STN 05 0601.

Výnimky z použitia pracovných rukavíc sa pripúšťajú pri prevádzaní obkladačských a inštalatérskych prác a všeobecne pri manipulácii s drobnými predmetmi ako sú klince (do dĺžky 100 mm), skrutky, podložky, matice do rozmeru M20, obsluha prístrojov s drobnými ovládacími prvkami (tlačidlá do priemeru 20 mm, páčky do dĺžky 50mm).

Ďalšie výnimky je nutné navrhnuť k vyjadreniu stavbyvedúcemu, alebo koordinátorovi bezpečnosti, ktorý vydal záväzné rozhodnutie.

Je zakázané používať ochranný odev silno znečistený horľavými látkami, hlavne ropnými. S takýmto odevom je nutné zaobchádzať ako s nebezpečným odpadom.

Pri používaní určitého OOPP viacerými zamestnancami je nutné vytvoriť opatrenie, ktoré zamedzí ohrozenie prenosnými chorobami.

Zvláštna pozornosť musí byť venovaná technickému stavu a lehote platnosti používania prostriedkov na zaistenie prác vo výškach.

Vybavenie špeciálnymi OOPP je pre jednotlivé profesie a OOPP pre rizikové pracovné činnosti musí byť súčasťou vydávaných pracovných postupov a povolení.

Evidencia OOPP a hospodárenie s nimi upravujú vnútorné predpisy jednotlivých subdodávateľov a organizácií.

Práce v prostredí s hladinou hluku vyššou ako 85 dB (A)

Ochrana sluchu sa používa vo všetkých prípadoch, kedy pracovník vystavený pôsobeniu hluku o intenzite prevyšujúcej 85 dB (A) – prakticky vtedy, ak sa stane bežný hovor špatne zrozumiteľný (pri práci s pneumatickým náradím, práce v uzavretých priestoroch, v nádržiach a nádobách a pod., práce v blízkosti vzduchových kompresorov, mobilných generátorov el. prúdu, točivých zväračských agregátov a i.)

Stavebné stroje a iné technické zariadenia, ktoré sú zdrojom hluku o hladine 85 dB a vyššej musia byť označené značkou „Príkaz na ochranu sluchu“.

Pri práci so strojmi a inými zariadeniami označenými značkou „Príkaz na ochranu sluchu“ alebo pri práci v ich blízkosti musia pracovníci vždy používať prostriedky OOPP na ochranu sluchu.

Práce v prostredí kontaminácie azbestom

Práce musí vykonávať špecializovaná firma. Pri práci je potrebné dodržať nariadenie vlády č. 39/2002 – o ochrane zdravia pri práci s azbestom.

11. PORUŠENIE POVINNOSTÍ – SANKCIE

11.1 Sankcie

V prípade porušenia povinností vyplývajúcich z predchádzajúcich bodov tohto plánu BOZP a následnému neodstráneniu následkov bude koordinátor bezpečnosti resp. stavbyvedúci oprávnený nariadiť prerušenie prác. Dôsledky a škody vyplývajúce z prerušenia prác znáša príslušný zhotoviteľ, na ktorého strane došlo k zanedbaniu povinností.

12. PREDPISY BOZP PRE JEDNOTLIVÉ ODBORY, ČINNOSTI A ZARIADENIA

Platí v plnom rozsahu Vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce č. 59/1982 Zb. – Základné požiadavky na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení v platnom znení, ďalej Vyhláška č. 147/2013 Z.z. v platnom znení – ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností.

Riadiacimi predpismi sú PLÁN BOZP a ŽP, inštrukcie vydané pre účely výstavby a predovšetkým stanovenie podmienok pre prácu na vyčlenenom pracovisku (stavenisku).

VŽDY JE UPLATŇOVANÝ PRINCÍP PREDNOSTI PRÍSNEJŠÍCH POŽIADAVIEK

12.1 Základné pravidlá chovania a osobnej bezpečnosti

- Fajčenie je zakázané na celom stavenisku, vrátane kabín vozidiel, s výnimkou zvlášť vyčlenených označených priestorov.
- Nie je dovolené prinášať na stavbu alkohol a alkoholické nápoje.
- Je zakázané vstupovať do výrobní a priestorov kam pracovník nebol vyslaný na plnenie úlohy.
- Elektromontážne práce môžu vykonať iba pracovníci s platným oprávnením príslušného stupňa podľa vyhlášky MPSVaR SR č. 508/2009.
- Subdodávatelia musia informovať všetkých svojich zamestnancov o spôsobe využitia zdravotnej a záchranej služby, o rozmiestnení prostriedkov prvej pomoci a únikových cestách, prenosných hasiacich prístrojoch a i.
- Pozor, zákazové značky a výstražné označenie inštalované po súhlase so stavbyvedúcim a koordinátorom bezpečnosti a nesmú byť odstraňované alebo menené.
- Práce môžu byť prevedené len podľa pokynov oprávnených osôb a v súlade s vydanými pravidlami.
- Platí zákaz vjazdu vozidiel do výrobných priestorov a na stavbu bez povolenia.
- Všetky sklenené fľaše, poháre aj sklenené obaly je zakázané vynášať na pracovisko.
- Pracovníkom je zakázané používať stlačený vzduch k očisteniu rúk, vlasov alebo odevov alebo smerovať prúd vzduchu na inú osobu.
- Všetky nehody, zranenia i drobné poranenia a nebezpečie musí byť ohlásené ihneď po vzniku.
- Každé zranenie musí byť ošetrené.
- Prístupy ku všetkým inštalovaným zariadeniam požiarnej ochrany, prostriedkom zdravotnej pomoci a bezpečnostným zariadeniam musí zostať trvalo voľné.
- Za búrky sa musia prerušiť práce vnútri a na povrchu kovových zariadení, s výnimkou práce v uzatvorených a zastrešených objektoch.

- V priestoroch s nebezpečím výbuchu je zakázané používať mobilný telefón (a to i vo vnútri kabín vozidiel a pod.) ako i nosenie vypnutých mobilných telefónov.

12.2 Prípravné práce a všeobecné povinnosti

Zariadenie staveniska

1. Pred začatím hlavných stavebných prác vybudovať zariadenie staveniska. Zabezpečiť prísun pitnej vody pre zamestnancov, zabezpečiť šatne pre zamestnancov. Pri šatniach treba rozlišovať podľa druhu práce a zároveň znečistenia pracovného oblečenia. Pri prácach, kde dochádza k zvlášť znečisteniu pracovného oblečenia, treba zabezpečiť samostatné skladovanie pracovného a civilného oblečenia. Treba zabezpečiť sušenie pracovného oblečenia takým spôsobom, aby nedochádzalo k tvorbe plesní a húb. Zabezpečiť, aby každý zamestnanec mal zabezpečené miesto na uzamykanie svojho odevu a osobných vecí. Pri dimenzovaní dodržať normu STN 73 4108 – skrinkové šatne.
2. Pred začatím prác zabezpečiť potrebné množstvo umývadiel. Pri dimenzovaní dodržať normu STN 73 4108 – Umývame na čiastočnú telesnú očistu. Odporúčame nainštalovať hromadné umývadlá a vaničky na umývanie nôh. Tieto zariadenia nemusia byť priamo na stavbe, ale môžu sa nachádzať v priestoroch areálu toho, ktorého zhotoviteľa resp. subdodávateľa. Týmto chceme upozorniť na povinnosť zabezpečiť hygienickú očistu zamestnancov a kontrolu týchto priestorov zo strany Inšpektorátov práce.
3. Zabezpečiť potrebné množstvo prenosných chemických záchodov v súlade s normou STN 73 4108 umiestnených priamo na stavenisku, v priestoroch zariadenia staveniska.

Oddychové miestnosti, miestnosti na konzumáciu stravy a ubytovacie priestory

- 1) Vytvoriť pre zamestnancov oddychovú miestnosť v priestoroch zariadenia staveniska.
- 2) Oddychová miestnosť musí byť dostatočne veľká a vybavená priemerným počtom stolov a stoličiek pre určený počet zamestnancov.
- 3) Ak požiadavka podľa bodu 1) nie je splnená, zamestnanci majú k dispozícii vybavenie, v ktorom môžu zotrvať počas prerušenia práce.
- 4) V oddychových miestnostiach sú vykonané príslušné opatrenia na ochranu nefajčiarov v súlade so zákonom.
- 5) Pre zamestnancov treba poskytnúť k dispozícii zariadenia, v ktorých môžu konzumovať jedlo v prijateľných podmienkach a podľa potreby zariadenia na individuálnu prípravu stravy v tiež prijateľných podmienkach.
- 6) V týchto priestoroch je zakázané skladovať akékoľvek horľavé kvapaliny, jedovaté látky, škodliviny, žieraviny, technické plyny v ocelových fľašiach a materiály so sklonom k samovznieteniu a iné výbušné látky a trhaviny. Toto nariadenie neplatí pre použitie propánbutánovej fľaše používanej spolu so zariadením na prípravu stravy. Zariadenie na prípravu stravy musí spĺňať patričné bezpečnostné predpisy.
- 7) Pre zamestnancov pracujúcich na stavenisku treba zabezpečiť dostatočné množstvo pitnej vody alebo iné vhodné nealkoholické nápoje, a to aj pre zamestnancov pracujúcich vo vnútorných priestoroch aj pre zamestnancov pracujúcich v blízkosti týchto pracovísk.

Vnútrostaveniskové komunikácie

- 1) Pred začatím staveniskovej dopravy a pri jej podstatnej zmene sa musia skontrolovať prejazdne profily komunikácií a prevádzkové podmienky. Nevyhovujúce komunikácie sa musia upraviť.
- 2) Je zakázaná jazda vozidla pod podjazdom alebo inou pevnou prekážkou ak výška vozidla vrátane jeho nákladu nie je nižšia od podjazdu alebo prekážky najmenej o 0,3 m. Podjazdy, ktoré majú svetlú výšku nižšiu ako 4,3 m musia byť označené ako na verejných komunikáciách. Týka sa to najmä prípadu vzdušného elektrického vedenia križujúce komunikáciu v rámci obce na viacerých miestach.
- 3) Minimálna šírka komunikácie na chôdzu na stavenisku musí byť 0,75 m, pri obojstrannej prevádzke šírka 1,5 m. Komunikácie na chôdzu s väčším sklonom ako 1:3 musia mať aspoň na jednej strane jednotyčové zábradlie vysoké 1,1 m.
- 4) Prekážky na komunikáciách ovplyvňujúce bezpečný prejazd ako aj zákaz vjazdu a koniec cesty sa musia označiť bezpečnostnými značkami a tabuľkami.
- 5) Prekážky vyššie ako 0,1 m napr. koľajnice, rúrky alebo hadice na komunikáciách, ktorými prechádzajú osoby, alebo ktoré slúžia doprave, musia byť vybavené priechodmi a prejazdmi zodpovedajúcej únosnosti.
- 6) Na komunikáciách, kde hrozí zvýšené nebezpečenstvo pádu osôb, vybehnutie alebo zbehnutie vozidla alebo mechanizačných prostriedkov, sa musia vykonať bezpečnostné opatrenia, napr. ohradenie alebo zvodidlá, to sa týka aj koncov komunikácií alebo zakázaných vjazdov.

Práce vo výške a nad voľnou hĺbkou

Je nutné dodržiavať všetky podmienky Prílohy č.6 k vyhl. č.147/2013 Z.z.- Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri vo výške a nad voľnou hĺbkou

Vertikálne komunikácie

Pre zemné práce je nutné dodržiavať všetky podmienky Prílohy č.1 k vyhl. č.147/2013 Z.z.- Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia na stavenisku.

- 1) Plochy všetkých schodísk a šikmých rámp musia mať nešmyklavý povrch.
- 2) Rebrík možno používať len na krátkodobé fyzicky nenáročné práce pri použití jednoduchého náradia. Pri vystupovaní alebo zostupovaní musí byť pracovník otočený tvárou k rebríku a musí mať možnosť pridržať sa ho oboma rukami.
- 3) Po rebríku sa nesmie vynášať alebo znášať bremeno ťažšie ako 20 kg. Na rebríkoch je zakázané pracovať nad sebou. Vystupovať a zostupovať po rebríku súčasne viacerými pracovníkmi je zakázané.
- 4) Na rebríku sa nesmú vykonávať práce, pri ktorých sa používajú pneumatické nástroje, vstreľovacie prístroje, reťazové pily a iné nebezpečné nástroje.
- 5) Je zakázané používať rebrík ako priechodný mostík
- 6) Najvyššia povolená dĺžka prenosných drevených rebríkov je 8 m. ak sa má rebrík nadstaviť, musia sa obe časti bezpečne spojiť. V mieste spojenia sa nesmie meniť sklon rebríka ani vzdialenosť medzi priečkami.
- 7) Rebríky používané na výstup musia presahovať výstupnú plošinu o 1,1 m. presah rebríka sa môže nahradiť pevnými držadlami alebo inou pevnou časťou konštrukcie, za ktorú sa možno spoľahlivo zachytiť. Na zabezpečenie stability musí byť rebrík zabezpečený proti posunutiu,

bočnému vychýleniu, prevráteniu alebo rozovretiu. Sklon jednoduchého rebríka nesmie byť menší ako 1:2,5.

- 8) Za priečkami musí byť voľný priestor najmenej 0,18 m. pri päte rebríka zo strany prístupu treba ponechať voľný priestor najmenej 0,6 m.
- 9) Na výstup a zostup možno použiť aj drevené zbíjané rebríky s najväčšou dĺžkou 3,5 m s priečkami vsadenými do zdvojených postranníc, technicky dokumentované typovým výkresom a výpočtom.

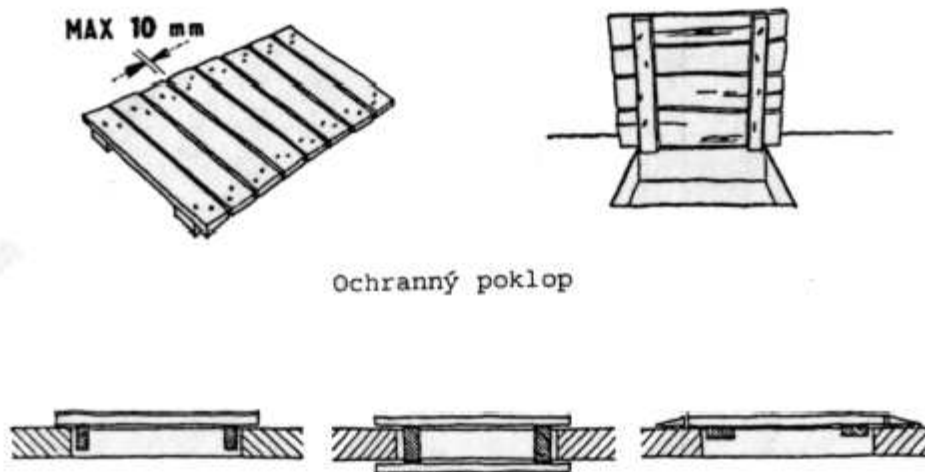
Vizuálne prehliadky rebríkov sa musia vykonať pri výdaji zo skladu alebo prijíme do skladu a pred každým použitím. Podľa požiadaviek technických noriem dodávateľ stavebných prác je povinný pravidelne vykonávať skúšky stability a pevnosti rebríkov najmenej raz ročne. Poškodené rebríky a tie, ktoré nevyhovujú skúškam sa nesmú používať.

Zemné práce

Pre zemné práce je nutné dodržiavať všetky podmienky Prílohy č.2 k vyhl. č.147/2013 Z.z.- Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri zemných prácach.

Zabezpečenie otvorov a jám

- 1) Všetky otvory a jamy na staveniskách (pracoviskách) alebo komunikáciách, kde hrozí nebezpečenstvo pádu osôb, musia byť zakryté alebo ohradené. Pri ohradení treba dodržiavať výšku ohradenia a podľa typu konštrukcie aj vzdialenosť od hrany pádu.
- 2) Zakrytie súvislým poklopom sa musí vykonať tak, aby ho nebolo možné pri prevádzke odstrániť alebo poškodiť. Poklop musí mať únosnosť zodpovedajúcu predpokladanej prevádzke.
- 3) Nezakrývajú sa len tie otvory a jamy, v ktorých sa pracuje. Ak sa zdržujú v bezprostrednej blízkosti ďalší pracovníci, musia sa otvoriť a jamy ohradiť alebo strážiť.

Ochranný poklop

Pripojenie stavby na miestny rozvod technického vybavenia územia

- 1) Ak vypúšťaná kvapalina nespĺňa podmienky na vypustenie do verejnej kanalizácie, treba navrhnuť a zriadiť zariadenie na jej prečistenie.
- 2) Každý prestup miestneho rozvodu technického vybavenia územia do stavby alebo jej časti musí byť utesnený proti vnikaniu nečistôt, plynov a kvapalín.

Komunikácie a ohrozené prostredie

- 1) Komunikácie vrátane schodísk, pevný rebríkov, nakladacích plošín a rámp musia byť navrhované, umiestnené, situovanie a riešené tak, aby zabezpečovali ľahký, bezpečný a vhodný prístup, ktorý nebude ohrozovať zamestnancov nachádzajúcich sa v blízkosti.
- 2) Komunikácie určené pre chodcov a na prepravu tovaru vrátane tých, ktoré sa používajú na nakladanie a vykladanie, sú vyhotovené so zreteľom na počet užívateľov a druh činností na nich vykonávaných. Ak sa na dopravných komunikáciách používajú dopravné prostriedky, pre chodcov je vymedzený dostatočne voľný priestor alebo primerané ochranné zariadenia. Komunikácie treba viditeľne označiť, pravidelne kontrolovať a udržiavať.
- 3) Medzi dopravnými komunikáciami pre vozidlá a priechodmi pre chodcov vytvoriť dostatočne voľný priestor.
- 4) Ak sa na stavenisku vyskytujú priestory s obmedzeným vstupom, tieto priestory vybaviť zariadeniami, ktoré zabránia vstupu neoprávnených osôb. Na ochranu zamestnancov oprávnených vstupovať do nebezpečných priestorov sú vykonané primerané opatrenia. Nebezpečné priestory sú viditeľne označené.

Únikové cesty a východy

- 1) Únikové cesty a východy (Vyhláška ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 288/2000 Z.z., ktorou sa stanovujú technické požiadavky na požiaru bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb) musia byť trvalo voľné a vedú, ak je to možné, najkratšou cestou do bezpečného priestoru alebo na voľné priestranstvo.
- 2) V prípade ohrozenia zamestnanci musia mať možnosť opustiť všetky pracovné miesta čo najrýchlejšie a najbezpečnejšie.
- 3) Únikové cesty a východy označiť v súlade s osobitným predpisom (Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 387/2006 Z.z. o požiadavkách na používané označenia, symbolov a signálov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Označenie musí byť trvanlivé a umiestnené na vhodnom mieste.
- 4) Únikové cesty a východy, komunikácie budú voľné a bez prekážok, aby sa mohli kedykoľvek použiť.
- 5) Únikové cesty a východy, pri ktorých je potrebné umelé osvetlenie, sa pre prípad výpadku elektrického prúdu zabezpečia núdzovým osvetlením primeranej intenzity.

Zabezpečenie proti pádu predmetov a materiálu

- 1) Materiál, náradie a pomôcky sa musia uložiť, prípadne skladovať vo výškach tak, aby po celý čas uloženia boli zabezpečené proti pádu, sklznutiu alebo zhodeniu vetrom počas práce i po jej ukončení.
- 2) Pracovné náradie sa zakazuje zavesovať na časti odevu, ak nie je na to upravený alebo ak pracovník nepoužije vhodný výstroj (pás s úpinkami a pod.)

Práce nad sebou

- 1) Práce nad sebou sa môžu vykonávať len výnimočne, ak sa nemôže bez nich zaobísť z pracovno – technických dôvodov. Technologický postup musí obsahovať spôsob zaistenia bezpečnosti pracovníkov na nižších pracovných úrovniach.

- 2) Pod miestom vyťahovania, zdvíhania a spúšťania materiálu sa musí zabezpečiť dostatočne voľný priestor na manipuláciu s materiálom. Počas týchto prác sa do ohrozeného priestoru musí zamedziť prístup pracovníkov, ktorí nie sú určení na tieto práce.

Búracie práce a rekonštrukčné práce

Je nutné dodržiavať všetky podmienky Prílohy č.7, k vyhl. č.147/2013 Z.z.- Podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri búracích prácach a rekonštrukčných prácach.

Zabezpečenie miesta rekonštrukcie

- 1) Pri búraní sa musí zabezpečiť ohrozený priestor, v ktorom sa búracie práce vykonávajú.
- 2) Vybúraný materiál sa musí skladovať tak, aby neohrozil ďalší priebeh búracích prác.
- 3) Tlakové nádoby na rezanie kyslíkom sa musia uložiť mimo dosah nebezpečenstva, ktoré vzniká pri búraní.
- 4) Búranie sa nesmie prerušiť, ak nie je zabezpečená stabilita búranej konštrukcie alebo jej časti
- 5) Pri čiastočnom búraní, rekonštrukcii a modernizácii budov, ktoré zostávajú v prevádzke alebo sú obývané, sa musia v technologickom postupe určiť bezpečnostné zaistenie vrátane kontroly pracovníkov z hľadiska ochrany pracovníkov a iných osôb.

Energetické rozvody

- 1) Energetické rozvody musia byť navrhnuté, konštruované a používané tak, aby nespôsobili požiar alebo výbuch. Osoby sú primerane chránené pred nebezpečenstvom elektrického prúdu pri priamom dotyku alebo nepriamom dotyku.
- 2) Pri navrhovaní, konštrukcii a výbere pracovných prostriedkov a ochranných zariadení sa berie do úvahy druh a intenzita dodávanej energie, vonkajšie podmienky a spôsobilosť osôb, ktoré majú prístup k častiam rozvodov.
- 3) Energetické rozvody na stavenisku, najmä ak sú vystavené vonkajším vplyvom, sa musia pravidelne kontrolovať a udržiavať odborne spôsobilou osobou, ktorá o tom bude pravidelne viesť zápisy.
- 4) Energetické rozvody, ktoré sú na stavenisku musia byť pred začatím prác identifikované, prekontrolované a zreteľne označené.

Vyhradené technické zariadenie

Vyhláška č. 508/2009 Z.z.. definuje niektoré špeciálne zariadenia, ktoré vyžadujú zvláštny režim zachádzania (tlakové nádoby, zdvíhacie zariadenia, elektrické zariadenia, plynové systémy a pod.). tieto zariadenia môžu byť uvedené do činnosti len po predpísaných kontrolách a testoch prevedených oprávnenou osobou.

Osoba zodpovedná za prevoz a servis vybraného špeciálneho zariadenia musí mať platné oprávnenie a pravidelne navštevovať školenie obsluhy vrátane preskúšania. Platné podmienky a ďalšie podrobnosti sú uvedené vo vyhláškach Zbierky zákona Slovenskej republiky alebo v Slovenských technických normách.

Kvalifikácia obsluhy podlieha kontrole zo strany subdodávateľov a hlavného dodávateľa.

Elektrické zariadenia

Všetky elektrické káble musia byť prevedené podľa platných predpisov a riadne označené. Káble sa nesmú pokladať alebo zavesovať priamo na kovové konštrukcie, prípadne s využitím kovových neizolovaných úchytiak.

Káble položené na kovové podlahy je nutné chrániť proti mechanickému poškodeniu. Všetky káble križujúce pešiu alebo jazdnú komunikáciu musia byť odpovedajúcim spôsobom chránené:

- pevným a spoľahlivým zakotvením prekrytím,
- vyvesením vo výške najmenej 2,5 m.

Rozvod elektriny po stavbe (s využitím prenosných stavebných rozvádzačov) musia byť riešené rýchlym odpojením od zdroja:

- s prúdovým chráničom o vybavovacom prúde do 30 mA na zásuvkových obvodoch (menovaného prúdu 65A),
- pre vyššie prúdy s elektrickým oddelením ochrannými transformátormi a pod.,
- napájaním bezpečným malým napätím SELV.

Prevedenie elektrických zariadení musia byť v súlade s nebezpečnými zónami.

Všetko elektrické náradie musí byť v prevedení s dvojistou izoláciou.

Práce blízko zariadení pod elektrickým napätím

- 1) Práce so žeriavmi, bagrami a ostatnými mechanizačnými prostriedkami v ochrannom pásme elektrického vedenia je bez povolenia prevádzkovateľa elektrického zariadenia zakázané.
- 2) V ochrannom pásme je možné v miestach, kde pri prácach na rekonštrukcii plynovodu križuje elektrické vedenie, uskutočňovať najnutnejšie stavebno-montážne práce len po predchádzajúcom prerokovaní s príslušnou energetickou organizáciou. Tieto práce je potrebné v najväčšej možnej miere uskutočňovať pri vypnutom stave elektrického vedenia. Vypnutý stav musí byť zabezpečený v zmysle STN 34 3100 (B – príkaz s určeným dozorom).
- 3) Pokiaľ pri práci v mieste križovania a v ochrannom pásme nie je možné zaistiť vypnutie elektrického zariadenia, musia byť práce uskutočnené pod dozorom „osoby znejšej s vyššou kvalifikáciou“ (STN 34 3100) určenej len pre dozor. Osoba znáa s vyššou kvalifikáciou je zamestnanec energetickej organizácie. Organizačná jednotka SPP dohodne s príslušnou energetickou organizáciou postup prác, s akými mechanizmami sa bude pracovať a bezpečnostné opatrenia. O tejto dohode je nutné zabezpečiť písomný doklad.
- 4) Pri prejazdoch mechanizmov a prevážaní materiálov v ochrannom pásme a v miestach križovania (bez pracovnej činnosti) po komunikáciách, musia byť dodržané ochranné vzdialenosti v zmysle STN 34 3108 „Bezpečnostné predpisy o zaobchádzaní s elektrickým zariadením osobami bez elektrotechnickej kvalifikácie“. Pokiaľ by tieto vzdialenosti neodpovedali uvedenej STN, alebo by prevážanie mechanizmov alebo materiálov bolo uskutočňované v teréne, platí ustanovenie ods. 5.
- 5) Zamestnanci vykonávajúci pracovné úlohy v blízkosti elektrického vonkajšieho vedenia pod napätím sa nesmú dotýkať montážneho žeriava a bez použitia izolačných pomôcok ani závesných bremien. V nepredvídaných prípadoch s možnosťou dotyku živých častí so zariadeniami vydá dozor, uvedený v ods. 5 ďalšie doplňujúce pokyny.
- 6) Pri práci s náradím, pri použití montážneho zariadenia a pri doprave rúr pomocou týchto zariadení v blízkosti vonkajšieho vedenia pod napätím sa musí dbať o zvýšenú opatrnosť. Ak nie je spoľahlivo zaistené dodržanie bezpečných vzdialeností podľa príslušných predpisov (ods. 1), musia byť práce zastavené. Pokračovať v práci sa môže až po uvedení príslušného úseku vonkajšieho vedenia do stavu bez napätia.
- 7) Pred zahájením prác v mieste križovania a v ochrannom pásme musia byť všetci zamestnanci náležite poučení v zmysle STN 34 3108, s ohľadom na možnosti ohrozenia pri všetkých druhoch

pracovných činností. Pre každú pracovnú skupinu (zvárači, vodiči, žeriavníci atď.) musí byť určený zamestnanec k vykonávaniu dohľadu, a to aspoň „osoba poučená“ podľa STN 34 3100. Poučenie zamestnancov uskutoční preukázateľne dozor uvedený v ods. 5.

- 8) Zdvíhacie zariadenia, ktoré budú pracovať v ochrannom pásme a v mieste križovania, pokiaľ vedenie nie je zaistené a riadne zabezpečené v zmysle STN 34 3100 musia mať indikátory priblíženia.

Podmienky vykonávania prác v nebezpečnom prostredí

- 1) Práce, pri ktorých musia pracovníci pracovať v prostredí s trvalým nebezpečenstvom, kde sú neustále vystavení účinkom jedovatých alebo zdraviu škodlivých plynov a pár, či nebezpečenstvu požiaru alebo výbuchu, môžu byť vykonané len podľa vopred písomne spracovaného a stavbyvedúcim schváleného príkazu na prácu, s uvedením opatrení k zaisteniu bezpečnosti práce a OPP na vlastnom pracovisku a jeho okolí a s určením zamestnancov, ktorí budú vykonávať stály dozor a kontrolu. Toto platí tiež pre práce s otvoreným ohňom v miestach s nebezpečenstvom požiaru alebo výbuchu.
- 2) S pracovným postupom a s opatreniami zabezpečujúcimi bezpečnosť práce a požiarnu ochranu a s termínmi vykonania jednotlivých pracovných úkonov musia byť pre začatím práce v potrebnom rozsahu oboznámení všetci zamestnanci, ktorí budú práce vykonávať, zabezpečovať a kontrolovať, alebo tiež všetci zamestnanci, v ktorých pracovných úsekoch sa budú práce uskutočňovať. Taktiež musia byť preukázateľne oboznámení so všetkými zmenami vykonávanými na základe zmenených pracovných podmienok. Pracovný postup musí byť na pracovisku stále k dispozícii.
- 3) Stavbyvedúci, resp. jeho zástupca musí pred zahájením prác osobne prehliadnuť pracovisko a presvedčiť sa, či boli vykonané všetky opatrenia k zaisteniu bezpečnosti práce a požiarnej ochrany uvedené v postupe práce.
- 4) Práce s otvoreným ohňom na miestach s nebezpečenstvom požiaru alebo výbuchu nesmú byť začaté bez schváleného pracovného postupu a bez schváleného „príkazu na prácu s otvoreným ohňom a elektrickým oblúkom“ a bez kontroly zabezpečovacích opatrení (pozri ods. 4.8.2) Je zakázané prenášať oheň na iné miesta neuvedené v postupe práce, pre ktoré platí zákaz použitia otvoreného ohňa.
- 5) Práce s otvoreným ohňom z vonkajšej i vnútornej strany nádob nádrží, potrubí a zariadení, ktoré obsahujú alebo obsahovali horľavé alebo horenie podporujúce látky, sa môžu vykonávať až po ich prepláchnutí inertným plynom, vodou alebo parou, pričom tieto látky musia byť do zariadenia v priebehu práce nepretržite vháňané. Pri voľbe preplachovacieho média je nutné vziať do úvahy jeho tlak a teplotu s ohľadom na konštrukciu plneného zariadenia. O tom, že zariadenie neobsahuje nebezpečnú koncentráciu výbušných, horľavých alebo zdraviu škodlivých látok, je potrebné sa presvedčiť kontrolnou analýzou vnútorného prostredia.
- 6) Práce s otvoreným ohňom sú prípustné pri koncentrácii plynu so vzduchom nižšej ako 10% dolnej medze výbušnosti podľa STN 38 6405. Ak dôjde v priebehu prác k mimoriadnemu zvýšeniu tejto najvyššie prípustnej koncentrácie, musia byť práce s ohňom okamžite zastavené a môžu byť znova zahájené až po vykonaných opatreniach a ak poklesne obsah horľavých plynov a pár v zmesi so vzduchom v pracovnom priestore pod najvyššiu prípustnú koncentráciu.

Práce s lasermi

- 1) Dodávateľ stavebných prác, ktorý používa lasery, je povinný vymedziť a označiť priestor, kde sa majú používať. Musí vypracovať prevádzkový poriadok pre práce s lasermi s určením zodpovednosti pracovníkov, druhu zaškolenia a požiadavky na zdravotnú spôsobilosť.

- 2) V priestore, kde sa lasery používajú, nesmú byť látky, z ktorých by vplyvom žiarenia mohli vzniknúť škodliviny alebo výbušné zmesi plynov. V špeciálnych prostrediach musia byť lasery prispôbované týmto prostrediam. Konštrukcia laserov musí vždy zodpovedať prostrediu, v ktorom sa používajú.
- 3) Lasery sa musia zabezpečiť proti manipulácii nepovolenými osobami a pevne fixovať, aby nemohlo nastať pôsobenie lúča na nezamerané objekty vplyvom otrasov zeme, vplyvom zemných prác a pod.
- 4) Do prevádzky sa môžu lasery uviesť len na pokyn zodpovedného pracovníka.
- 5) Laserový lúč nesmie zasahovať do oblasti videnia pracovníkov. Tam, kde nemožno vylúčiť riziko expozície pracovníkov nad limitné hodnoty, musia sa pracovníci chrániť (ochrannými okuliarmi zodpovedajúcimi danej vlnovej dĺžke laseru a pod.)

12.3 Výnimky

- 1) Od tohto projektu sa možno odchyliť na nevyhnutne potrebný čas v prípadoch, ak hrozí nebezpečenstvo pri záchrane ľudí alebo pri likvidácii závažnej prevádzkovej nehody (havárie), pokiaľ sa vykonajú nevyhnutne potrebné bezpečnostné opatrenia.
- 2) Okrem prípadov uvedených v odseku 1 sa môže dodávateľ stavebných prác odchyliť od ustanovení len so súhlasom Národného inšpektorátu práce. Návrh doložený potrebnými náhradnými opatreniami na zaistenie bezpečnosti práce predkladá dodávateľ stavebných prác prostredníctvom príslušného inšpektorátu práce, prípadne obvodného banského úradu.

13. OCHRANNÉ PÁSMA INŽINIERSKÝCH SIETÍ

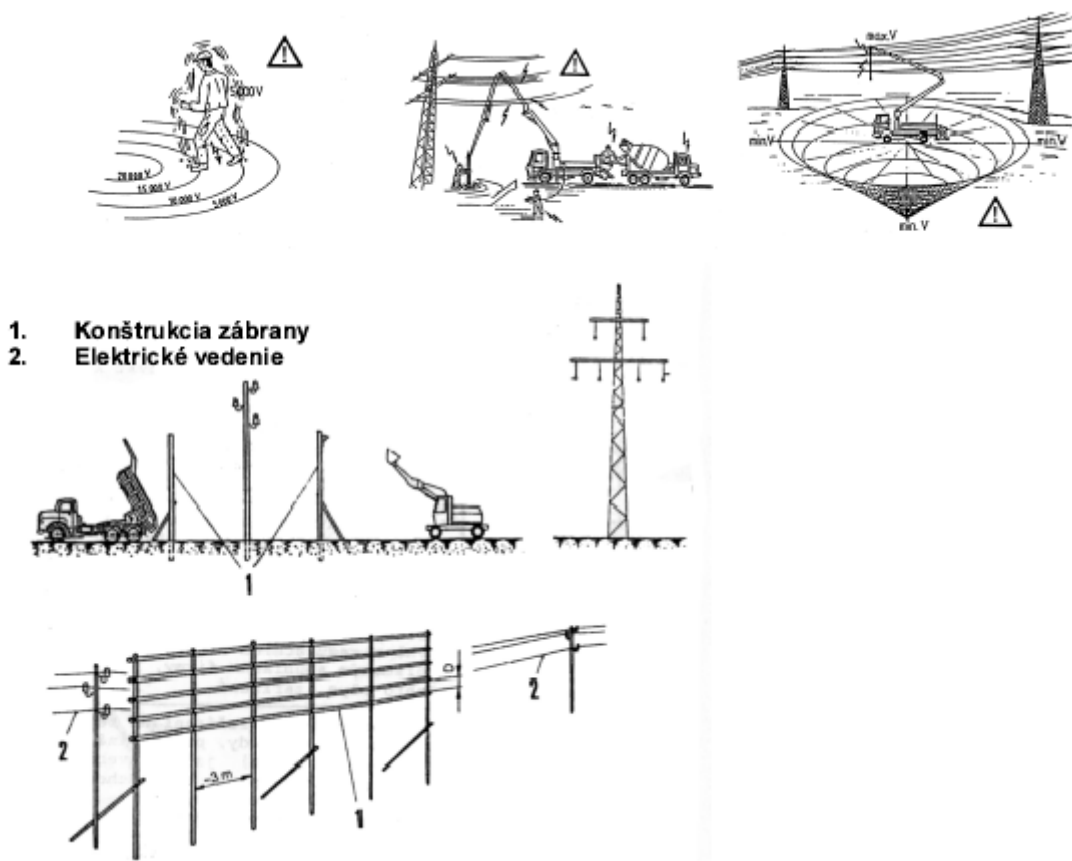
Z projektovej dokumentácie je relatívne jasné vyznačenie inžinierskych sietí, ale pre prípad ich výskytu v inej polohe, resp. vyskytnutia pri zemných prácach nezakresleného a nevytýčeného potrubia alebo káblu uvádzame ochranné pásma inžinierskych sietí s farebnosťou výstražných fólií.

13.1 Ochranné pásma v energetike

- 1) Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti elektroenergetického zariadenia, ktorý je určený na zabezpečenie jeho spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.
- 2) Ochranné pásmo vonkajšieho elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je:
 - a) 10 m pri napätí od 1 kV do 35 kV vrátane,
 - b) 15 m pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane,
 - c) 20 m pri napätí od 110 kV do 220 kV vrátane,
 - d) 25 m pri napätí od 220 kV do 400 kV vrátane,
 - e) 35 m pri napätí nad 400 kV,
 - f) ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 1 kV do 110 kV vrátane je 2 m od krajného vodiča na každú stranu.

- 3) V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané:
- a) zriaďovať stavby a konštrukcie,
 - b) pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m, vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno porasty pestovať do takej výšky, aby sa pri páde nemohli dotknúť vodiča elektrického vedenia,
 - c) uskladňovať ľahko horľavé a výbušné látky,
 - d) vykonávať iné činnosti, pri ktorých by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb a majetku, prípadne pri ktorých by sa mohlo poškodiť elektrické vedenie alebo ohroziť bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky.
- 4) Na umožnenie prístupu a príjazdu k vonkajším elektrickým vedeniam sú vlastníci pozemkov povinní udržiavať voľný pruh pozemkov, tzv. bezlesie v šírke 4 m po jednej strane podperných bodov (stožiarov).
- 5) Ochranné pásmo podzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je:
- a) 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky,
 - b) m pri napätí nad 110 kV:
- 6) V ochrannom pásme podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
- a) zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky a vysádzať trvalé porasty a jazdiť osobitne ťažkým mechanizmom,
 - b) vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť jeho prevádzky, prípadne by podstatne sťažovali prístup k nemu.
- 7) Ochranné pásma elektrickej stanice sú tieto:
- a) ochranné pásmo elektrickej stanice je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na zastavanú hranicu objektu stanice,
 - b) ochranné pásmo transformovne z vysokého napätia na nízke napätie je vymedzené vzdialenosťou 10 m od konštrukcie transformovne.
- V ochrannom pásme elektrickej stanice vymedzenej v písmenách a) a b) je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých by mohla byť ohrozená bezpečnosť osôb a majetku, ako aj spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky transformovne.
- 8) V blízkosti ochranného pásma elektrických zariadení uvedených v odsekoch 2 až 7:
- a) osoby, ktoré zriaďujú stavby alebo vykonávajú činnosti, ktorými sa môžu priblížiť k elektrickým zariadeniam, sú povinné oznámiť túto činnosť prevádzkovateľovi elektrického zariadenia a dodržiavať ním stanovené podmienky,
 - b) prevádzkovatelia zariadení napájaných jednosmerným prúdom v blízkosti ochranného pásma s možnosťou vzniku bludných prúdov spôsobujúcich poškodenie podzemného elektrického vedenia sú povinní informovať o tejto skutočnosti prevádzkovateľa podzemného vedenia a po dohode s ním realizovať opatrenia na ochranu podzemného elektrického vedenia,

- 9) Pre ochranu elektrární platia ochranné pásma uvedené v odseku 7, ak osobitné predpisy neustanovujú inak.
- 10) Výnimky z ochranných pásiem môže v odôvodnených prípadoch povoliť ministerstvo rozhodnutím.
- 11) Stavby, konštrukcie, skládky, výsadba trvalých porastov, práce a činnosti v rozpore s obmedzeniami podľa odsekov 2 až 7 v ochrannom pásme alebo v blízkosti ochranného pásma po jeho vzniku je povinný ten, kto ich vykonal alebo dal vykonať, odstrániť na svoje náklady.

13.2 Ochranné pásma v plynárenstve

- 1) Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti plynovodu alebo iného plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologického plynárenského zariadenia meranou kolmo na túto os alebo na hranu. Táto vzdialenosť je na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu iného plynárenského zariadenia takto:
- a) 4 m pre plynovody a plynovodné prípojky s menovitou svetlosťou do 200 mm,
 - b) 8 m pre plynovody a plynovodné prípojky s menovitou svetlosťou do 500 mm,
 - c) 12 m pre plynovody a plynovodné prípojky s menovitou svetlosťou do 700 mm,
 - d) 50 m pre plynovody a plynovodné prípojky s menovitou svetlosťou nad 700 mm,
 - e) 1 m pre nízkotlakové a strednotlakové plynovody a plynovodné prípojky, ktorými sa rozvádzajú plyny v zastavanom území obce,

- f) 8 m pre technologické objekty (regulačné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikoróznej ochrany, telekomunikačné zariadenia, zásobníky a sklady propán – butánu a pod.)
- 2) Pre vysokotlakové plynovody v lesných priestoroch sú vlastníci povinní zachovať voľný pás v šírke 2 m na obe strany od osi plynovodu v šírke 5 m na obe strany od osi tranzitného plynovodu.
- 3) Práce v ochrannom pásme plynárenského zariadenia môžu sa vykonávať iba na základe predchádzajúceho písomného súhlasu dodávateľa plynu, za priameho dozoru ním povereného pracovníka v súlade s dohodnutými podmienkami.
- 4) Právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá spôsobí poškodenie prevádzky zariadenia plynárenskej sústavy, je povinná okrem náhrady škody spôsobenej na plynárenskom zariadení uhradiť škodu za uniknutý plyn, ako aj škodu spôsobenú uniknutým plynom.
- 5) Rozhodnutie o povolení stavby v ochrannom pásme plynárenského zariadenia môže stavebný úrad vydať iba s predchádzajúcim súhlasom držiteľa licencie prevádzkujúceho príslušné plynárenské zariadenie.
- 6) Pri vysokotlakových plynovodoch a plynovodných prípojkách sa vyžaduje aj predchádzajúci súhlas ministerstva.

13.3 Ochranné pásma v telekomunikácií

- 1) Telekomunikačné zariadenie je možné chrániť ochrannými pásmami, v ktorých sú v rozsahu stanovených prevádzkových predpisov zakázané alebo obmedzené stavby, zariadenia, úpravy povrchu a porasty, ktoré by mohli ohroziť telekomunikačné zariadenia a ich plynulý, bezpečný a nerušený chod.
- 2) Rovnakým spôsobom môžu byť zakázané alebo obmedzené niektoré činnosti v ochranných pásmach alebo v ich blízkosti.
- 3) Ochranné pásmo chrániace podzemný diaľkový kábel aj zariadenie, ktoré je jeho súčasťou je široké 2 m a predchádza v celej dĺžke káblovej trasy. V niektorej trase sa môže toto pásmo v určitých bodoch rozšíriť až na 3 m. Hĺbka ochranného pásma je 3 m a výška tiež 3 m (počítané od úrovne pôdy). Pre umiestnenie káblových vedení v zastavaných územiach a pod komunikáciami platia zvláštne predpisy.
- 4) V ochrannom pásme je zakázané:
 - a) zriaďovať stavby, umiestňovať iné podobné zariadenia alebo skládky materiálu a prevádzať iné činnosti, ktoré by znemožňovali alebo sťažovali prístup ku káblom a ostatným zariadeniam alebo by mohli ohroziť plynulosť ich prevádzky (práce robené mechanickými strojmi a zariadenia akéhokoľvek druhu, korozívne pôsobenie presakovania chemických látok a pod.),
 - b) vykonávať bez súhlasu organizácie, v ktorej správe je chránený kábel, zemné práce, ktoré by mohli ohroziť káble a zariadenia a plynulosť a bezpečnosť ich prevádzky (výkopy, odkladanie alebo navrhovanie zeminy, sondy, odvodňovanie, hlboká orba a pod.).

13.4 Ochranné pásma vodovodných potrubí

- 1) Doporučené ochranné pásmo vodovodného potrubia je 2,0 m od vonkajšieho kraja potrubia horizontálne na obe strany.
- 2) Zemné práce pozdĺž podzemných a nadzemných vedení a pri križovaní sa s nimi.
- 3) Ak sú zemné práce vykonávané pozdĺž podzemných a nadzemných vedení a pri križovaní sa s nimi ako stavebné práce, postupuje sa podľa STN 73 3050 Zemné práce.
- 4) V miestach, kde je podzemné a nadzemné vedenie, alebo kde sa môže uloženie podzemného vedenia predpokladať, postupuje sa podľa príslušných predpisov (zákony, vyhlášky, normy stanovujúce ochranné pásma).
- 5) Odkrývanie podzemných vedení sa môže robiť strojne, keď to predpisy dovoľujú, najbližšie do vzdialenosti 1 m od jeho vyznačenej polohy. Vedenie má byť, ak je to z prevádzkových dôvodov možné po dobu práce vyradené z prevádzky. Ďalšie práce sa robia ručne, spôsobom odpovedajúcim charakteru vedenia. O spôsobe a postupe vykonávanie zemných prác v miestach, kde sú podzemné vedenia a o bezpečnostných opatreniach musia byť pracovníci pred začatím prác preukázateľne poučení.

13.5 Označovanie podzemných vedení výstražnými fóliami

Ako výstražné fólie sa používajú fólie vyrobené z polyetylénu, polypropylénu, iným materiálom podobných vlastností alebo regranulátov z nich.

Šírka fólií sa volí tak, aby presahovala šírku podzemného vedenia, príp. šírku súbežne položených podzemných vedení najmenej 50 mm na obe strany od vonkajších okrajov podzemného vedenia.

Na označenie podzemných vedení sa používajú farby výstražných fólií podľa tabuľky:

Tabuľka: farebné rozlíšenie výstražných fólií podľa druhu podzemných vedení

Farba	Podzemné vedenie	Číslo farebného odtieňa RAL 840 HR	Názov farebného odtieňa
ORANŽOVÁ	Oznamovacie káble, káblovody (potrub. pošta)	2009	Dopravná oranžová
ČERVENÁ	Silnoprúdové káble	3020	Dopravná červená
MODRÁ	Železničné zabezpečovacie a oznamovacie káble	5017	Dopravná modrá
BIELA	Vodovody	9016	Dopravná biela
ŽLTÁ	Plynové potrubia	1023	Dopravná žltá
ZELENÁ	Tepelné siete (bezkanálové)	6024	Dopravná zelená
HNEDÁ	Diaľkovody horľavých kvapalín	8024	Béžovohnedá
ČIERNA	diaľkovody horľavých skvapalnených uhlov. plynov	9017	Dopravná čierna

RAL 840 HR – register farieb zodpovedá RAL

14. POUŽÍVANIE OZNAČENIA, SYMBOLOV A SIGNÁLOV

Bezpečnostné a zdravotné označenie sa vzťahuje na konkrétny predmet, činnosť alebo situáciu a poskytuje pokyny alebo informácie potrebné na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa potreby prostredníctvom značky, farby, svetelného označenia alebo akustického signálu, slovnej komunikácie alebo ručných signálov.

14.1 Typy označenia

- 1) Trvalé značky sa musia používať na označenie zákazu, výstrahy, príkazu, na označenie núdzových východov, únikových ciest a na umiestnenie a označenie prostriedkov prvej pomoci. Na trvalé vyznačenie umiestnenia požiarnotechnického zariadenia a jeho označenie sa musí použiť značka a bezpečnostná farba. Miesto, na ktorom je nebezpečenstvo zrážky s prekážkou alebo nebezpečenstvom pádu, musí sa vyznačiť bezpečnostnou farbou alebo značkami.
- 2) Svetelné označenie, akustické signály alebo slovná komunikácia sa musia použiť, ak treba signalizovať nebezpečenstvo alebo upozorniť zamestnancov a iné osoby na pracovisku, aby vykonali mimoriadne opatrenia, alebo upozorniť na núdzovú evakuáciu. Prítom treba zohľadniť vzájomnú zmenu a kombináciu označení.
- 3) Ručné signály alebo slovná komunikácia sa musia použiť, ak to situácia vyžaduje, na usmernenie osôb vykonávajúcich činnosť, ktorá môže ohroziť bezpečnosť a zdravie.

Vzájomná zámena a kombinácia označení

- 1) Pri dodržaní rovnakej činnosti označení možno použiť ktorúkoľvek z týchto kombinácií:
 - bezpečnostnú farbu alebo značku na označenie miesta, na ktorom je prekážka alebo nebezpečenstvo pádu,
 - svetelné označenie, akustické signály alebo slovnú komunikáciu,
 - ručné signály alebo slovnú komunikáciu.
- 2) Súčasne možno použiť tieto kombinácie:
 - svetelné označenie a akustické signály,
 - svetelné označenie a slovnú komunikáciu,
 - ručné signály a slovnú komunikáciu.

Používanie bezpečnostnej farby

Bezpečnostná farba má osobitný význam podľa tejto tabuľky:

Farba	Význam alebo účel	Pokyny a informácie
ČERVENÁ	Zákazová značka	Nebezpečné správanie
	Signalizácia nebezpečenstva	Stáť, zastaviť, zariadenie na núdzové vypnutie, evakuácia
	Požiarnotechnické zariadenie	Označenie a umiestnenie
ŽLTÁ alebo ŽLTORANŽOVÁ	Výstražná značka	Upozornenie, výstraha, kontrola
MODRÁ	Príkazová značka	Osobitné správanie alebo činnosť, povinnosť nosiť OOPP
ZELENÁ	Značky pre núdzový východ, únikové cesty, prvú pomoc	Dvere, východy, komunikácie, zariadenie, vybavenie
	Bez nebezpečenstva	Návrat do normálneho stavu

14.2 Podmienky používania

- 1) Značky umiestňovať v primeranej výške a v polohe vhodnej z hľadiska zorného uhla so zreteľom na prekážky, a to pri vstupe na miesto všeobecného ohrozenia alebo v bezprostrednej blízkosti konkrétneho ohrozenia alebo predmetu. Značky musia byť umiestnené na dobre

osvetlenom, ľahko prístupnom mieste. Ak osvetlenie nie je dostatočné, použijú sa fosforeskujúce farby, reflexné materiály alebo umelé osvetlenie.

- 2) Značka sa musí odstrániť, ak vznikne dôvod na jej používanie.

Vnímanie označenia

- 1) Vnímanie označenia nesmie byť nepriaznivo ovplyvnené
 - a) prítomnosťou ďalšej značky alebo zdroja signálu rovnakého typu, ktorý nepriaznivo vplýva na viditeľnosť alebo zrozumiteľnosť, najmä sa nesmie:
 - umiestňovať veľký počet označení v tesnej blízkosti,
 - používať súčasne dve svetelné označenia, ktoré by sa mohli zameniť,
 - používať svetelné označenie v blízkosti iného podobného svetelného zdroja,
 - používať dva akustické signály súčasne,
 - používať akustické signály v hlučnom prostredí,
 - b) nevhodným návrhom, nedostatočným počtom, nesprávnym umiestneným, zlým stavom alebo nesprávnou funkciou označenia alebo signalizačného zariadenia,
- 2) Značka a signalizačné zariadenie sa musia čistiť, udržiavať, kontrolovať, opravovať a podľa potreby pravidelne vymieňať tak, aby sa zabezpečil ich účel a funkčné vlastnosti.
- 3) Počet a umiestnenie používaných značiek alebo signalizačných zariadení závisí od miery ohrozenia alebo nebezpečenstva a od veľkosti priestoru, ktorý sa má pokryť.
- 4) Označenie, ktoré vyžaduje napojenie na zdroj energie, musí byť pre prípad prerušenia dodávky energie napojené na automaticky sa zapínajúci núdzový zdroj; to neplatí ak sa prerušením dodávky energie vylúčilo ohrozenie.
- 5) Aktivácia svetelného označenia alebo akustického signálu určuje, kedy sa začína požadovaná činnosť; svetelné označenie alebo akustický signál musí byť aktívny tak dlho, ako si to činnosť vyžaduje. Svetelné označenie alebo akustický signál sa musia dať znovu aktivovať ihneď po použití.
- 6) Svetelné označenie a akustický signál sa musia pred uvedením do prevádzky a pravidelne v primeraných intervaloch kontrolovať, aby sa zabezpečila ich správna funkcia vnímanie.
- 7) Ak sú sluchové alebo zrakové schopnosti zamestnancov znížené vrátane zníženia spôsobeného nosením osobných ochranných pracovných prostriedkov, musí sa vykonať opatrenie na doplnenie alebo nahradenie príslušného označenia.
- 8) Plochy, miestnosti alebo uzavreté priestory používané na skladovanie nebezpečných látok alebo prípravkov musia byť označené vhodnou výstražnou značkou alebo označené ak jednotlivé obaly alebo nádoby nie sú dostatočne označené.

22 ZŠ Ostedková, Ostredková ul. 14, 821 02 Bratislava , parc. č. C-1216, E-698/400, k. ú. Ružinov,
obec Bratislava – Ružinov“

Používané značky

Zákazové značky

Zákaz fajčenia

Zákaz fajčenia a používania
otvoreného ohňa

Zákaz vstupu pre chodcov

Zákaz hasenia vodou

Zákaz pitia

Nepovolaným vstup
zakázaný

Priemyselným vozidlám
vjazd zakázaný

Zákaz dotýkať sa

Výstražné značky:

Nebezpečenstvo požiaru
alebo vysokej teploty

Nebezpečenstvo výbuchu

Nebezpečenstvo jedovatej
látky

Nebezpečenstvo poľiptania

Nebezpečenstvo
rádioaktívnej látky

Nebezpečenstvo pádu alebo
pohybu zaveseného bremena

Nebezpečenstvo pohybujúcich
sa priemyselných vozidiel

Nebezpečenstvo úrazu
elektrickým prúdom

Iné nebezpečenstvo

Nebezpečenstvo laserového
lúča

Nebezpečenstvo látky
podporujúcej horenie

Nebezpečenstvo
neionizujúceho žiarenia

Nebezpečenstvo silného
magnetického poľa

Nebezpečenstvo zakopnutia

Nebezpečenstvo pádu

Biologické nebezpečenstvo

Nebezpečenstvo nízkej
teploty

Nebezpečenstvo škodlivej
alebo dráždivej látky

Príkazové značky:

Príkaz na ochranu zraku

Príkaz na používanie
ochrannej prilby

Príkaz na ochranu sluchu

Príkaz na ochranu
dýchacích ciest

Príkaz na ochranu nôh

Príkaz na ochranu rúk

Príkaz na používanie
ochranného odevu

Príkaz na ochranu tváre

Príkaz na používanie
bezpečnostného závesného
systému

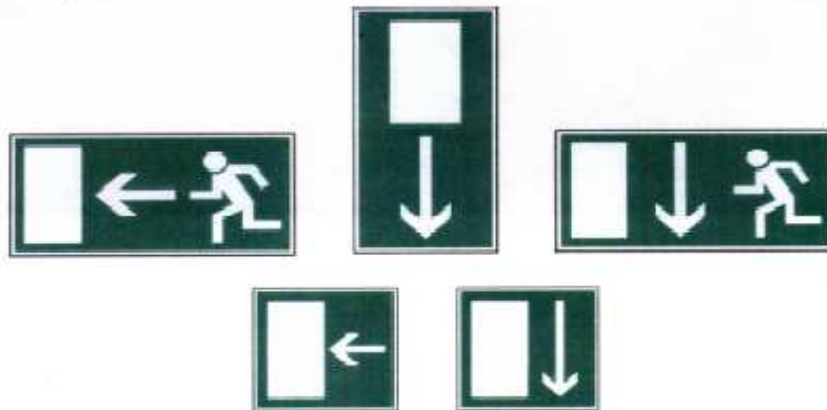

Cesta vyladená pre
chodcov

Všeobecná príkazová značka
(používa sa spolu
s doplnkovou značkou)

Značky pre núdzový východ, únikové cesty a prvú pomoc:

Núdzový východ alebo úniková cesta

Určenie smeru (doplnková informačná značka)

Miesto prvej pomoci

Nostdlá

Bezpečnostná sprcha

Prostriedky na vymývanie očí

Telefón na núdzové volanie

Značky požiarnej ochrany

Požiarňa hadica

Rebrík

Hasiaci prístroj

Telefón na núdzové volanie
v prípade požiaru

Určenie smeru (doplnková informačná značka)

Minimálne požiadavky na slovnú komunikáciu

- 1) Hovorené správy majú byť krátke, jednoduché a zrozumiteľné. Vyjadrovacia schopnosť hovorca a sluchový schopnosť poslucháča musí zabezpečovať spoľahlivú komunikáciu.
- 2) Slovná komunikácia je buď priama, prostredníctvom ľudského hlasu alebo nepriama, prostredníctvom ľudského alebo syntetického hlasu, ktorý sa vysiela vhodnými prostriedkami.
- 3) Komunikujúce osoby musia dobre ovládať používaný jazyk, aby boli schopné správne vyslovovať a správne rozumieť hovorenej správe a na základe tejto správy sa správať vhodným spôsobom so zreteľom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci.
- 4) Ak sa slovná komunikácia použije na miesto ručných signálov alebo spolu s ručnými signálmi, použijú sa tieto určené slová:

• Štart	naznačiť začiatok príkazu
• Stop	prerušiť alebo ukončiť pohyb
• Koniec	zastaviť činnosť
• Zdvihni	zdvihnúť bremeno vyššie
• Spusti	spustiť bremeno nižšie
• Vpred	na koordináciu so zodpovedajúcimi ručnými signálmi
• Vзад	na koordináciu so zodpovedajúcimi ručnými signálmi
• Vpravo	na koordináciu so zodpovedajúcimi ručnými signálmi
• Vľavo	na koordináciu so zodpovedajúcimi ručnými signálmi
• Pozor	na núdzové zastavenie
• Rýchlo	zrýchliť pohyb z dôvodu bezpečnosti

Minimálne požiadavky na ručné signály

- 1) Ručné signály musia byť presné, jednoduché, ľahko vykonateľné, zrozumiteľné a zreteľne odlišné od ostatných signálov.
- 2) Ak sa používajú súčasne obidve ramená alebo ruky, musia sa pohybovať symetricky a ukazovať iba jeden signál.
- 3) Osoba, ktorá dáva signály nesmie vykonávať iné činnosti okrem riadenia činnosti a zaistovania bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov v jeho blízkosti

- 4) Signalista musí byť schopný sledovať zrakom všetky činnosti tak, aby nebola ohrozená jeho bezpečnosť a zdravie. Ak sa tieto podmienky nedajú splniť musí sa zabezpečiť ďalší signalista alebo viacerí signalisti.
- 5) Obsluha musí ľahko rozpoznať signalistu. Pre tento účel odporúčame použiť vesty výraznej oranžovej farby.
- 6) Ak nie je obsluha schopná bezpečne vykonávať príkazy, ktoré prijala, musí prerušiť prebiehajúcu činnosť, aby si vyžiadala nové pokyny.

Tabuľka ručných signálov.

Význam	Opis	Ilustrácia
A. Všeobecné signály		
ŠTART Výstraha Začiatok príkazu	obe ramená sú vystreté vodorovne, dlane sú obrátené dopredu	
STOP Prerušenie Koniec pohybu	pravé rameno smeruje hore, dlaň je obrátená dopredu	
KONIEC Koniec činnosti	obe ruky sú tesne nad sebou vo výške hrudníka	
B. Vertikálne pohyby		
ZVIHNUTIE	pravé rameno smeruje hore, dlaň je obrátená dopredu a pomaly opisuje kruh	
SPUSTENIE	pravé rameno smeruje dole, dlaň je obrátená dovnútra a pomaly opisuje kruh	
VERTIKÁLNA VZDIALENOSŤ	ruky naznačujú príslušnú vzdialenosť	
C. Horizontálne pohyby		
POHYB VPRED	obe ramená sú ohnuté, dlane sú obrátené hore a predlaktie sa pomaly pohybuje smerom k telu	
POHYB VZAD	obe ramená sú ohnuté, dlane sú obrátené dolu a predlaktia sa pohybujú smerom od tela	
VPRAVO od signálu	pravé rameno je vystreté vodorovne, dlaň je obrátená dolu a pomaly robí malé pohyby vpravo	
VĽAVO od signálu	ľavé rameno je vystreté vodorovne, dlaň je obrátená dolu a pomaly robí malé pohyby vľavo	
HORIZONTÁLNA VZDIALENOSŤ	ruky naznačujú príslušnú vzdialenosť	
D. Nebezpečenstvo		
NEBEZPEČENSTVO Núdzové zastavenie	obe ramená smerujú hore, dlane sú obrátené dopredu	
RÝCHLO	všetky pohyby rýchlejšie	
POMALY	všetky pohyby pomalšie	

Minimálne požiadavky na označenie nádob a potrubí

- 1) Nádoby, ktoré obsahujú nebezpečné látky a prípravky, nádoby používané na skladovanie týchto nebezpečných látok a prípravkov a potrubné rozvody a vedenia, ktoré obsahujú alebo dopravujú

nebezpečné látky a prípravky, musia byť označené piktogramom alebo symbolom na farebnom pozadí v súlade s osobitnými predpismi.

- 2) Táto požiadavka sa nevzťahuje na nádoby používané krátkodobo a na nádoby, ktorých obsah sa často mení, ak sú prijaté iné vhodné opatrenia, ktoré zabezpečia tú istú úroveň ochrany, napr. informovaní, školení.
- 3) Uvedené označenia môžu byť:
 - a) nahradené výstražnými značkami, ak sa použijú rovnaké piktogramy alebo symboly
 - b) doplnené ďalšími informáciami, napr. názvom, vzorcom alebo zložením nebezpečnej látky alebo prípravku a podrobnosťami o nebezpečenstve
 - c) pri doprave nádob na pracovisku doplnené alebo nahradené značkami, ktoré sa používajú pri preprave nebezpečných látok alebo prípravkov.
- 4) Označenie musí byť upevnené, nalepené alebo namaľované na viditeľnom mieste.
- 5) Označenie, ktoré sa používa na potrubí, musí byť viditeľne umiestnené v blízkosti najnebezpečnejších miest, napr. ventilov a rozoberateľných spojov, a vo vhodne zvolených vzdialenostiach
- 6) Plochy, miestnosti alebo uzavreté priestory používané na skladovanie nebezpečných látok alebo prípravkov musia byť označené vhodnou výstražnou značkou, piktogramom alebo symbolom na farebnom pozadí, ak obaly alebo nádoby nie sú dostatočne označené na tento účel so zreteľom na ich rozmery.
- 7) Sklady nebezpečných látok alebo prípravkov môžu byť označené výstražnou značkou pre iné nebezpečenstvo.
- 8) Toto označenie musí byť umiestnené v blízkosti skladovacej plochy alebo pri vstupe do skladovacích priestorov.

Minimálne požiadavky na označenie a umiestnenie požiarnotechnického zariadenia

- 1) Požiarnotechnické zariadenie musí byť označené farbou určenou pre tieto zariadenia a príslušnou značkou. Značkou musí byť vyznačené aj miesto, na ktorom sa toto zariadenie nachádza a prístup k nemu.
- 2) Požiarnotechnické zariadenie sa označuje výlučne červenou farbou.
- 3) Červená plocha musí byť dostatočne veľká, aby zariadenie bolo ľahko rozpoznateľné.
- 4) Na vyznačenie miesta, na ktorom sa požiarnotechnické zariadenie nachádza, sa musia používať značky ustanovené v Nariadení vlády SR 387/2006 Z.z.

Minimálne požiadavky na označenie prekážok, nebezpečných miest a komunikácií

- 1) Miesta, na ktorých je nebezpečenstvo zrážky s prekážkou, nebezpečenstvo pádu alebo padajúcich predmetov, označia sa striedavo žltými a čiernymi pásmi alebo červenými a bielymi pásmi, ak sú tieto miesta zamestnancom prístupné.
- 2) Rozmery označenia musia byť primerané veľkosti prekážky alebo nebezpečného miesta
- 3) Žlté a čierne alebo červené a biele pásy musia mať sklon približne 45° a musia byť približne rovnakej šírky.

Vzor

- 4) Miesta, na ktorých je nebezpečenstvo zrážky s prekážkou, nebezpečenstvo pádu alebo ak používanie a vybavenie priestorov vyžaduje zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov, musia sa komunikácie pre vozidlá zreteľne vyznačiť neprerušovanými pásmi výraznej farby, prednostne bielej alebo žltej a to so zreteľom na farbu podkladu.
- 5) Pásky musia byť umiestnené tak, aby určovali potrebnú bezpečnú vzdialenosť medzi vozidlom a ďalším predmetom, ktorý môže byť v jeho blízkosti, ako aj medzi vozidlom a chodcom.
- 6) Ak je to možné, trvalé komunikácie vo vonkajších priestoroch majú byť vyznačené v súlade s bodmi 4 a 5, ak nie sú zabezpečené vhodnými zábranami alebo ak nie sú vybudované chodníky.

Minimálne požiadavky na svetelné zdroje

- 1) Svetelné označenie je vyrobené z priehľadného alebo priesvitného materiálu a je osvetlené zvnútra, zozadu alebo tak, že vytvára dojem svietiaceho povrchu.
- 2) Vyžarované svetlo musí byť dostatočne kontrastné so zreteľom na okolité prostredie a v súlade s ustanovenými podmienkami použitia značky, aby nevznikal odlesk z dôvodu nadmerného množstva svetla alebo znížená viditeľnosť označenia z dôvodu nedostatku svetla.
- 3) Svetelná plocha, ktorá vydáva signál, môže byť jednofarebná alebo môže obsahovať piktogram na určenom pozadí.
- 4) Farba svetelnej plochy musí byť použitá v súlade s Nariadením vlády SR 387/2006 Z.z.
- 5) Piktogram na označení musí vyhovovať požiadavkám Nariadení vlády SR 387/2006 Z.z.

15. VYBAVENIE LEKÁRNIČKY NA STAVENISKU

Vybavenie lekárničky pevne umiestnenej je zhodné s vybavením lekárničky v brašne.

Liečivá:

Acylpyrin 0,5 g 10 tabliet	2 ks
Adsorpčné uhlie 20 tabliet	1 ks
Benzín lekársky	100 ml
Borová masť 20 g	1 ks
Carbosorb 20 tbl.	1 ks
Gastrogel 50 tbl.	1 ks
Analgetiká - Atargin 10 tbl.	1 ks
Magnesium peroxydatum Spofa 20 tabliet	1 ks
Manganistan draselný	5 g
Opthal	1 ks
Plumbin plv.	2 ks
Analgetiká - Sedolor	1 ks
Septonex, alebo iný vhodný dezinfekčný prípravok	4 ks

Obvázový materiál

Gáza hydrofilná skladaná sterilná	20cm x 2 m	5 ks
Náplast' hladká	2,5 cm x 1 m	2 ks
	5 cm x 5 m	1 ks
Náplast' s tamponom	6 cm x x 1 m	1 ks
Obvinadlo sterilné	6 cm x x 5 m	1 ks
Obvinadlo hydrofilné sterilné	6 cm x 5 m	4 ks
	8 cm x 5 m	2 ks
	10 cm x 5 m	8 ks
Obvinadlo na popáleniny		4 ks
Obvinadlo škrtiace pryžové	70 cm	1 ks
Obváz hotový pre prvú pomoc	č. 1	2 ks
	č. 2	4 ks
	č. 3	4 ks
Svutin	5 cm x 7,5 cm	4 ks
Šatka trojcípa		1 ks
Vata obvázová lisovaná sterilná	25 g	2 ks
Vata obvázová skladaná	50 g	4 ks

Zdravotnícke pomôcky

Kvapátko očné v puzdre		1 ks
Paličky na jazyk drevené		10 ks
Pinzeta anatomická		1 ks
Príručka „Prvá pomoc“		1 ks
Rúška PVC	20 cm x 20 cm	1 ks
Rúška resuscitačná		3 ks
Traumacel zásyp		2 g
Špendlíky zatváracie v antikoróznej úprave		6 ks
Nožnice		1 ks
Teplomer lekársky v puzdre		1 ks
Chirurgické rukavice		1 pár
Izotermická fólia	220 x 140 cm	2 ks

16. ODKAZY

16.1 Zdrojová dokumentácia

- 16.1.1 **Zákon NR SR č. 124/2006 Z. z.** o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci
- 16.1.2 **Zákon NR SR č. 314/2001 Z.z.** o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov
- 16.1.3 **Zákon č. 17/1992 Zb.** o životnom prostredí

17. PRÍLOHY

PRÍLOHA A - ANALÝZA RIZÍK

B- DÔLEŽITÉ KONTAKTY

C- DOHODY O SPOLUPRÁCI NA SPOLOČNOM PRACOVISKU

22 ZŠ Ostedková, Ostredková ul. 14, 821 02 Bratislava , parc. č. C-1216, E-698/400, k. ú. Ružinov,
obec Bratislava – Ružinov“

PRÍLOHA A - ANALÝZA RIZÍK

Pora- dov- é čísl- o	Nebezpečenst- vo	Ohrozenie	Popis ohrozenia	F	N	R	Bezpečnostné opatrenia	F	N	R
1	Betónové konštrukcie	pád debnenia a oddebnovanie dielcov	* pád častí debnenia odebňovaných dielcov na zamestnanca;	2	2	9	* debnenie z dielcov a debnenie zostáv do veľkoplošných panelov musí byť v každom štádiu montáže i demontáže zabezpečené proti pádu jeho prvkov a častí; * podpery musia mať pätky, hlavice alebo inú úpravu na rozloženie zaťaženia; * dodržiavať technologické postupy pri montáži debnení (nepoškodené spoje debnenia); * dbať na správne prevedenie náterov debnení vhodným oddebnovacím prostriedkom; * oddebnovanie začať len po dosiahnutí požadovanej pevnosti betónu a len na príkaz zodpovedného pracovníka; * priestor oddebnovacích prác musí byť zabezpečený proti vstupu nepovoláných osôb; * oddebnovaný materiál sa musí odkladať na vopred určené miesto tak, aby neprekážal a nepreťažoval konštrukciu;			
2	Betónové konštrukcie	pád z výšky pri manipulácii s debnením	* pád z výšky pri manipulácii s debnením a jeho časťami, pri montáži debnenia a ukladaní armatúry, pri ukladaní betónovej zmesi (čerstvého betónu) aj pri oddebnovaní;	3	3	2 0	* dbať na vypracovanie dodávateľskej dokumentácie zložitejších debnení (riešenie opatrení proti pádu osôb), * zaistiť bezpečný prístup a pracovné miesta, zriadiť pomocné pracovné podlahy, zabezpečiť osadzovanie zábradlí; * pri použití osobného zabezpečenia, určiť			

							miesto kotvenia (úväzu);			
3	Betónové konštrukcie	strata únosnosti a priestorovej tuhosti debnenia	* nezaistenie, resp. strata únosnosti a priestorovej tuhosti debnenia a podperných konštrukcií;	2	2	9	* dbať na správne prevedenie debnenia zaručujúce jeho stabilitu, pevnosť a tuhosť vrátane podperných konštrukcií (dimenzie, rozmery, prierez, vzperná dĺžka, spojenie, vlastné zhotovenie - montáž, zavetrovanie); * vykonať písomné prevzatie debnenia zápisom do stavebného denníka;			
4	Betónové konštrukcie	tekutý betón	* zasiahnutie oka tekutým materiálom	2	5	2 2	* lekárnička s materiálom na ošetrovanie na stavenisku; * používanie OOPP (ochranné okuliare)			
5	Betónové konštrukcie	tekutý betón	* zasiahnutie pokožky tekutým materiálom	5	2	2 2	* lekárnička s materiálom na ošetrovanie na stavenisku; * používanie OOPP			
6	Bremená a predmety - pád z výšky	pád predmetov z výšky	* pád predmetov a materiálu z výšky na zamestnanca s ohrozením a zranením hlavy (tehla, úlomok z materiálu prepravovaného žeriavom a i. strojom); * pád úmyselne zhadzovaného materiálu a jednotlivých predmetov z výšky; * náhodný pád materiálu z voľného okraja podlahy stavby, pomocnej stavebnej konštrukcie;	3	2	1 3	* dbať na bezpečné ukladanie materiálu na podlahách mimo okraj; * materiál, náradie a pomôcky ukladať, prípadne skladovať vo výškach tak, aby boli po celú dobu uloženia zaistené proti pádu, zošmyknutiu alebo zhodeniu vetrom; * zaistiť voľné okraje pomocných podláh, vrátane lešení, zarážkou pri podlahe, popr. odebnením, sieťou, plachtou a pod. proti pádu materiálu; * zriadiť záchytné striešky nad vstupom do objektu; * zabezpečiť vymedzenie a ohradenie ochranného pásma pod miestom práce vo výške, vylúčiť práce nad sebou a prístup osôb pod miesta práce vo výškach; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP			

							(ochranná prilba s fixačným pásikom, pracovná obuv S3) a zabezpečiť ich správne používanie;			
7	Brúsky	porezanie rotujúcim nástrojom	* porezanie rotujúcim nástrojom (brúsiacim, rezacím kotúčom), pri styku ruky s nástrojom, napr.: pri nežiadúcom uvedení do chodu;	2	2	9	* postupovať podľa návodu na používanie; * neprenášať náradie s prstom na spínači, pri pripojení na sieť; * udržiavať suché a čisté rukoväte uchopovacie časti náradia, ochrana pred olejom a masťou; * nepribližovať ruku do nebezpečnej blízkosti pohybujúceho sa nástroja a zabrániť styku ruky s brúsiacim alebo rezacím kotúčom, napr.: pri nežiadúcom uvedení do chodu; * nastavenie , čistenie, mazanie a opravy náradia vykonávať len ak je náradie v kľude; * pred pripojením náradia do siete sa presvedčiť či je spínač vypnutý, pri náradiach vybavených zaistovacím (aretačným) tlačidlom (kolíkom) nesmie byť toto tlačidlo zatlačené t.j. zablokované na stály chod; * pred použitím náradie starostlivo skontrolovať či nie sú poškodené kryty alebo iné časti náradia, skontrolovať všetky pohyblivé časti, ktoré môžu ovplyvniť správnu funkciu náradia a posúdiť, či sú schopné riadne pracovať a plniť všetky určené funkcie; * nezastavovať rotujúce vreteno a rukou odstraňovať odpad; * vykonávať nastavovanie , čistenie, mazanie a opravy náradia len ak je náradie v pokoji; * po ukončení práce,			

							pred jeho údržbou a pred výmenou nástrojov vytiahnuť prírodný kábel zo zásuvky; * venovať práci s náradím pozornosť, ak je obsluha nesústreďená alebo unavená nesmie s náradím pracovať; * nepoužívať poškodené náradie a náradie, ktoré sa nedá spínačom vypnúť alebo zapnúť; * náradie odkladať, prenášať alebo opúšťať, len keď je vypnuté; * náradie prenášať len za časť k tomu určenú; * používať vhodné OOPP;			
8	Brúsky	roztrhnutie brúsiaceho alebo rezacieho kotúča	* zasiahnutie rôznych častí tela časťami roztrhnutého brúsiaceho alebo rezacieho kotúča;	2	2	9	* správne osadiť a upevniť brúsiaci nástroj; * používať vhodné brúsiace nástroje, nepoužívať poškodené alebo nadmerne opotrebované brúsiace kotúče; * používať brúsiaci kotúč s prípustnou rýchlosťou väčšou ako max. dovolená rýchlosť vyznačená na štítiku brúsky; * používať brúsky v súlade s účelom použitia podľa návodu, nepreťažovať náradie, nenamáhať rezací kotúč na ohyb; * zabezpečiť funkčné ochranné zariadenie brúsiaceho kotúča; * zabezpečiť ochranu brúsiaceho kotúča pred mechanickým poškodením; * zabezpečiť vhodné OOPP na ochranu zraku – ochranný štít, povinnosť aj pre pracovníkov v blízkosti; * zákaz používať kotúče väčšie, ako je predpísané pre uhlovú brúsku;			
9	Brúsky	odlietavajúci	* zasiahnutie očí	4	1	9	* zabezpečiť funkčné			

		brúsny materiál					ochranné zariadenie brúsiaceho kotúča; * používať vhodné OOPP (plnotvárový štít)			
10	Brúsky	hluk	* zvýšený hluk pri používaní brúsky;	4	2	1 7	* vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP (chrániče sluchu);			
11	Búranie a rekonštrukcia	nadmerná prašnosť	* prašnosť;	4	1	9	* zaistiť vykonanie opatrení, ktoré zabráňujú nadmernému prášeniu (napr. kropenie vodnou hmlou, vybúraný materiál a suť spúšťať uzavretou spustou až do miesta uloženia); * pozn.: pri použití sklzov, uzavretých spustí nesmie dôjsť k ich preťaženiu, uvoľňovaniu a deformáciám (slúžia spravidla len pre ľahší vybúraný materiál); * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP (respirátor FFP3, ochranné okuliare) a zabezpečiť ich správne používanie aj v príľahlých priestoroch zasiahnutých prašnosťou;			
12	Búranie a rekonštrukcia	neriadené, predčasné a náhle zrútenie konštrukcie	* neriadené, nekontrolovateľné , predčasné a náhle zrútenie konštrukcie;	1	9	2 0	* vykonať prieskum búraného alebo rekonštruovaného objektu, stanoviť technologický postup; * pri búraní a rekonštrukčných prácach postupovať podľa projektu a technologického (pracovného) postupu a priebežne zaisťovať stabilitu a pevnosť narušovaného a zaťažovaného muriva, (resp. jeho časti ohrozeného búraním), pilierov, stropov a podperných a nosných konštrukcií, vylúčiť uvoľňovanie a zoslabenie nosných múrov a pilierov; * rekonštrukčné a búracie práce, pri ktorých dochádza ku			

							zmene konštrukčnej bezpečnosti objektu a pri strojnom búraní, tieto práce vykonávať pod stálym dozorom zodpovedného zamestnanca; * pred búraním priečok a múrov pod vodorovnými konštrukciami overiť, či nemajú nosnú funkciu;			
13	Búranie a rekonštrukcia	pád materiálu na osobu	* pád materiálu alebo časti konštrukcie na osobu;	2	3	1 4	* zaistiť vymedzenie priestoru ohrozeného búraním (oplotenie, ohrazenie, stráženie, vylúčenie prevádzky a pod.), určenie a zaistenie vstupu, výstupu, zostupu a vjazdu do búraného objektu, udržiavanie komunikácií; * zaistiť ohrozený priestor, v ktorom sa búracie práce vykonávajú, hlavne priestor pod miestom práce ohrozený búraním; * dbať na dodržiavanie stanoveného pracovného alebo technologického postupu; * pri ručnom búraní zvislých konštrukcií odstrániť konštrukčné prvky len vtedy, ak nie sú zaťažené; * ručné búranie nosných konštrukcií vykonávať vertikálnym smerom zhora dole; * dodržiavať správny postup pri ručnom búraní zvislých múrov a to odbúravaním muriva po menších vrstvách zhora dole; * vykonávať rezanie oceľových konštrukcií správnym spôsobom podľa pracovného alebo technologického postupu tak, aby nedošlo k pádu oddelenej konštrukcie alebo prvku na zamestnanca;			
14	Búranie a rekonštrukcia	pád osoby z výšky	* pád zamestnanca z výšky z voľného	2	7	3 2	* zaistiť voľné okraje búraného objektu ochrannou	1	7	1 5

			nezaisteného okraja búraného objektu a nezaistenými otvormi v podlahách pri ručnom búraní a manipulácii s materiálom;				konštrukciou, popr. použitím osobného zaistenia hlavne pri ručnom búraní, pri búraní striech, obvodových múrov, stropov a pod.;			
15	Búranie a rekonštrukcia	prepadnutie osoby	* prepadnutie zamestnanca cez podlahu, stropom, strechou a inými narušenými časťami starých a poškodených objektov;	2	7	3 2	* vylúčiť vstup zamestnanca na neúnosnú podlahu, strop, strechu a inú neúnosnú konštrukciu; * podľa potreby zriadiť a používať pomocné pracovné podlahy (podľa potreby vykonať vystuženie a podpretie) a lešenie v kombinácii s prostriedkami osobného zaistenia a pod. pri práci a pohybe zamestnancov po týchto neúnosných konštrukciách a prístupových plochách; * materiál z búranej časti objektu odstraňovať tak, aby nedošlo k preťaženiu podláh alebo stropov vybúraným materiálom; * priebežne zaisťovať včasné upratanie vybúraného materiálu;	1	7	1 5
16	Búranie a rekonštrukcia	prepichnutie chodidla	* prepichnutie, porezanie chodidla napr. klincami a inými ostrohrannými časťami, porezanie sklom a pod.;	3	3	2 0	* dbať na včasné odstraňovanie vybúraných častí s ostrými časťami; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP (pracovná obuv S3) a zabezpečiť ich správne používanie;			
17	Búranie a rekonštrukcia	zasiahnutie osoby pádom materiálu z výšky	* zasiahnutie zamestnanca alebo i cudzej osoby pádom materiálu z výšky (nebezpečné je hlavne zranenie hlavy);	3	3	2 0	* vylúčiť alebo obmedziť práce nad sebou; * vykonať opatrenia proti pádu materiálu z výšky, * zaistiť ohradenie priestoru pod miestami prác vo výške; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP			

							(ochranná prilba, pracovná obuv S3) a zabezpečiť ich správne používanie;			
18	Dláždíčkové práce, ručná manipulácia s materiálom	neprirodzená poloha tela pri práci	* dláždičské práce - pracovnými postupmi a technológiou vynútená neprirodzená poloha tela pri práci a jednostranná záťaž, práce v predklone, preťažovanie končatín s možnými fyziologickými zmenami na kĺboch, väzoch a svaloch prevádzané subjektívnymi a neskôr často aj trvalými následkami; * práce v neprirodzenej polohe tela alebo jeho častí, vynútené polohy;	1	1	3	* pokiaľ možno, časovo obmedziť práce (určiť prestávky) vo fyziologicky náročných a nevhodných polohách, ktorými sú hlboký predklon, poloha v kľaku (dláždičské a obkladačské práce); * zvoliť si vhodný pracovný postup, používať vhodné náradie a pomôcky; * dbať na zdravotnícku prevenciu, posúdenie zdravotného stavu;			
19	Dláždíčkové práce, ručná manipulácia s materiálom	pád materiálu na nohu	* pád dlaždice, obrubníka, tehly, betónových skruží, kanalizačných vpustí a i. na nohu; * prevrhnutie nestabilne uloženého materiálu (nastojato uloženého obrubníka); * pád bremena na nohu, narazenie v dôsledku vyšmyknutia bremena z rúk;	2	2	9	* dodržiavať zákaz zdržiavať sa v pásme možného nežiaduceho pohybu bremena a pod bremenom; * dodržiavať zákaz narušovať stabilitu stohu, napr. vyťahovanie predmetov a prvkov zospodu alebo zo strany stohu; * dodržiavať zákaz vystupovať a šplhať po hraniciach, po navrhnutom materiáli; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP (pracovná obuv S3) a zabezpečiť ich správne používanie;			
20	Dláždíčkové práce, ručná manipulácia s materiálom	poškodenie chrbtice	* poškodenie chrbtice pri dlhodobejšom zdvíhaní a manipulácii s bremenami v nevhodnej polohe;	1	1	3	* dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany a zdravia pri práci, správny spôsob manipulácie, pokiaľ možno v polohe z podrepu, nie z predklonu, bez			

			* poranenie kĺbov prudkým nekoordinovaným pohybom;				ohnutého chrbta; * bremeno držať blízko tela, zdvíhanie nevykonávať trhavými pohybmi a pod.;			
21	Dláždíčkové práce, ručná manipulácia s materiálom	preťaženie a presilenie	* preťaženie a presilenie v dôsledku zdvíhania, premiestňovania a manipulácie s bremenami nadmernej hmotnosti, príp. chybného spôsobu manipulácie;	1	1	3	* dbať na správne spôsoby ručnej manipulácie; * nepreťažovať zamestnancov, dodržiavať hmotnostné limity;			
22	Elektrické mechanizované náradie	nadmerná prašnosť	* ohrozenie dýchacích ciest jemným prachom, zaprášenie dýchacích ciest, pľúcne ochorenie pri dlhodobejšej práci s náradím na opracovanie kameňa a stavebných materiálov a výrobkov (zvlášť nebezpečný kremičitý (silikónový) prach prírodných hornín (granitu, žuly, pieskovca a pod.), kameniny, betónu, teraca a pod.);	2	1	5	* používať ochranné zariadenia, brúsiť za mokra podľa druhu náradia; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP (respirátor FFP2) a zabezpečiť ich správne používanie aj v príľahlých priestoroch zasiahnutých prašnosťou;			
23	Elektrické mechanizované náradie	odletujúce časti opracovávaných materiálov	* zranenie odletujúcimi časťami opracovávaných materiálov pri práci s vŕtačkami, búracími kladivami, sekáčmi a pod. (elektrickými aj pneumatickými); * zranenie očí a tváre odletujúcimi časťami pri opracovaní rôznych materiálov pneumatickými i elektrickými brúskami, vŕtačkami, búracími kladivami, sekáčmi a pod. (najzávažnejšie je	2	2	9	* pri pracovných úkonoch, kedy hrozí nebezpečenstvo ohrozenia zraku (napr.: u vŕtačiek s príklepom pri vŕtaní do tehál alebo betónu) používať okuliare alebo tvárové štíty; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP (štít triedy B) a zabezpečiť ich správne používanie;			

			ohrozenie očí odlietnutými úlomkami, trieskami, drobnými časticami brúseného a rezaného materiálu a hlavne brúsiaceho, resp. rezacieho kotúča pri brúskach);							
24	Elektrické mechanizované náradie	úraz el. prúdom	* úraz obsluhy elektrickým prúdom; * z princípu ručného náradia držaného v rukách vyplýva väčšie nebezpečenstvo úrazu pri prechode el. prúdu živým organizmom, na náradie pôsobí zamestnanec silou, takže jeho svaly sú predpäté a styk s vodivými časťami je obzvlášť dobrý, v prípade poruchy izolácie potom dochádza nezriedka ku svalovému kŕču, k zástave dychu, vo vážnych prípadoch aj k fibrilácii srdcových komôr, pri zasiahnutí el. prúdom môže dôjsť následne k pádu zamestnanca z výšky, rebríka a pod.;	2	3	1 4	* vykonávať opravu odborne, len po odpojení od siete; * nepoužívať elektromechanické náradie určené pre ochranu nulovaním alebo zemnením pre prácu a použitie vo vlhku alebo na kovových konštrukciách; * vykonávať predpísané kontroly náradia na pracovisku pred začatím práce na zmene a po skončení práce s náradím (v prípade chýb odovzdať náradie alebo jeho súčasti na opravu); * nepoužívať poškodené náradie a náradie, ktoré sa nedá spínačom vypnúť alebo zapnúť ani poškodených el. prívodov; * náradie neprenášať za prívodný kábel, ani tento kábel nepoužívať pre vytiahnutie vidlice zo zásuvky; * prívodný kábel pokladať mimo ostré hrany; podľa potreby ho chrániť vhodným spôsobom proti mechanickému, popr. inému poškodeniu, el. kábel nenamáhať ťahom; * pohyblivý prívod viesť pri práci vždy od náradia dozadu; * vo vonkajšom prostredí používať predĺžovací kábel len ak je príslušne označený a určený			

							pre toto prostredie; * el. náradie, prírodný el. kábel, predlžovací kábel, vidlicu, návlačku pravidelne kontrolovať a podrobovať revíziám; * nepoužívať poškodené el. náradie ani el. príводы, káble; * po ukončení práce vidlicu el. prívodu odpojiť zo zásuvky;			
25	Elektrické mechanizované náradie	uvoľnenie nástroja	* zasiahnutie zamestnanca, poprípade aj inej osoby nachádzajúcej sa v blízkosti pracoviska s náradím, uvoľneným nástrojom, jeho časťami pri deštrukcii (zlomení, roztrhnutí a pod. poškodení nástroja);	1	3	7	* správne osadiť a upevniť nástroje; * použiť vhodné nástroje; * používať náradie v súlade s účelom použitia podľa návodu, nepreťažovať náradie; * zabezpečiť funkčné ochranné zariadenie;			
26	Elektrické mechanizované náradie	hluk	* zvýšený hluk	4	2	1 7	* vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP (chrániče sluchu);			
27	Epoxidové živice, asfaltové živice, náterové hmoty	poškodenie dýchacích ciest	* pôsobenie tvrdidiel, vyrábaných na báze amoniaku, na dýchacie cesty, pôsobenie výparov riedidiel živíc; * poškodenie dýchacích ciest pri nadýchnutí výparov riedidiel, rozpúšťadiel alebo tvrdidiel do priedušiek;	2	2	9	* nefajčiť pri práci; * vykonávať prípravu a miešanie komponentov v uzavretej odsávanej aparátúre; * pri vmiešavaní plnidiel v práškovej forme vylúčiť možnosť prášenia, príp. použiť izolačné dýchacie prístroje alebo aspoň ochrannú masku s filtrom z aktívneho uhlia; * výpary pri používaní epoxidových živíc miestne odsávať, alebo aspoň zaistiť celkové vetranie pracoviska - výmenu vzduchu; * obaly obsahujúce živice, ich príslušné riedidlá, tvrdidlá, prípadne urýchľovače, pred transportom a uložením riadne uzavrieť; * vylúčiť, obmedziť priamy kontakt s			

							odmasťovadlami;			
28	Epoxidové živice, náterové hmoty	požiar, horľavosť živíc	* požiar, horľavosť epoxidových živíc a ich tvrdidiel;	1	2	5	* nefajčiť, nemanipulovať s otvoreným ohňom a svetlom; * obaly obsahujúce živice, ich príslušné riedidlá, tvrdidlá, prípadne urýchľovače, sa musia pred transportom a uložením riadne uzavrieť; * jednotlivé komponenty epoxidových živíc skladovať vo vetraných a uzamykateľných skladoch;			
29	Kladivá elektrické vŕtacie, zbíjacie a búracie	pád osoby s náradím z rebríka	* pád zamestnanca pri práci s náradím z rebríka a pod. (vážne poranenia - zlomeniny, pomliaždenie končatín, poranenie hlavy, chrbtice, vnútorné zranenie a pod.);	2	3	1 4	* zaistiť pevné a stabilné postavenie zamestnanca pri práci s kladivom, obmedziť práce na rebríkoch; * vylúčiť práce na vratkých a nestabilných konštrukciách, namiesto rebríka používať bezpečnejšie a stabilnejšie zariadenia (plošiny, schodíky s plošinou, lešenia a pod.);			
30	Laserové prístroje	poškodenie zraku	* nebezpečenstvo poškodenia zraku; * pri obvyklom používaní prístroja je laserový lúč neškodný. Za obvyklé používanie je považovaná bežná práca vrátane pohľadu na lúč, nie však pohľad v ose lúča do jeho zdroja. Ak dopadá laserový lúč na očné sietnicu cca dlhšie ako 1 minútu, dôjde k trvalému poškodeniu zraku.;	1	1	3	* každé laserové zariadenie musí mať ochranný kryt, ktorý chráni človeka pred laserovým žiarením (vrátane bludného žiarenia lasera) nad hranicu triedy, okrem prípadu, kedy zamestnanec potrebuje uskutočniť zmeny na funkciách zariadenia; * pri práci s prístrojom dbať na pokyny výrobcu; * neotvárať prístroj;; * zaškoliť zamestnancov určených na obsluhu laserov a ich oboznámiť s princípmi činnosti, vlastnosťami laserov, s biologickými vplyvmi laseru na oči a pokožku, s nebezpečenstvom spojeným s činnosťou laserov, s postupom			

							pri zasiahnutí zamestnancov veľkými dávkami žiarenia; * každý laserový prístroj musí byť označený bezpečnostným značením (výstražným štítkom) podľa toho, akej triedy je príslušný laserový prístroj, tieto štítky musia byť čitateľné, viditeľné počas prevádzky zariadenia, jeho údržby alebo obsluhy, musia byť umiestnené tak, aby sa dali prečítať bez vystavenia osoby laserovému žiareniu nad určenú hodnotu;			
31	Lešenie a podobné konštrukcie pre práce vo výškach	pád a zrútenie lešenia	* pád a zrútenie lešenia v dôsledku pôsobenia vonkajších síl, hlavne vetra a straty stability, tuhosti, hlavne lešení zakrytých plachtami a sieťami;	1	9	20	* zaistiť, aby konštrukcia lešenia bola vykonaná tak, aby tvorila priestorovo tuhý celok zaistený proti lokálnemu a celkovému vybočeniu, preklopeniu, aj proti posunutiu; * dbať na vyhotovenie kotvenia o dostatočnej únosnosti, vykonaného rovnomerne po celej vonkajšej ploche lešenia, lešenie zakryté sieťami musí mať kotvenie 2 x únosnejšie ako lešenie nezakryté, lešenie zaplachtované musí mať kotvenie 4 x únosnejšie (podľa dokumentácie zakrývaných lešení); * používať len lešenia, ktoré boli ukončené, vybavené a vystrojené podľa platnej normy a prísl. dokumentácie a odovzdané do užívania, hlavne ak je zaistená ich priestorová tuhosť a stabilita uhlopriečnym stužením a kotvením (popr. vzopretím), ak podlaha je únosná a tesná, jednotlivé prvky podláh sú zaistené proti posunutiu; * kotvenie dielcových,			

							stavebnicových, rámových a pod. lešení musí zabrániť vybočeniu konštrukcie a preto sa musí kotviť každý stĺpik po výške 6 až 8 m (podľa výšky lešenia), pričom u lešení zakrytých (sieťou alebo plachtou) sa musí dĺžka kotvenia znížiť až na polovicu; * priestorová tuhosť a stabilita sa dosahuje spravidla systémom uhlopriečného stuženia v troch vzájomne kolmých rovinách a kotvením alebo vzopretím; * stabilita lešenia proti preklopeniu sa dosahuje : - kotvením, - vzopretím, - pomerom výšky lešenia k najmenšiemu rozmeru jeho základne, popr. záťažou (napr. u pojazdných a voľne stojacích lešení);			
32	Lešenie a podobné konštrukcie pre práce vo výškach	pád osoby pri zostupe na podlahy lešenia	* pád osoby pri zostupe / výstupe na podlahy lešenia, z rebríkov;	2	3	1 4	* zaistiť bezpečné prostriedky pre výstupy na podlahy lešenia, vyžadovať používanie rebríkov pre výstup a zostup i podlahy kovových lešení); * zákaz používať vratké a nevhodné predmety pre prácu a ku zvyšovaniu miesta práce (debny, obaly, palety, sudy, vedrá a pod.); * dodržiavať zákaz zoskakovania z lešenia (platí aj pre kozové lešenie) a zliezanie po konštrukcii lešenia;			
33	Lešenie a podobné konštrukcie pre práce vo výškach	pád predmetov z lešenia na osobu	* pád predmetu a materiálu z lešenia na osobu z podlahy lešenia s ohrozením a zranením hlavy (tehla, drobný materiál, úlomok z materiálu), ohrozenie obyvateľov,	2	5	2 3	* dbať na bezpečné ukladanie materiálu na podlahách lešenia mimo okraj; * zaistiť voľné okraje podláh lešení, zarážkou pri podlahe, popr. odebnením, sieťou, plachtou a pod. proti pádu materiálu a predmetov			

			verejnosti; * pád úmyselne zhadzovaných častí lešenia alebo jednotlivých predmetov z výšky pri montáži a demontáži lešenia; * náhodný pád materiálu z voľného okraja podlahy lešenia; * ostriekanie, presiaknutie malty, kvapalín používaných pri práci na lešení; * pád materiálu, predmetov, prípadne častí lešenia z podláh lešenia, pri doprave materiálu výťahmi, el. vrátkami;				z voľných okrajov alebo záchytnou strieškou; * zaistiť zriadenie záchytných striešok nad vstupom do objektov (vhodne upravených podľa charakteru ohrozenia a prevádzky na lešení); * vymedziť a ohradiť ochranné pásma pod miestom práce vo výške, pri montáži a demontáži lešenia, vylúčiť prístup osôb pod miesta práce vo výškach; * pre zvislú dopravu vybranej sutiny zriadiť uzavreté miesta; * dodržiavať zákaz zhadzovania častí lešenia pri demontáži lešenia; * vylúčiť vstup osôb pod bremeno zdvíhané el. vrátkom (oplotenie, zábradlie, odebrenie, zamedzenie vstupu, stráženie);			
34	Lešenie a podobné konštrukcie pre práce vo výškach	pád zamestnanca z výšky	* pád zamestnanca z výšky : - pád lešenára pri montáži, resp. pri demontáži jednotlivých prvkov lešenia (rúrok, rámov, podláh a pod.), - pád zamestnanca z nezaistených voľných okrajov pracovných podláh lešení, pri práci a pohybe na lešení, - pád zamestnanca pri používaní lešenia, - pád osoby pri odoberaní bremien dopravovaných el. vrátkom, žeriavom z nezaistených podláh lešení, - pád pri šplhaní a vystupovaní po konštrukčných	3	5	3 4	* montáž a demontáž lešenia môžu vykonávať iba zamestnanci so zodpovedajúcou kvalifikáciou (s platným lešenárskym preukazom); * vybaviť stavby konštrukciami pre práce vo výškach a zvyšovať miesta práce (lešenie, rebríky, materiál, inventárne dielce) a ich dostatočnú únosnosť, pevnosť a stabilitu; * priebežne zaistiť všetky voľné okraje lešenia od výšky 1,5 m zábradlím so zárážkou alebo použiť inú ekvivalentnú alternatívu - odebrenie); * zamedziť prístup k miestam na lešení, kde sa nepracuje a ich voľné okraje nie sú z vážnych príčin zaistené proti pádu;	2	5	2 3

			prvkoch lešenia (nepoužitie rebríka), - pád zamestnanca pri zrútení lešenia, prevrátenie nekotveného a pojazdného lešenia (doplniť a upraviť podľa podmienok pracoviska - staveniska);				* používať lešenie až po jeho ukončení, vybavení a vystrojení a po odovzdaní do užívania; * zaistiť podlahu v poli lešenia, kde sa odoberajú bremená dopravované el. vrátkom aspoň jednotýčovým zábradlím; * zaistiť priestorovú tuhosť lešenia (kotvenie, zavetrovanie); * lešenie navrhovať s ohľadom na funkčné požiadavky, bezpečnosť zamestnancov, komunálnu bezpečnosť; pokiaľ konštrukčné usporiadanie aj ostatné technické údaje vyplývajú z techn. noriem, typových alebo obdobných výrobných podkladov, považujú sa tieto podklady za dokumentáciu podľa príslušných predpisov; * pri zmenenom spôsobe užívania lešenia, ktorý by mohol mať za následok zníženie statickej, funkčnej alebo pracovnej bezpečnosti, sa konštrukcia lešenia musí z týchto hľadísk posúdiť a v prípade nutnosti v potrebnom rozsahu upraviť; * počas presunu pojazdného lešenia nesmie byť na ňom žiadna osoba ani materiál; * kolieska pojazdného lešenia musia byť počas práce na lešení zaistené proti posunu zošliapnutím brzdy;			
35	Lešenie a podobné konštrukcie pre práce vo výškach	prepadnutie a pád nebezpečnými otvormi	* prepadnutie a pád nebezpečnými otvormi - medzerami v podlahách lešení; * pád zamestnanca	3	5	3 4	* nebezpečné otvory v podlahách zaistiť zábradlím alebo dostatočne únosnými poklopmi, medzera medzi vnútorným okrajom podláh lešení a príľahlým objektom	2	5	2 3

			medzerou medzi vonkajším okrajom podlahy lešenia a príhlou budovou, medzerou v kútoch, rohoch, štítových stenách, na vystupujúcich rímсах, balkónoch, lodžiách a pod.;				musí mať predpísaný rozmer; * otvory zakrývať súčasne s postupom prác vo výške; * poklopy zaistiť spojmami alebo inými ochrannými prvkami proti vodorovnému posunutiu; * zaistiť, aby boli poklopy dostatočne únosné s ohľadom na predpokladané zaťaženie;			
36	Malé ručné náradia	práce v stiesnených priestoroch	* odreniny a pomliaždeniny rúk pri práci s náradím v stiesnených priestoroch, pri opravách, údržbe;	1	1	3	* zaistiť úpravou pracoviska a organizáciou pokiaľ možno prácu s náradím vo fyziologicky vhodných polohách tak, aby zamestnanec nemusel pracovať s náradím napr. nad hlavou;			
37	Malé ručné náradia	kontakt náradia s rukou	* sečné, rezné, bodné, tržné rany, prítlačenie, otlaky, pomliaždeniny, podliatiny, pri nežiadúcom kontakte náradia s rukou (všeobecné nebezpečenstvo pre všetky druhy náradia);	3	3	2 0	* zabezpečiť prax, zručnosť, popr. zácvik, používať vhodný druh, typ, veľkosť náradia; * zaistiť možnosti výberu vhodného náradia, nepoužívať poškodené náradie;			
38	Malé ručné náradia	zranenie očí drobnou časticou	* úrazy očí odlietajúcou čepinou, drobnou časticou, úlomkom, otrepom a pod. (najčastejšie sekáč, kladivo);	2	3	1 4	* používať sekáče, kladiva, palice a pod. náradia bez trhlín a otrepov; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP (ochranné okuliare triedy B) a zabezpečiť ich správne používanie;			
39	Mobilné žeriavy – autožeriavy	nesprávne ukotvenie, pretrhnutie viazacieho prostriedku	* nevhodné upnutie bremena; * pretrhnutie viazacieho prostriedku (oceľového viazacieho lana, reťaze, popruhu); * pád nestabilného bremena, prevrátenie bremena po zvesení (odvesení) na osobu (viazača);	2	5	2 3	* zabezpečiť na viazačské práce iba kvalifikovanú osobu, t.j. viazača s odbornou kvalifikáciou, spôsobilosť sa musí pravidelne overovať (raz za 12 mesiacov); * dbať na použitie vhodných viazacích a iných prostriedkov na uchopenie bremien so zodpovedajúcou nosnosťou podľa druhu, vlastností a			

							tvaru bremena; * skontrolovať a zaistiť nezávadnosť viazacích prostriedkov a ich pravidelné prehliadky; * používať dostatočne únosné a rovnako vysoké preklady a podložky; * ostré hrany bremena, ktoré by mohli poškodiť viazací prostriedok, sa musia vhodným spôsobom chrániť; * počas prác byť viditeľne označený ako viazač bremien (napr. reflexným návlakom);			
40	Mobilné žeriavy - autožeriavy	strata stability, prevrátenie autožeriava	* nepriaznivé pôsobenie zdvíhacej sily "nahor"; * porušenie a strata funkcie podpier; * preťaženie autožeriava; * strata nosnosti podložia;	2	5	2 2	* zabezpečiť vylúčenie náhleho odľahčenia (odtrhnutia) bremena; * zabrzdiť podvozok mobilného žeriava parkovacou brzdou proti nežiaducemu samovoľnému pohybu; * dodržiavať max. odchýlky od vodorovnej roviny; * zaistiť stabilitu výsuvnými pätkami, opornými podperami, zabrániť ich nadmernému zaboreniu do terénu; * zabrániť náhlemu poklesu jednej z podpier pri ťahaní; * pri práci v neznámom teréne žeriav nekotviť na kanalizácii, kanáloch, šachtových poklopoch a i.; * použiť roznášacie rošty pre podpretie žeriava na neúnosnom podloží; * nepreťažovať žeriav (dodržiavať krivky nosnosti podľa zostavy alebo dĺžky výložníka a veľkosti zaťaženia); * vylúčiť bočné zaťaženia výložníka; * zabezpečiť správne ovládanie autožeriava, správnu činnosť žeriavníka			

							(dodržiavať bezpečné vzdialenosti, nevyradzovať z prevádzky bezpečnostné a poistné zariadenie, brzdy, preťažovacie poistky/ventily); * umiestniť podpory žeriava v dostatočnej vzdialenosti od okraja výkopu alebo svahu;			
41	Mobilné žeriavy - autožeriavy	zásah ramena žeriavu	* zásah, kolízia ramena žeriavu s elektrickým vedením, iným žeriavom alebo zariadením	3	5	3 3	* viazač bremien alebo iná určená zodpovedná osoba má povinnosť sledovať, navigovať a upozorňovať žeriavníka pri pohybe s ramenom žeriava; sprevádzať rameno s bremenom pri jeho pohybe a musí dodržiavať bezpečný odstup od bremena; * viazač bremien alebo iná určená zodpovedná osoba je povinná dodržiavať dopravné, informačné a bezpečnostné značky informujúce napr. o výške elektrického vedenia nad úrovňou zeme a informovať žeriavníka; * pri používaní viacerých žeriavov je určená osoba zodpovedná a povinná koordinovať prácu týchto žeriavov;	2	5	2 2
42	Murované konštrukcie - murovanie	zasiahnutie očí vápenným mliekom, poleptanie očí vápnom	* zasiahnutie očí, poleptanie zamestnanca vápnom a to hlavne odstreknutím vápna pri jeho hasení a manipulácii, resp. odstreknutím malty z miešačky pri výrobe malty, pri manipulácii a doprave malty (najnebezpečnejšie je zasiahnutie očí, kedy môže dôjsť k trvalému poškodeniu oka, príp. aj k strate zraku v dôsledku poleptania očnej	2	3	1 4	* dbať na správny postup pri hasení vápna a pri príprave vápenného mlieka (dodržiavať zákaz hasenia v úzkych a hlbokých nádobách); * dbať na správne a bezpečné zaobchádzanie s maltou a vápnom, pri výrobe malty v miešačke a jej ďalšej manipulácii a spracovaní (pokiaľ možno tak, aby bolo minimalizované nebezpečenstvo vystrieknutia malty, vápenného mlieka); * vybaviť zamestnancov			

			rohovky, pri kontakte vápna a vápenného prachu so sliznicami alebo pokožkou môže dôjsť k ťažkému poleptaniu postihnutého miesta); * zasiahnutie očí zamestnanca (murára) vystrieknutím vápenného mlieka a riedkej malty pri omietaní a bielení stien a stropov;				vhodnými OOPP (ochranné okuliare) a zabezpečiť ich správne používanie;			
43	Murované montované konštrukcie	pád materiálu, prevrhnutie nestabilne uložených predmetov	* pád murovaného materiálu (tehly, bloky, tvárnice a pod.), prekladov a pod. na nohu, zasiahnutie hlavy; * prevrhnutie nestabilne uložených predmetov (zárubní, okien, prekladov, betónových výrobkov, a panelov);	2	2	9	* dbať na správne uchopenie bremena, stabilné postavenie pri práci; * dodržiavať zákaz hádzania tehál a pod.; * dbať na bezpečné ukladanie materiálov, ukladať ich len do stabilnej polohy, nie na voľné okraje stien a podlahy lešenia, kde hrozí nebezpečenstvo pádu; * zaistiť dostatočný pracovný priestor pri murovaní, na podlahe lešenia; * zaistiť bezpečné zvyšovanie miesta práce tak, aby nebolo nutné vykonávať murovanie ani iné práce s rukami nad hlavou, popr. v iných nefyziologických polohách;			
44	Murované konštrukcie - murovanie	pád osadzovaných predmetov	* pád konštrukcií a zabudovaných osadzovaných predmetov a konštrukcií o väčšej hmotnosti, pád a zasiahnutie osôb;	3	2	1 3	* postupovať podľa projektu; * rešpektovať stanovený spôsob osadzovania (ukotvenia, pripevnenia, zaistenia osadzovaných predmetov);			
45	Murované konštrukcie - murovanie	zrútenie murovaných konštrukcií	* zrútenie murovaných konštrukcií v dôsledku porušenia a straty stability, príp. tuhosti, oporných a izolačných	1	7	1 5	* stanoviť a dodržiavať technologické, resp. pracovné postupy, pri murovaní komínov, pilierov a pod. konštrukcií, vymurovanie po			

			múrov - prímuroviek, komínového muriva, pilierov, štítových a i. múrov, priečok a i. murovaných konštrukcií; * pád muriva na osoby;				častiach, až kým nové vymurované murivo nevykazuje dostatočnú pevnosť; * nezaťažovať murivo izolačných prímuroviek zeminou; * vymurovanie vyhotoviť odborne (správna väzba tehál, blokov a tvárnic) zaistiť stabilitu, pevnosť a tuhosť vymurovaných konštrukcií; * zakotviť priečky do muriva; * používať vhodný materiál pre murovanie (tehly, malty, prísady); * vykonávať vysekávanie drážok do priečok a pilierov len za dodržania podmienok stanovených v projekte; * prípadné zoslabovanie murovaných nosných konštrukcií (pilierov) dopredu prejednávať a odsúhlasiť so statikom; * dbať na správny postup pri murovaní a zaťažovaní tehlových prímuroviek vo výkopoch (nenahradzovať nimi debnenie); * pri murovaní pod úrovňou terénu sa steny výkopov musia zabezpečiť proti zosunutiu; * pri izolačných stenách, oporných stenách a podobných konštrukciách sa nesmie zasypávať alebo prihrňat' materiál z vonkajšej strany steny dovedy, kým murivo nemá dostatočnú pevnosť;			
46	Natavovanie horákom	popálenie plameňom	* popálenie pri zapaľovaní horáku;	2	3	1 4	* pri zapaľovaní horáka zachovávať potrebnú opatnosť, riadiť sa návodom na používanie; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP a			

							zabezpečiť ich správne používanie; * nosiť ochranné rukavice na ochranu pred sálavým teplom;			
47	Natavovanie horákom	únik PB, výbuch, požiar, popálenie	* únik PB, výbuch, požiar, popálenie; * propán bután je zmes uhľovodíkov, je ľahko prchavý, bezfarebný, má špecifický zápach, je horľavý a výbušný (v zmesi so vzduchom), nie je však jedovatý, je ťažší ako vzduch, pri úniku klesá k zemi a zaplavuje priestory pod úrovňou terénu, PB sa dopravuje v kvapalnom stave vo fľašiach;	3	5	3 3	* pri výmene fliaš PB skontrolovať stav tesnení, hadíc a horákov PB, po dotiahnutí pripojovacej hadice otvoriť fľašový ventil a previesť skúšku tesnosti spojov medzi hrdlom fľaše a regulátorom, príp. tiež ďalších spojov a miest (i fľašového ventilu); * po každej výmene fľaše a hadice a pri podozrení z úniku PB prevádzkať kontrolu tesnosti, netesnosti sa vyhľadávajú natieraním nerozoberateľných spojov penotvorným prostriedkom (roztok saponátu alebo mydla vo vode a pod.), v mieste netesnosti sa tvoria bubliny, netesnosti je možné tiež vyhľadávať sprejom alebo vhodným detekčným prístrojom; * voliť dĺžku hadíc čo najkratšiu, hadice spájať hadicovými sponami (nikdy nie drôtom); * pri používaní nastavovacích agregátov na PB zachovávať potrebnú opatrnosť pri zapáľovaní i používaní, riadiť sa návodom na používanie; * nepoužívať poškodené zariadenie ani popraskané a netesné hadice; * zaisťovať čistenie, nastavovanie a servis nastavovacích zariadení na PB, opravy prevádzkať odborne, používať len vhodný tesniaci materiál; * neponechávať zapálený horák bez	2	5	2 2

						dozoru; * ak je práca s agregátom PB vyhodnotená ako požiarne nebezpečná dodržiavať protipožiarne opatrenia; * neumiestňovať fľaše s PB do nevetraných uzavretých priestorov, do priestorov verejne prístupných; * podľa potreby chrániť prevádzkové a zásobné fľaše pred priamym slnečným žiarením (na strechách) a iným zdrojom tepla (teplota povrchu fľaše nemá prekročiť stanovenú hodnotu); * dopravu a manipuláciu s fľašami prevádzať opatrne tak, aby fľaša a príslušenstvo boli chránené proti nárazu a poškodeniu; * PB agregáty aj jednotlivé horáky používať len pre určený účel podľa návodu výrobcu (napr. nesmie byť používaný k vykurovaniu šatní a iných miestností); * pri zistení úniku PB v uzavretej miestnosti alebo v iných nevetraných priestoroch zaistiť, aby v miestnosti nebol otvorený oheň a iné zdroje zapálenia a vyvetrať zasiahnuté miestnosti i príahlé priestory; * pred zahájením používania horákov na PB (natačovania a pod.) stanoviť a vyhodnotiť možné požiarne nebezpečenstvo podľa charakteru prevádzanej technológie, pracoviska a príhlých priestorov, použitých zariadení a materiálov, príp. vopred písomne stanoviť požiarne				
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

							bezpečnostné opatrenia; * platné PO povolenie a riadiť sa stanovenými podmienkami v PO povolení;			
48	Náterové hmoty	kontakt s pokožkou, nadýchanie	* poškodenie pokožky, slizníc, očných spojiviek a dýchacích ciest (najčastejšie od tvrdidiel vyrábaných na báze amoniaku); * škodlivé výpary spôsobujú tiež druhotné ochorenia;	2	2	9	* zabezpečiť vetranie pracoviska; * obmedziť kontakt s látkou; * pri spracovaní živíc je nutné používať uzavreté ochranné okuliare; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP (pracovný odev, tvárová maska alebo tvárová polomaska vrátane adekvátnych filtrov; v prípade polomasky doplniť aj o ochranné okuliare ako ochranu zraku) a zabezpečiť ich správne používanie;			
49	Nebezpečné otvory a jamy	prepadnutie osoby	* pády osôb do priehlbni, šácht, kanálov, otvorov, jám a pod.; * prepadnutie nedostatočne pevnými a únosnými poklopmi a prikrytím otvorov; * prepadnutie cez neúnosné prvky a konštrukcie umiestnené na priechodných plochách staveniska;	3	3	20	* zaistiť zabezpečenie nebezpečných priehlbni, otvorov a pod. dostatočne únosnými poklopmi, prikrytím, nápadnou prekážkou alebo pevným zábradlím; * poklopy zaistiť proti horizontálnemu posunutiu;			
50	Pohyb na vstavaných rebríkoch	pád z rebríka	* pád z rebríka pri vystupovaní či zostupovaní z rebríka (pošmyknutie, a i.); * pád z rebríka pri strate stability zamestnanca (nesprávna pohybová rebríku); * pád z rebríka pri preťažení a nevhodnom zaťažení rebríka (nesprávny pracovný postup, manipulácia s ťažkými	2	5	23	* zabezpečiť okolie prác primeraným osvetlením; * zaistiť protišmykový podklad; * zákaz viacerým osobám súčasne vystupovať a zostupovať po rebríku; * pohybovať sa po rebríku tvárou k rebríku; * vynášať a znášať bremeno do hmotnosti 20 kg; * vystupovať na rebrík s vhodnou, nepoškodenou a neznečistenou			

			bremenami a i.);				obuvou, bez dlhých šnúrok a pod; * rebríky nepreťažovať; * pravidelne raz ročne vykonávať skúšky stability a pevnosti rebríkov; * raz za 3 mesiace vykonávať kontrolu rebríka; * označiť rebrík scaftagom a zapísať do neho údaje o rebríku a kontrole;			
51	Polyuretány, tmely, asfalty	pôsobenie polyuretánov	* nebezpečné vlastnosti polyuretánov, ktoré spôsobujú tvrdidlá tvorené izokyanáty; * tvrdidlá sú plne polymerované, ale aj tak obsahujú určité množstvo voľného izokyanátu, jeho výpary spôsobujú podráždenie ústnej dutiny, nosnej sliznice, hltanu a hrtanu, spôsobujú kašeľ, žalúdočné potiaže, dýchacie potiaže a prieduškovú astmu, ďalej dráždia pokožku a očnú sliznicu; * izokyanátová astma je vždy spojená so zmenou zamestnania, lebo každé ďalšie sebemenšie podráždenie spôsobuje stále väčšie potiaže; * vo zvýšených koncentráciách spôsobuje izokyanát slzenie a zápal spojiviek; * v stavebníctve sa používajú ako liate podlahové povlaky, izolačné prostriedky, plniace a tesniace hmoty, základné	3	2	1 4	* zabrániť priamemu kontaktu s danou látkou; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP a zabezpečiť ich správne používanie;			

			hmoty pre ďalšie úpravy a ako lepidlá;							
52	Ponorné vibrátory	úraz el. prúdom	* zasiahnutie el. prúdom pri dotyku osoby s časťami, ktoré sa stali živými následkom chybného stavu izolácie (nepriamy dotyk), chýbajúceho nulovania, neodpovedajúceho o stupňa ochrany pred dotyk, chybnej funkcie el. výstroja, chýbajúceho istenia el. výstroja;	1	3	7	* el. vibrátory pripájať iba na zdroj o napätí a frekvencii podľa údajov na výrobnom štítku alebo v návode na obsluhu; * zaistiť motor, bezpečnostný transformátor, izolačný transformátor odolný proti striekajúcej vode (podľa typu vibrátora); * vybaviť staveniskové rozvádzače, rozvádzač s nadprúdovou ochranou, ochranným spínačom, zariadením zaisťujúcim ochranu pred nebezpečným dotykom neživých častí a zásuvky; * udržiavať nepoškodenú izoláciu obvodov napájajúcich motor a ostatných komponentov vo vnútri častí, ktoré sú ponárané do betónovej zmesi alebo držané v ruke; * udržiavať vodotesnosť krytov častí obsahujúcich hlavný istič, káblového vstupu, hlavice vibrátora a pružných častí; * pred uvoľnením ohybného hriadeľa odpojiť hnací motor od siete; * zaistiť odborné pripájanie a opravy el. prívodov (kvalifikovaný elektrikár); * pri údržbe a opravách vibrátor vždy odpojiť od siete; * šetrne zaobchádzať s el. prívodmi, udržiavať el. káble a el. prívody proti mechanickému poškodeniu; * zabezpečiť vykonávanie pravidelných kontrol a revízií el. zariadení vibrátora;			

53	Ponorné vibrátory	Vibrácie	* pôsobenie vibrácií;	3	1	7	* dbať na to, aby na ohybnom hriadeľi boli nepoškodené antivibračné rukoväte; * dodržiavať bezpečnostné prestávky podľa návodu na používanie;			
54	Pôsobenie poveternostných a prírodných vplyvov	prechladnutie organizmu	* prechladnutie zamestnanca v zimnom období pri práci na vonkajších nechránených priestranstvách;	4	2	1 8	* zabezpečiť podávanie teplých nápojov; * dodržiavať prestávky pri práci v teplej miestnosti; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP a zabezpečiť ich správne používanie;			
55	Pôsobenie poveternostných a prírodných vplyvov	prehriatie, úpal	* prehriatie, úpal v letnom období;	3	2	1 3	* zabezpečiť poskytovanie chladných nápojov; * dodržiavať bezpečnostné prestávky pri práci; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP a zabezpečiť ich správne používanie;			
56	Práca vo výškach a nad voľnou hĺbkou	pád zamestnanca	* pád zamestnanca z výšky a do voľnej hĺbky	3	5	3 3	* od výšky 1,5 m zabezpečiť istenie pracovníka osobným ochranným pracovným prostriedkom (bezpečnostný postroj); * dĺžka pádu pri použití bezpečnostného postroja bez tlmiča pádovej energie môže byť maximálne 1,5 m a s tlmičom pádovej energie maximálne 4,0 m; * zákaz používať bezpečnostný pás; * prostriedky osobného zabezpečenia musia mať vykonanú kontrolu najmenej raz za 2 roky a vždy po každej mimoriadnej udalosti; * pred použitím je pracovník povinný si skontrolovať kompletnosť, schopnosť prevádzky a bezchybný stav;	2	5	2 2

							* pred použitím je potrebné určiť miesta upevnenia , aby umožňovali ich bezpečné zaistenie a upevnenie po celý čas činnosti v mieste ohrozenia; * pri presune na iné miesto upevnenia (ukotvenia) musí byť pracovník stále zaistený osobným zabezpečením;			
57	Práca vo výškach a nad voľnou hĺbkou	pád predmetov, prilby a materiálu	* uvoľnenie a pád predmetov, prilby a materiálu pri práci vo výškach, nad voľnou hĺbkou, nad technológiou	3	2	1 3	* vybaviť zamestnancov ochrannou prilbou s fixačným pásikom; * materiál, náradie a pomôcky uložiť tak, aby po celý čas uloženia boli zabezpečené proti pádu, skĺznutiu alebo zhodeniu vetrom počas práce i po jej skončení; * je zakázané zavesovať pracovné náradie na časti odevu, ak nie je na to upravený alebo ak pracovník nepoužije vhodný výstroj; * konštrukcia na práce vo výškach sa nesmie preťažovať;			
58	Práca vo výškach a nad voľnou hĺbkou	ohrozenie priestoru pod prácami vo výškach	* ohrozenie priestoru pod prácami vo výškach a nad voľnou hĺbkou	5	3	3 3	* zabezpečiť priestory, nad ktorými sa pracuje buď vylúčením prevádzky, alebo strážením priestoru, alebo vytvorením ochranného pásma vymedzujúce ohrozený priestor so šírkou od okraja pracoviska najmenej: a) 1,5 m pri práci vo výške od 3 do 10 m vrátane; b) 2 m pri práci vo výške nad 10 do 20 m vrátane; c) 2,5 m pri práci vo výške nad 20 do 30 m vrátane; d) 1/10 výšky objektu pri práci vo výške nad 30 m;	5	2	2 0
59	Prevádzka	Nevykonanie	* nevykonanie	1	5	1	* postupovať podľa			

	závesnej pracovnej plošiny – nedodržanie prevádzkových podmienok	montážnej skúšky, revíznej skúšky, nepreškolenie obsluhy pracovných plošín	montážnej skúšky, revíznej skúšky, nepreškolenie obsluhy pracovných plošín			1	platnej legislatívy a technickej dokumentácie závesných plošín * vyžadovať pred začatím prevádzky protokol o revíznej skúške zdvíhacieho zariadenia a východziu revíziu elektro * revízne skúšky musí vykonávať revízny technik poverený spoločnosťou Techniline, s.r.o., ktorý je dokonale oboznámený s technickými parametrami a prevádzkou závesných plošín * prevádzku začať až po absolvovaní školenia obsluhy pracovnej plošiny, skladajúcej sa z teoretickej prípravy a z praktického zácviku. Školenie je oprávnený vykonávať iba revízny technik poverený spoločnosťou Techniline s.r.o., ktorý je dokonale oboznámený s technickými parametrami a prevádzkou závesných plošín. Je nutné dokonalo porozumieť tomu, ako plošinu bezpečne ovládať, aké sú možnosti núdzového ovládania plošiny a ako postupovať pri eventuálnych poruchách zariadenia			
60	Prevádzka závesnej pracovnej plošiny – nedodržanie prevádzkových podmienok	Pád pracovného koša plošiny s pracovníkmi alebo na pracovníkov z dôvodu nevykonania dennej prehliadky, funkčnej skúšky podľa technickej dokumentácie	* pád pracovného koša plošiny s pracovníkmi alebo na pracovníkov z dôvodu nevykonania dennej prehliadky, funkčnej skúšky podľa technickej dokumentácie	3	3	2 0	* postupovať presne podľa technickej dokumentácie (časť „Prehliadky a skúšky závesných pracovných plošín“) a prevádzkových podmienok * vykonáva vyškolený a zodpovedný pracovník nájomca vlastiaci preukaz obsluhy pracovnej plošiny, ktorý je dokonale			

							oboznámený, vyškolený a zacvičený s prevádzkovaním závesných plošín			
61	Prevádzka závesnej pracovnej plošiny – nedodržanie prevádzkových podmienok	Pád pracovníka z výšky	* pád pracovníka z výšky (nezaistené okraje strechy objektu) pri kontrole závesných nosníkov a zavesení oceľových lán	3	5	3 3	* zamedzenie prístupu k miestam, kde sa nepracuje a ich voľné okraje nie sú zaistené proti pádu * zaistenie pracovníkov prostriedkami osobného zaistenia – miesta úväzu, kotvenia stanoví zodpovedný pracovník nájomcu * zabezpečiť používanie prostriedkov individuálnej ochrany proti pádu (celotelový bezpečnostný postroj);	2	5	2 2
62	Prevádzka závesnej pracovnej plošiny – nedodržanie prevádzkových podmienok	Pád pracovníka z výšky	* pád pracovníka z výšky – z pracovného koša plošiny, pád pracovného koša plošiny s pracovníkmi alebo na pracovníkov pri porušení prevádzkových pokynov	3	5	3 3	* PRACOVNÍCI, KTORÍ PRACUJÚ NA ZÁVESNÝCH PLOŠINÁCH MUSÍ BEZPODMIENEČNE DODRŽOVAŤ PREVÁDZKOVÉ PODMIENKY ZÁVESNÝCH PLOŠÍN; * zabezpečiť používanie prostriedkov individuálnej ochrany proti pádu (celotelový bezpečnostný postroj);	2	5	2 2
63	Prevádzka závesnej pracovnej plošiny – nedodržanie prevádzkových podmienok	Pád pracovníkov s pracovným košom plošiny z dôvodu pretrhnutia oceľových lán a súčasne zlyhanie funkcie zachytávača, prevrátenia závesných nosníkov	* pád pracovníkov s pracovným košom plošiny z dôvodu pretrhnutia oceľových lán a súčasne zlyhanie funkcie zachytávača, prevrátenia závesných nosníkov	1	7	1 5	* VYKONÁVAŤ DÔSLEDNÚ KONTROLU JEDNOTLIVÝCH PRVKOV (ZÁVESNÝCH NOSNÍKOV, OCEĽOVÝCH LÁN, ZACHYTÁVAČOV, ŠPLHACÍCH AGREGÁTOV) * udržiavať všetko v perfektnom technickom stave * dôkladne overiť výpočet protizávaží * dôkladne preveriť inštaláciu závesných nosníkov na streche * pri akejkoľvek pochybnosti o stave			

							alebo funkcii zariadenia kontaktuje ihneď spoločnosť Techniline s.r.o.			
64	Prevádzka závesnej pracovnej plošiny – nedodržanie prevádzkových podmienok	Zasiahnutie osoby, primáčknutie pracovným košom plošiny pri vstupe do priestoru pod zdvihnutým pracovným košom	* zasiahnutie osoby, primáčknutie pracovným košom plošiny pri vstupe do priestoru pod zdvihnutým pracovným košom	2	5	2 2	* FUNKČNÉ OHRADENIE DOLNEJ NÁSTUPNEJ PLOCHY * dodržiavanie prevádzkových podmienok závesných plošín			
65	Prevádzka závesnej pracovnej plošiny – nedodržanie prevádzkových podmienok	Zachytenie osoby pohybom pracovného koša plošiny	* zachytenie osoby pohybom pracovného koša plošiny (práve sa zdržujúcich na balkóne, lodžiach alebo v otvorených oknách objektu)	2	3	1 3	* UPOZORNENIE VŠETKÝCH DOTKNUTÝCH OSÔB NA PREVÁDZKU ZÁVESNEJ PRACOVNEJ PLOŠINY * bezpodmienečné dodržiavanie prevádzkových podmienok závesných plošín			
66	Prevádzka závesnej pracovnej plošiny – nedodržanie prevádzkových podmienok	Zachytenie pracovného koša alebo plošiny o pevnú prekážku na fasáde	* zachytenie pracovného koša alebo plošiny o pevnú prekážku na fasáde	2	3	1 3	* BEZPODMIENEČNÉ DODRŽIAVANIE PREVÁDZKOVÝCH PODMIENOK ZÁVESNÝCH PLOŠÍN * BEZCHYBNÝ STAV VŠETKÝCH BEZPEČNOSTNÝCH PRVKOV PLOŠINY (KONCOVÉ VYPÍNAČE, ZACHYTÁVAČE, TEPELNÉ POISTKY PROTI PREŤAŽENIU – BIMETAL)			
67	Prevádzka závesnej pracovnej plošiny – nedodržanie prevádzkových podmienok	Úraz následkom zasiahnutia pracovníkov elektrickým prúdom	* úraz následkom zasiahnutia pracovníkov elektrickým prúdom (dotyk s fázovým vodičom, s časťami, ktoré sú pod napätím alebo s časťami, ktoré sa stali živými následkom zlých podmienok či poruchy izolácie, chýbajúce nulovalenie, zemnenie nezodpovedajúce	3	3	2 0	* DODRŽOVANIE ZÁKAZOV ODSTRÁŇOVANIA KRYTOV, OTVÁRANIE PRÍSTUPU K ELEKTRICKÝM ČASŤAM, REŠPEKTOVANIE BEZPEČNOSTNÝCH POKYNOV, POUŽITIE ELEKTRICKÝCH ROZVÁDZAČOV S PRÚDOVÝM CHRÁNIČOM * vylúčenie činnosti pri			

			mu stupňu ochrany pred dotykom, chybné funkcie elektrického výstroja, chýbajúce istenie atď.)			ktorých by sa pracovník dostal do styku s napätím na vodivej kostre zariadenia alebo sa priamo dotkol holých vodičov s napätím * odborné pripojovanie, overovanie správnosti pripojenia s ochranným vodičom a neprerušenou ochranou * spoje odľahčovať od ťahu, predlžovacie káble pripojovať s ochranným vodičom a neprerušenou ochranou, ochranný vodič musí byť o niečo dlhší, aby pri vytrhnutí bol prerušený ako posledný * rešpektovanie farebného označenia vodičov * zabránenie neodborným zásahom do elektrickej inštalácie * opatrné zachádzanie s káblami a prívodnými káblami * zákaz vedenia elektrických prívodných káblov cez miesta, kde by mohlo dojsť k ich poškodeniu * ochrana elektrických prívodných káblov proti mechanickému poškodeniu * udržiavanie elektrických zariadení v bezpečnom stave – východzie elektrorevízie, pravidelný odborný dohľad povereným pracovníkom (prehliadky, merania zemného odporu uzemnenia, meranie izolačného odporu, meranie prechodového odporu ochranného vodiča) a odstraňovanie závad * dodržovanie zákazu omotávania elektrických káblov okolo kovových konštrukcií			
--	--	--	---	--	--	---	--	--	--

							* ochrana pred nebezpečným dotykom, pred priblížením k živým častiam elektrických zariadení, pred nebezpečným dotykovým napätím na neživých častiach, pred výskytom nebezpečného dotykového napätia, pred škodlivým účinkom elektrického oblúku, pred nežiaducim vniknutím cudzích predmetov – vody, vlhka, plynov, prachu, pár do elektrického zariadenia			
68	Presun závesnej pracovnej plošiny do druhého pracovného záberu na jednom objekte bez demontáže a zmien parametrov plošiny	Zranenie pracovníka pri páde jednotlivých dielov zavinených nevhodnou manipuláciou	* zranenie pracovníka pri páde jednotlivých dielov zavinených nevhodnou manipuláciou	2	2	9	* NEPREKRAČOVAŤ HMOTNOSTNÝ LIMIT BREMENA 50 KG * správne spôsoby ručnej manipulácie			
69	Presun závesnej pracovnej plošiny do druhého pracovného záberu na jednom objekte bez demontáže a zmien parametrov plošiny	Pohmoždeniny, podliatiny vzniknuté pri nežiaducom kontakte konštrukcie plošiny s rukou, nohou či inými časťami tela	* pohmoždeniny, podliatiny vzniknuté pri nežiaducom kontakte konštrukcie plošiny s rukou, nohou či inými časťami tela	2	2	9	* PRAX, ZRUČNOSŤ, PRÍPADNE ZÁCVIK, POUŽÍVANIE VHODNÉHO DRUHU, TYPU A VEĽKOSTI NÁRADIA * zaistenie možnosti výberu vhodného náradia, dodržiavanie zákazu používania poškodeného náradia			
70	Presun závesnej pracovnej plošiny do druhého pracovného záberu na jednom objekte bez demontáže a zmien parametrov plošiny	Pretiaženie v dôsledku zdvíhania, premiestňovania a, manipulácie s prvkami závesných nosníkov a pracovného koša a chybného spôsobu manipulácie	* pretiaženie v dôsledku zdvíhania, premiestňovania, manipulácie s prvkami závesných nosníkov a pracovného koša a chybného spôsobu manipulácie	3	2	1 3	* PRI PRENÁŠANÍ ZÁVESNÝCH NOSNÍKOV A KONŠTRUKCIE PRACOVNÉHO KOŠA JE TREBA POUŽIŤ ZODPOVEDAJÚCI POČET PRACOVNÍKOV * prenášanie zodpovedajúceho počtu prvkov * neprekračovať hmotnostný limit bremena 50 kg * správne spôsoby ručnej manipulácie			

71	Presun závesnej pracovnej plošiny do druhého pracovného záberu na jednom objekte bez demontáže a zmien parametrov plošiny	Pád pracovníkov pri vstupe do objektu a výstupe z objektu, zo schodov a z rebríkov	* pád pracovníkov pri vstupe do objektu a výstupe z objektu, zo schodov a z rebríkov	2	2	9	* UDRŽIAVANIE NEKLZKÝCH POVRCHOV, SPRÁVNE NAŠLAPOVANIE, VYLÚČENIE ŠIKMÉHO NAŠLAPOVANIA HLAVNE PRI ZNÍŽENÝCH ADHÉZNYCH PODMIENOK ZA MOKRA, NÁMRAZY A VPLYVOM ZNEČISTENIA OBUVI * VYLÚČENIE NESPRÁVNEHO DOŠLAPOVANIA NA HRANU SCHODISKOVÉHO STUPŇA, KDE SÚ ZHORŠENÉ TRECIE PODMIENKY * používanie protišmykovej, nepoškodenej obuvi, očistenie obuvi pred výstupom na rebrík			
72	Presun závesnej pracovnej plošiny do druhého pracovného záberu na jednom objekte bez demontáže a zmien parametrov plošiny	Pokĺznutie, šikmé našliapnutie na hranu schodiskového stupňa	* pokĺznutie, šikmé našliapnutie na hranu schodiskového stupňa	2	3	13	* DODRŽIAVANIE ZÁSAD BEZPEČNÉHO A ZDRAVÉHO BEZCHYBNÉHO SPÔSOBU MANIPULÁCIE, POKIAL' MOŽNO V POLOHE BEZ OHNUTÉHO CHRBTU			
73	Presun závesnej pracovnej plošiny do druhého pracovného záberu na jednom objekte bez demontáže a zmien parametrov plošiny	Poranenie kĺbov prudkým nekoordinovaným pohybom	* poranenie kĺbov prudkým nekoordinovaným pohybom	3	3	20	* BREMENO DRŽAŤ BLÍZKO TELA, ZDVÍHANIE NEVYKONÁVAŤ TRHAVÝMI POHYBMI			
74	Presun závesnej pracovnej plošiny do druhého pracovného záberu na jednom objekte bez demontáže a zmien parametrov	Pád predmetu – prvku závesného nosníka z výšky	* pád predmetu – prvku závesného nosníka z výšky	3	3	20	* ODBORNÁ MANIPULÁCIA LEN PODĽA TECHNICKEJ DOKUMENTÁCIE POVOLENÁ LEN ODBORNE VYŠKOLENÝM PRACOVNÍKOM * použitie osobných ochranných pomôcok * vymedzenie			

	plošiny						a ohradenie ochranného pásma pod miestom práce vo výške, vrátane dozoru ochranného pásma s vylúčením prístupu cudzích nepovolaných osôb			
75	Presun závesnej pracovnej plošiny do druhého pracovného záberu na jednom objekte bez demontáže a zmien parametrov plošiny	Pád pracovníka z výšky	* pád pracovníka z výšky (nezaisteného okraja strechy objektu) pri vyťahovaní alebo spúšťaní jednotlivých prvkov	3	3	20	* ZAMEDZENIE PRÍSTUPU K MIESTAM, KDE SA NEPRACUJE A ICH VOLNÉ OKRAJE NIE SÚ ZAISTENÉ PROTI PÁDU * zaistenie pracovníkov prostriedkami osobného zaistenia – miesta úväzu, kotvenia stanoví zodpovedný pracovník – mechanik, šéfmontér			
76	Presun závesnej pracovnej plošiny do druhého pracovného záberu na jednom objekte bez demontáže a zmien parametrov plošiny	Zasiahnutie osoby primáčknutím pracovným košom plošiny pri vstupe do priestoru pod zdvihnutým pracovným košom	* zasiahnutie osoby primáčknutím pracovným košom plošiny pri vstupe do priestoru pod zdvihnutým pracovným košom	3	5	33	* FUNKČNÉ OHRAZENIE DOLNEJ NÁSTUPNEJ PLOCHY * dodržiavanie prevádzkových podmienok závesných plošín	2	5	22
77	Presun závesnej pracovnej plošiny do druhého pracovného záberu na jednom objekte bez demontáže a zmien parametrov plošiny	Zachytenie osoby pohybom pracovného koša plošiny (práve sa zdržujúcich na balkónoch, lodžiách alebo v otvorených oknách objektu)	* zachytenie osoby pohybom pracovného koša plošiny (práve sa zdržujúcich na balkónoch, lodžiách alebo v otvorených oknách objektu)	2	3	13	* UPOZORNENIE VŠETKÝCH DOTKNUTÝCH OSÔB NA PREVÁDZKU ZÁVESNEJ PLOŠINY * bezpodmienečné dodržiavanie prevádzkových podmienok závesných plošín			
78	Presun závesnej pracovnej plošiny do druhého pracovného záberu na jednom objekte bez demontáže a zmien parametrov plošiny	Zachytenie pracovného koša plošiny o pevnú prekážku na fasáde	* zachytenie pracovného koša plošiny o pevnú prekážku na fasáde	2	3	13	* BEZPODMIENEČNÉ DODRŽIAVANIE PREVÁDZKOVÝCH PODMIENOK ZÁVESNÝCH PLOŠÍN * bezchybný stav všetkých bezpečnostných prvkov plošiny (koncové vypínače, zachytávače, tepelné poistky proti preťaženiu – bimetal)			

79	Presun závesnej pracovnej plošiny do druhého pracovného záberu na jednom objekte bez demontáže a zmien parametrov plošiny	Úraz následkom zasiahnutia pracovníkov elektrickým prúdom	* úraz následkom zasiahnutia pracovníkov elektrickým prúdom (dotyk s fázovým vodičom, s časťami, ktoré sú pod napätím alebo s časťami, ktoré sa stali živými následkom zlých podmienok či poruchy izolácie, chýbajúce nulovalenie, zemnenie nezodpovedajúce mu stupňu ochrany pred dotykom, chybné funkcie elektrického výstroja, chýbajúce istenie atď.)	3	3	2 0	* DODRŽOVANIE ZÁKAZOV ODSTRÁŇOVANIA KRYTOV, OTVÁRANIE PRÍSTUPU K ELEKTRICKÝM ČASŤAM, REŠPEKTOVANIE BEZPEČNOSTNÝCH POKYNOV, POUŽITIE ELEKTRICKÝCH ROZVÁDZAČOV S PRÚDOVÝM CHRÁNIČOM * vylúčenie činnosti pri ktorých by sa pracovník dostal do styku s napätím na vodivej kostre zariadenia alebo sa priamo dotkol holých vodičov s napätím * odborné pripojovanie, overovanie správnosti pripojenia s ochranným vodičom a neprerušenou ochranou * spoje odľahčovať od ťahu, predlžovacie káble pripojovať s ochranným vodičom a neprerušenou ochranou, ochranný vodič musí byť o niečo dlhší, aby pri vytrhnutí bol prerušený ako posledný * rešpektovanie farebného označenia vodičov * zabránenie neodborným zásahom do elektrickej inštalácie * opatrné zachádzanie s káblami a prírodnými káblami * zákaz vedenia elektrických prírodných káblov cez miesta, kde by mohlo dojsť k ich poškodeniu * ochrana elektrických prírodných káblov proti mechanickému poškodeniu * udržiavanie elektrických zariadení v bezpečnom stave – východzie			
----	---	---	---	---	---	--------	---	--	--	--

							elektrorevízie, pravidelný odborný dohľad povereným pracovníkom (prehliadky, merania zemného odporu uzemnenia, meranie izolačného odporu, meranie prechodového odporu ochranného vodiča) a odstraňovanie závad * dodržovanie zákazu omotávania elektrických káblov okolo kovových konštrukcií * ochrana pred nebezpečným dotykom, pred priblížením k živým časťam elektrických zariadení, pred nebezpečným dotykovým napätím na neživých častiach, pred výskytom nebezpečného dotykového napätia, pred škodlivým účinkom elektrického oblúku, pred nežiaducim vniknutím cudzích predmetov – vody, vlhka, plynov, prachu, pár do elektrického zariadenia			
80	Prenosné rebríky	pád z rebríka	* pád z rebríka pri náraze do rebríka inou osobou, zariadením, dopravným prostriedkom a pod. (narušenie stability rebríka, naklonenie, prevrátenie); * pád z rebríka pri vystupovaní či zostupovaní z rebríka (pošmyknutie, prasknutie priečky a i.); * pád z rebríka pri nadmernom vychýlení rebríka, narušení stability rebríka (nedostatočne pevná a nerovná podlaha, nevhodný	2	5	2 3	* zaistiť (podľa potreby ohradiť) priestor okolo päty rebríka; * zabezpečiť okolie prác primeraným osvetlením; * udržiavať rebríky v technicky bezchybnom stave; * nepoužívať poškodené rebríky; * pre zaistenie stability rebrík zabezpečovať proti posunutiu, bočnému vychýleniu, prevráteniu a roztvoreniu; * horný koniec spofahlivo oprieť o horné postranie, popr. rebrík pripevniť ku stabilnej konštrukcii; * zaistiť dostatočne dlhý rebrík tak, aby			

			technický stav rebríka - uvoľnená skrutka, uvoľnený čap klbu, prasknuté priečky, porušené obmedzovacie zariadenie a i.); * pád z rebríka pri strate stability zamestnanca (nesprávna pracovná pozícia - nakláňanie sa, práca na strane, naťahovanie sa, práca nad sebou a pod.); * pád z rebríka pri preťažení a nevhodnom zaťažení rebríka (nesprávny pracovný postup, manipulácia s ťažkými bremenami a i.);			rebrík používaný pre výstup presahoval výstupnú úroveň (podlahu, plošinu) (presah môžu nahradit' pevné držadlá, časti konštrukcie za ktorú sa dá spoľahlivo chytiť); * používať rebrík na stabilnom, pevnom podklade; * zaistiť protišmykový podklad; * zabezpečiť pravidelné prehliadky a vizuálne prehliadky pred každým použitím; * rebríky používať len pre krátkodobé, fyzicky nenáročné práce pri použití jednoduchého náraďa; * nevykonávať prácu nad sebou; * zákaz viacerým osobám súčasne vystupovať a zostupovať po rebríku; * pracovať a pohybovať sa po rebríku tvárou k rebríku; * pri vetre silnejšom ako stanovená hodnota, zastaviť prácu na rebríku vo výške nad 5m; * vynášať a znášať bremeno do hmotnosti 20 kg; * vystupovať na rebrík s vhodnou, nepoškodenou a neznečistenou obuvou, bez dlhých šnůrok a pod; * vhodne voliť pracovný postup; * rebríky nepreťažovať; * zabezpečiť školenia zamestnancov, pri práci na rebríku vo výške od 5 m, zabezpečiť ich pravidelné preskúšanie; * pri práci na rebríku, kedy je zamestnanec chodidlami vo väčšej výške ako 5 m,			
--	--	--	---	--	--	---	--	--	--

							používať osobné zaistenie proti pádu; * pravidelne raz ročne vykonávať skúšky stability a pevnosti rebríkov;			
81	Prenosné rebríky	prirazenie končatín, pád	* prirazenie končatín medzi priečky nosného a výsuvného dielu v prípade zosunutia (zošmyknutia) výsuvného dielu; * pád z rebríka pri zlyhaní funkcie západiek a nežiaduceho pohybu výsuvného dielu;	3	3	2 0	* pred aj po vysunutí výsuvného dielu a pred každým výstupom skontrolovať správnu funkciu západiek; * vysunutie rebríka do požadovanej polohy vykonať tak, aby západky sedeli na priečke nosného dielu; * vykonávať správny postup sklápania (odistenie západky) podľa návodu; * v prípade porušenia niektorej časti rebrík nepoužívať, zabezpečiť odbornú opravu;			
82	Prenosné rebríky	kontakt s časťami rebríka	* zachytenie, pichnutie, porezanie, poškrabanie, pritlačenie častí tela zamestnanca v dôsledku nevhodného technického stavu rebríka (porušené hrany rebríka, nepriliehajúce stykové plochy, uvoľnené skrutky, vyčnievajúce klince) a nesprávnej manipulácie s rebríkom (zakliesnenie končatín medzi priečky rebríka a pod.);	3	2	1 3	* používať iba technicky bezchybné rebríky; * vykonávať pravidelné kontroly rebríkov, vizuálne kontroly pred každým použitím; * možné zdroje úrazov bezodkladne odstraňovať; * pri práci s rebríkom byť obozretný a opatrný;			
83	Psychická záťaž	pôsobenie psychickej záťaže	* pôsobenie faktorov ovplyvňujúcich psychickú pracovnú záťaž (nárazová práca alebo práca pod časovým tlakom, vnútorné pracovné tempo, monotónnosť, hluk, vysoká pravdepodobnosť sociálnych	3	1	7	* zabezpečiť zníženie faktorov ovplyvňujúcich psychickú pracovnú záťaž;			

			interakcií, hmotná a organizačná zodpovednosť, riziko ohrozenia života a zdravia vlastného alebo iných osôb, zmenová, nočná alebo nadčasová práca, neštandardné pracovné prostredie, fyzický diskomfort, zvýšená senzorická záťaž)							
84	Rozbrusovacie pily (rozrezávacie brúsky)	pôsobenie vibrácií	* pôsobenie vibrácií prenášané prevážne na ruky s postihnutím rôznych tkanív, poškodenie kostí, kĺbov a šliach, cievne poruchy, ochorenie nervov;	2	1	5	* protivibračné elementy vymeniť, ak sú poškodené; * prácu s pilou pravidelne prerušovať prestávkami; * pracovné postupy musia byť upravené tak, aby z nich vyplývali technologické prestávky vedúce k prerušovaniu expozície vibráciám (v čase prestávok, nevyhnutých zo zdravotného hľadiska nesmie byť zamestnanec vystavený pôsobeniu nadmerného hluku a vibrácií); * nevykonávať úpravy zasahujúce do konštrukcie pily, pretože môže dôjsť ku zvýšeniu hodnôt hlučnosti a vibrácií; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP a zabezpečiť ich správne používanie;			
85	Ručne vedené vibračné valce	hlučnosť	* nadmerná hlučnosť;	3	1	7	* udržiavať valec v dobrom technickom stave; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP (chrániče sluchu) a zabezpečiť ich správne používanie;			
86	Ručne vedené vibračné valce	vibrácie	* pôsobenie vibrácií;	3	1	7	* dodržiavať bezpečnostné prestávky pri práci; * udržiavať zariadenie v riadnom technickom stave, vykonávať			

							pravidelnú údržbu; * pri chvení držadla radiaceho podvozku nastaviť unavený gumokov držadla;			
87	Sklad materiálov	požiar	* požiar skladu materiálov;	1	5	1 2	* sklad musí byť vybavený prenosnými (pojazd- nými) hasiacimi prístrojmi, ktoré nesmú byť založené skladovaným materiálom; * prenosné (pojazd- né) hasiace prístroje musia byť trvale v akcieschopnom stave a musia mať kontrolu raz jeden krát za 12 mesiacov (resp. 24 mesiacov podľa vyhlášky MV SR č. 719/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú vlastnosti, podmienky prevádzkovania a zabezpečovania pravidelnej kontroly prenosných a pojazdnych hasiacich prístrojov); * udržiavať únikové cesty trvalo voľné a priechodné; * zákaz fajčiť a vstupovať s otvoreným ohňom, zákaz vykonávať akékoľvek práce s ohňom; * dvere skladu musia býť zabezpečené proti zásahu nepovolaných osôb (uzamknuté); * v sklade materiálov musia byť umiestnené požiarne poplachové smernice; * v sklade je zakázané skladovať horľavé látky a materiály; * v sklade nie je povolené skladovať materiály, ktoré nesúvisia s prevádzkou skladu; * v sklade nie je povolené vykonávať akékoľvek práce s ohňom a akékoľvek iné práce, ktoré nesúvisia s prevádzkou skladu;			

88	Spoločné pracoviská	ohrozenie iných pracovníkov na spoločných pracoviskách	* ohrozenie iných pracovníkov na spoločných pracoviskách, napr. pád materiálu na nižšie podlažie, pád materiálu pod pracovisko vo výške, zvýšená prašnosť, zvýšená koncentrácia chemických a toxických výparov, hlučnosť, rozstrek iskier, odletujúce časti opracovávaných materiálov	3	3	20	* riadne ohradiť a vyznačiť pracovisko; * vyznačiť ohrozené alebo nebezpečné priestory a upozorniť na ne vedúcich pracovníkov na spoločných pracoviskách; * zabezpečiť prekrytie alebo ohradenie otvorov na spoločných pracoviskách; * zabezpečiť iných zamestnancov na spoločných pracoviskách OOPP v dôsledku vlastnej činnosti (zvýšená prašnosť, zvýšená koncentrácia chemických a toxických výparov, hlučnosť, odletujúce časti opracovávaných materiálov); * zabezpečiť pracovisko protipožiarnymi plachtami proti rozstrelu iskier do priestorov iných zamestnancov na spoločných pracoviskách; * zabezpečiť voľné a trvalo priechodné únikové cesty;			
89	Stavenisko - pracovisko, podlahy a komunikácie - pohyb osôb	pád osoby do hĺbky	* pád do hĺbky (do výkopov, priehlbín, pošmyknutie pri chôdzi po svahoch a pod.);	3	3	20	* vybaviť voľné okraje výkopov, prechodových lávok a mostíkov zábradlím, príp. nápadnou prekážkou; * venovať zvýšenú opatrnosť a sústredenosť hlavne v zime a za dažďa, zriadiť pomocné stupne pre nutnú chôdzu po svahu; * zvoliť vhodnú trasu pri chôdzi po svahu, pripustiť chôdzu len pri dodržaní max. prípustného sklonu svahu, násypu; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP a zabezpečiť ich správne používanie;			
90	Stavenisko - pracovisko,	pád osoby na rovine,	* pád, narazenie rôznych častí tela	2	2	9	* udržiavať bezpečný stav povrchu podláh			

	podlahy a komunikácie - pohyb osôb	narazenie alebo pošmyknutie stroja alebo automobilu	pri páde v priestoroch staveniska, podvrtnutie nohy pri chôdzi osôb po staveniskových komunikáciách a podlahách, pracovných schodíkoch, dočasných schodiskách, rampách, vyrovnávacích mostíkoch, lávkach, podlahách lešení, plošinách a i. pomocných pracovných podlahách; * pošmyknutie pri chôdzi, skĺznutie stroja alebo automobilu po teréne, zablatených, zasnežených a namrznutých komunikáciách a na vonkajších staveniskových priestoroch;				vo vnútri stavebných objektov, hlavne vstupov do objektov, frekventovaných chodieb a vnútorných komunikácií; * dbať na čistenie a upratovanie podláh, priechodných plôch a komunikácií, vykonávať ich čistenie a udržiavanie hlavne v zimnom období a za daždivého počasia; * udržiavať komunikácie a priechody voľne priechodné a voľné, bez prekážok a zastavovaní stavebným materiálom, prevádzkovým zariadením a pod.; * zaistiť vedenie pohyblivých prívodov a el. káblov mimo komunikácie; * zabezpečiť včasné odstraňovanie komunikačných prekážok; * zaistiť dostatočné elektrické osvetlenie v noci, za zníženej viditeľnosti (v suterénnych priestoroch, pivniciach, miestnostiach bez okien a denného osvetlenia, v kanáloch a pod.); * zaistiť vhodnú voľbu trás, určiť a zriadiť vstupy na stavbu, staveniskové komunikácie, prístupové cesty a chodníky; * v zimnom období odstraňovať námrazu, sneh, vykonávať protišmykový posyp; * zabezpečiť automobily a stroje zimnými pneumatikami, prípadne snehovými reťazami, ak si to situácia vyžaduje;			
91	Stavenisko - pracovisko, podlahy a komunikácie -	prepichnutie chodidla klincom	* prepichnutie podrážky obuvi klincami, prerezanie	3	2	1 3	* dbať na včasné upratovanie a odstránenie materiálu s ostrohrannými			

	pohyb osôb		podrážky obuvi inými ostrohrannými časťami, poranenie chodidla zamestnanca;				časťami (časti debnenia, vybraný materiál s kľincami a pod.); * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP (pracovná obuv S3) a zabezpečiť ich správne používanie;			
92	Stavenisko - pracovisko, podlahy a komunikácie - pohyb osôb	zachytenie osoby o prekážku	* zakopnutie, podvrtnutie nohy, naráženie, zachytenie o rôzne prekážky a vystupujúce prvky v priestoroch stavby;	1	1	3	* odstrániť komunikačné prekážky, o ktoré sa dá zakopnúť - skrutky, zvýšené poklapy nad úroveň podlahy, hadice, káble (napr. vo vstupných priestoroch, na chodbách a pod.);			
93	Stroje na brúsenie povrchov	nadmerná hlučnosť	* poškodenie sluchu obsluhy hlučnosťou vznikajúcou pri pracovnej činnosti stroja;	2	1	5	* vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP (chrániče sluchu) a zabezpečiť ich správne používanie;			
94	Stroje na brúsenie povrchov	porezanie rotujúcim nástrojom	* porezanie rotujúcim nástrojom (brúsiacim kotúčom, kruhom, brúsiacou hlavou, frézovacími lamelami, kefou, kotúčom), pri styku ruky s nástrojom;	2	3	1 4	* postupovať podľa návodu na používanie; * vylúčiť prítomnosť osôb v blízkosti pracujúceho stroja; * nespúšťať stroj ak je nadvihnutý; * nesiahť rukou do nebezpečnej blízkosti pohybujúceho sa nástroja, za chodu stroja nedvíhať stroj; * zriaďovanie, čistenie, mazanie a výmenu pracovného nástroja vykonávať len ak je stroj vypnutý; * pred použitím stroja (prístroja) náradie skontrolovať či nie sú poškodené kryty alebo iné časti náradia, ďalej skontrolovať všetky pohyblivé časti, ktoré môžu ovplyvniť správnu funkciu stroja a posúdiť, či sú schopné riadne pracovať a plniť všetky určené funkcie, overiť funkciu spínačov proti náhodnému spusteniu; * pred nastavením lopatkového hladítka			

							dať spínač motora do nulovej polohy; * po ukončení práce, pred jeho údržbou, opravou a pred výmenou nástrojov vytiahnuť prívodný kábel zo zásuvky; * venovať práci s náradím zvýšenú pozornosť; * stroj premiestňovať len za časť k tomu určenú (vodiace tyče); * nosiť dlhé rukávy vrátane osôb nachádzajúcich sa na pracovisku;			
95	Stroje na brúsenie povrchov	prašnosť a rozstrek kovových častíc	* pôsobenie prašnosti; * rozstrek kovových častíc	3	1	7	* používať pri frézovaní používať vysávač; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP (respirátor FFP2, ochranné okuliare B9) a zabezpečiť ich správne používanie;			
96	Stroje na brúsenie povrchov	úraz el. prúdom	* úraz obsluhy elektrickým prúdom;	2	3	1 4	* používať stroj na stavbách len cez stavebný rozvádzač s prúdovým chráničom; * vykonávať kontroly stroja, el. prívodov aj pred začatím práce na zmene a po skončení práce s náradím na zmene v predpísanom rozsahu (pri zistení chýb odovzdať náradie alebo jeho súčasti do opravy); * stroj nepremiestňovať za prívodný kábel, ani tento kábel nepoužívať k vytiahnutiu vidlice zo zásuvky; * prívodný kábel položiť mimo ostré hrany; * podľa potreby ho chrániť vhodným spôsobom proti mechanickému, popr. inému poškodeniu; * el. kábel nenamáhať ťahom; * pohyblivý prívod viesť vždy od stroja dozadu; * vo vonkajšom prostredí používať			

							predlžovací kábel len ak je príslušne označený a určený pre toto prostredie; * nepoužívať poškodený stroj ani el. prírodné káble;			
97	Úpravy povrchov stien a stropov	nefyziologické pracovné polohy	* práce v nefyziologických polohách, v pokľaku a pod. s následkom poškodenia zdravia - pohybového aparátu; * práce v neprirodzenej polohe tela alebo jeho častí, práca vo vynútených polohách;	2	3	1 3	* zaistiť potrebnú zdravotnú spôsobilosť (lekárske prehliadky); * dodržiavať bezpečnostné prestávky v teplom prostredí; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP a zabezpečiť ich správne používanie;			
98	Úpravy povrchov stien a stropov	porezanie o ostré hrany obkladačiek a dlaždíc	* porezanie rúk o ostré hrany obkladačiek a dlaždíc;	2	1	5	* dodržiavať správne pracovné postupy; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP (ochranné rukavice) a zabezpečiť ich správne používanie;			
99	Uzavreté šachtové priestory	kontakt osoby s chemickou látkou	* kontakt osoby s chemickou látkou nachádzajúcou sa v uzavretých šachtových priestoroch;	2	2	9	* uzavrieť, zaslepiť prívod média, odvieť nebezpečnú látku mimo ohrozené miesta práce; * stanoviť a oboznámiť zamestnancov s bezpečnými pracovnými postupmi a zabezpečiť ich dodržiavanie; * vybaviť zamestnanca vhodnými OOPP a zabezpečiť ich správne používanie;			
100	Uzavreté šachtové priestory	narazenie do konštrukcií	* narazenie hlavy pri zníženej podchodnej výške priestoru; * narazenie, odretie pri prácach v neprirodzených polohách (v pokľaku, predklone a i.);	4	1	9	* zabezpečiť vhodný pracovný režim, rotáciu zamestnancov; * vylúčiť vstup osamoteného zamestnanca do uzavretého priestoru; * označiť zdroje nebezpečenstva (napr.: znížená podchodná výška, vystupujúce prvky do obslužných uličiek/priestorov); * stanoviť a oboznámiť zamestnancov s			

							bezpečnými pracovnými postupmi a zabezpečiť ich dodržiavanie; * vybaviť zamestnanca vhodnými OOPP (ochranná prilba) a zabezpečiť ich správne používanie;			
101	Uzavreté šachtové priestory	otrava toxickými látkami	* otrava toxickými látkami pri zvýšení ich koncentrácie; * nadýchanie (inhalácia) škodlivých zložiek chemických látok, výparov (narkotický efekt niektorých látok sa môže prejaviť už pri koncentráciách podstatne nižších, ako sú koncentrácie nebezpečné z hľadiska požiaru alebo výbuchu); * kontaminácia ovzdušia nebezpečnými látkami (plynmi, parami, prachmi); * zvrátenie znečistených častí s vývinom toxických pár (obsahujúce ťažké kovy a i.);	2	3	1 3	* identifikovať toxické látky (plyny, pary) vhodnými detekčnými prístrojmi pred vstupom do uzavretého šachtového priestoru; * zaistiť výber vhodných monitorovacích zariadení (digitálne, analógové, kolorimetrické trubičky); * trvalo monitorovať prítomnosť toxických látok v pracovnom ovzduší počas prítomnosti zamestnanca v uzatvorenom priestore (v atmosfére s nedostatkem kyslíka nebudú monitorovacie prístroje na horľavé látky udávať spoľahlivé informácie); * vylúčiť vstup do uzavretých priestorov pokiaľ výskyt zdraviu škodlivých a výbušných látok presahuje prípustné koncentrácie; * používať signalizačné zariadenia, stanoviť spôsob dorozumievania a komunikácie; * mať pripravené záchranné prostriedky, vyťahovacie zariadenie pre havarijné prípady, pre vyprostenie, vytiahnutie zamestnanca; * zaistiť prácu dostatočným počtom zamestnancov s ohľadom na miestne podmienky a			

							závažnosť ohrozenia; * pozitívne ovplyvňovať vnútornú atmosféru (podľa potreby zaistiť výmenu vzduchu, dostatočný prívod vzduchu, nútené vetranie pretlakom, použitie ventilačných a vetracích zariadení); * vylúčiť vstup osamoteného zamestnanca do uzavretého priestoru; * vybaviť zamestnanca vhodnými OOPP a zabezpečiť ich správne používanie;			
102	Uzavreté šachtové priestory	pošmyknutie	* pád osoby na podlahe, pokĺznutie, zakopnutie o prekážku;	4	1	9	* zaistiť dostatočné osvetlenie šachtových priestorov; * sledovať stav komunikácie a okolitých plôch; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP (pracovná obuv S3) a zabezpečiť ich správne používanie;			
103	Uzavreté šachtové priestory	požiar, výbuch, popálenie	* samovznietenie, vznietenie, požiar, výbuch v uzavretom priestore;	1	5	1 1	* vypracovať a dodržiavať pracovný a technologický postup pre ošetrovanie a údržbu povrchov, lepenie, čistenie vnútri uzavretých šachtových priestorov; * zaistiť výber vhodných monitorovacích zariadení (prístrojov na detekciu horľavých plynov a pár), zaistiť pravidelnú kalibráciu týchto priestorov podľa platných predpisov; * trvale monitorovať prítomnosť horľavých plynov a pár počas prítomnosti zamestnanca v uzavretom priestore; * pozitívne ovplyvňovať vnútornú atmosféru (podľa potreby zaistiť výmenu vzduchu, dostatočný prívod vzduchu, nútené vetranie pretlakom,			

							ventilačnými a vetracími zariadeniami); * sledovať a koordinovať činnosť vnútri priestoru, zabezpečiť trvalý dozor; * vylúčiť zdroj iniciácie, používať svietidlá v nevýbušnom prevedení (podľa prehlásenia o zhode);			
104	Uzavreté šachtové priestory	prirazenie prstov poklopom	* prirazenie, priškripanie, pomliaždenie prstov pri manipulácii s poklopom; * vyklznutie poklopu z ruky;	1	2	5	* používať vhodné pracovné prostriedky (nástroje a pomôcky) pri vyberaní (otváraní) a ukladaní (zatváraní) poklopov a uzáverov šachiet; * nepoužívať poškodené, mokré a zamastené rukavice; * vybaviť zamestnanca vhodnými OOPP a zabezpečiť ich správne používanie;			
105	Uzavreté šachtové priestory	pád do šachtového priestoru	* pád osoby do šachtového priestoru; * pád osôb do nezaisteného, voľne prístupného otvoru;	2	3	1 3	* pri prácach v otvorených šachtových priestoroch zaistiť bezpečnosť okolitej prevádzky (napr. ochranným zábradlím proti pádu osôb, výstražnými značkami, v noci a za zníženej viditeľnosti výstražným osvetlením); * zaistiť bezpečný výstup a zostup do uzavretého priestoru bezpečnými horizontálnymi komunikačnými prostriedkami (pevnými stúpadlovými rebríkmi, prenosnými rebríkmi a pod.); * vykonať kontrolu zariadenia umožňujúceho vstup a vytiahnutie osoby do/z priestoru (rebríky, laná, prostriedky osobného zabezpečenia a pod.); * po ukončení práce uviesť poklopy, kryty a i. do pôvodného			

							stavu;			
106	Uzavreté šachtové priestory	udusenie nedostatkom kyslíka	* udusenie nedostatkom kyslíka (toto ohrozenie je zvýšené nemožnosťou odhaliť ohrozené ovzdušie ľudskými zmyslami - nedostatok senzorického varovania); * chemické alebo biochemické reakcie, pri ktorých sa spotrebúva kyslík a kedy môže dôjsť k vývinu nedýchateľných plynov (oxid uhlíčitý, metán a pod.);	1	7	1 5	* overiť stav ovzdušia v uzavretom priestore pred vstupom zamestnanca do tohto priestoru; * vydať a dodržiavať zákaz vstupovať osobám do uzavretého šachtového priestoru pokiaľ výskyt zdraviu škodlivých a výbušných látok presahuje prípustnú koncentráciu; * trvalo monitorovať pracovné ovzdušie (vnútornú atmosféru); * kontrolovať obsah kyslíka pri používaní inertných plynov, otvoreného ohňa, PB, zváranie a i.; * zaistiť signalizáciu, dorozumievanie, účinnú komunikáciu; * pozitívne ovplyvňovať vnútornú atmosféru (podľa potreby zaistiť výmenu vzduchu, dostatočný prívod vzduchu, nútené vetranie pretlakom, správne použitie ventilačných a vetracích zariadení); * vylúčiť vstup osamoteného zamestnanca do uzavretého priestoru; * zaistiť dostatočný počet odborne a zdravotne spôsobilých zamestnancov; * sledovať a koordinovať činnosť vnútri priestoru, zabezpečiť trvalý dozor; * stanoviť a oboznámiť zamestnancov s bezpečnými pracovnými postupmi a zabezpečiť ich dodržiavanie; * vybaviť zamestnanca vhodnými OOPP a zabezpečiť ich správne používanie;			
107	Uzavreté	znížená	* znížená	4	1	9	* zaistiť adekvátnu			

	šachtové priestory	viditeľnosť	viditeľnosť, nedostatočné osvetlenie, tma; * stres, strach z tmy a šera;				viditeľnosť pre bezpečné vykonávanie pracovných činností, vrátane chôdze; * zabezpečiť kontrolu stavu prenosných svietidiel pred vstupom do uzavretého priestoru; * vybaviť osoby vstupujúce do uzavretého priestoru záložným zdrojom svetla (spravidla svietidlom v nevýbušnom prevedení); * vylúčiť vstup osamoteného zamestnanca do uzavretého priestoru; * zaistiť vstupy do uzavretých šachtových priestorov proti prístupu nepovoláných osôb;			
108	Vstupy, schodiská, rampy, výstupové rebríky - pohyb osôb po stavbe	chybné našliapnutie na schodiskový stupeň	* pošmyknutie, šikmé našliapnutie na hranu schodiskového stupňa;	4	2	1 8	* udržiavať nešmykľavý povrch schodiskových stupňov, dbať na správne našľapovanie, vylúčiť šikmé našliapnutie hlavne pri znížených adhézných podmienkach za mokra, námrazy, vplyvom znečistenej obuvi; * vylúčiť nesprávne došľapovanie až na okraj (hranu) schodiskového stupňa, kde sú zhoršené trecie podmienky; * očistiť obuv pred výstupom na rebrík; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP (pracovná obuv S3) a zabezpečiť ich správne používanie;			
109	Vstupy, schodiská, rampy, výstupové rebríky - pohyb osôb po stavbe	pošmyknutie na rampe	* pády zamestnancov pri vstupe do objektu, pri vystupovaní, menej pri nastupovaní, zo schodov a rebríkov;	2	2	9	* zriadiť bezpečné vstupy do stavebných objektov o predpísanej šírke, vybaviť obojstranným zábradlím pri výške nad 1,5 m nad terénom; * prednostne			

			* pošmyknutie pri výstupe a zostupe po rampách;				zriaďovať trvalé schodiská tak, aby ich bolo možné používať už v priebehu stavania stavby, prípadne dočasných drevených schodísk, obmedziť používanie rebríkov na výstupy do poschodí objektov; * udržiavať rovný a nepoškodený povrch podest a schodiskových stupňov; * udržiavať voľný priestor zaisťujúci bezpečný priechod po schodoch, rampe; * vybaviť šikmú rampu okopovými lištami, zarážkami a pod. prvkami a to pri sklone rampy 1:3 vo vzdialenosti 45 cm od seba, pri sklone 1:4 - 50 cm a pri sklone 1:5 - 55 cm od seba; * pridržovať sa držiadiel pri výstupe a zostupe po schodoch, resp. priečkach pri výstupe po rebríku;			
110	Výstupy a zostupy	pád zamestnanca pri výstupe a zostupe	* pád zamestnanca pri výstupe a zostupe na zvýšené miesta práce;	2	3	1 3	* ku miestam práce vo výške zaistiť bezpečný prístup (rebríky, schodisko, rampy a pod.);			
111	Zemné práce, výkopy - vykonávanie pažení	deformácie, zrútenie paženia	* deformácie, zrútenie paženia a následné zavalenie a udusenie zamestnancov vo výkopoch; * poškodenie častí paženia a strata jeho funkcie;	1	7	1 6	* pripraviť potrebný počet a druh dielov pažení podľa rozmerov a hĺbky výkopu; * skontrolovať stav paženia (hlavne skrutiek stabilizátorov); * dbať na správne zostavovanie a zabudovanie pažení (spájanie vretien dvojíc stĺpov, vytvorenie rozpieracích rámov, rozopretie, stabilizácia, zatlačanie, vkladanie pažiacich dosiek, úplné rozoprenie a pod. podľa druhu zeminy - vid' technologický postup príslušného typu			

							paženia); * zaistiť kontrolu stien výkopu, paženia pred vstupom, vylúčiť vstup osôb do nezaisteného výkopu; * neupevňovať laná alebo reťaze k rozpieracím rúrkam alebo vretenám; * nevykonávať zatlačovanie bez použitia tlačných traverz a tlačných hláv; * nepoužívať systémové paženie vo väčších hĺbkach ako určuje výrobca a v prostredí so zemným tlakom vyšším ako určuje výrobca; * paženie strmých (kolmých) stien strojovo hĺbených výkopov sa nemá zásadne oneskoriť o dlhšiu dobu, ako uvádza príslušný platný predpis;			
112	Zemné práce, výkopy - vykonávanie paženia	pád zamestnanca pri zostupovaní a vystupovaní	* pád zamestnanca pri zostupovaní a vystupovaní po častiach paženia; * pošmyknutie a pád pri zliezaní a vyliezaní do/z výkopu; * narazenie zamestnanca pri zoskakovaní do výkopu;	3	2	1 4	* nepoužívať rozpierací systém namiesto rebríkov; * pre výstup a zostup do výkopu používať rebrík, schodisko, rampy a pod.;			
113	Zemné práce, výkopy - stavebných rýh (pre kanalizáciu, vodovody, plynovody a pod.), stavebné jamy	pád osoby do hĺbky	* pád zamestnancov, príp. iných osôb (občanov) do výkopov z okrajov stien;	2	5	2 3	* zabezpečiť ohradenie výkopov alebo zaistenie výkopov proti pádu osôb inou nápadnou prekážkou na stavbách, v prípade, ak je výkop v blízkosti komunikácií alebo ak sa v blízkosti výkopu na stavbe pracuje, na vonkajších priestranstvách sa zriadia uvedené opatrenia proti pádu osôb (obyvateľov) vždy; * zriadiť bezpečné prechodové lávky a mostíky;			
114	Zemné práce,	pád predmetov	* pád predmetov	1	3	7	* pri práci vo výkope			

	výkopy - stavebných rýh (pre kanalizáciu, vodovody, plynovody a pod.), stavebné jamy	na osobu vo výkope	(kamene, a pod.) na zamestnanca vo výkope;				používať pridelené OOPP (na ochranu hlavy - ochranná prilba); * dbať na zaistenie alebo odstránenie balvanov, zbytkov stavebných konštrukcií v stenách výkopu;			
115	Zemné práce, výkopy - stavebných rýh (pre kanalizáciu, vodovody, plynovody a pod.), stavebné jamy	poškodenie a narušenie podzemných vedení	* poškodenie a narušenie podzemných vedení, zasiahnutie el. prúdom pri poškodení el. káblov, výbuch pri narušení a poškodení plynových potrubí s následným únikom zemného plynu do uzavretých priestorov priľahlých objektov, kedy môže dôjsť k iniciácii vytvorenej výbušnej zmesi;	2	3	1 4	* zaistiť identifikáciu a vyznačenie podzemných vedení, ich vytýčenie pred začatím zemných prác, obmedzenie strojnej vykopávky v blízkosti potrubí alebo káblov, dodržiavanie podmienok stanovených prevádzkovateľmi vedení pri prevádzaní strojných vykopávok; * obnažovanie potrubí a káblov vykonávať ručne so zvýšenou opatrnosťou; * obnažené potrubia zaistiť proti prehybu, vybočeniu a rozpojeniu;			
116	Zemné práce, výkopy - vykonávanie pažení	zasiahnutie osoby pažiacim dielcom	* pád, zasiahnutie zamestnanca manipulovaným, vyťahovaným pažiacim dielcom;	2	2	9	* dodržiavať zákaz zdržiať sa po dobu zatlačovania alebo vyťahovania paženia, v čase hĺbenia a zasypávania sekcie paženia, ktorá bezprostredne súvisí so sekciou, kde sa paženie zatlačuje alebo vyťahuje;			
117	Zemné práce, výkopy - stavebných rýh (pre kanalizáciu, vodovody, plynovody a pod.), stavebné jamy	zavalenie a udusenie osoby vo výkope	* zavalenie, zasypanie a udusenie zamestnancov pri vstupe a práci vo výkopoch; * pozn.: vykopávanie výkopov odstraňovaním zeminy sa narušuje pôvodný rovnovážny stav v zemine, dochádza k ťahovým a šmykovým silám v obnažených stenách výkopu, ktoré je nutné nahradit' umelo,	2	7	3 2	* zaistiť steny výkopov proti zosunutiu stien od hĺbky 1,30 m (resp. 1,50 m v nezastavanom území) pažením alebo svahovaním podľa projektu a skutočného stavu, fyzikálno - mechanických vlastností zeminy a miestnych podmienok; * zaistiť kontrolu stien výkopu, paženie pred vstupom, vylúčiť vstup osôb do nezaisteného výkopu; * nevytvárať previsy, odstrániť kamene a pod. v stene; * nezaťažovať hrany	2	5	2 3

			inak by došlo ku zrúteniu steny. K poruche stability zeminy vedie všetko, čo zvyšuje napätie v zemine a všetko, čo znižuje pevnosť zeminy.; * najdôležitejšie príčiny zvyšovania napätí: - zväčšenie hĺbky výkopu, - nasýtenie zeminy vodou, - vodný tlak v trhlinách zeme, - hmotnosť vykopanej zeminy, strojov a pod. na povrchu pri hrane výkopu, - otrasy a vibrácie vyvolávané prevádzkou strojov, vozidiel a pod.; * všeobecne platí, že čím má zemina väčší obsah vody, tým ťažšie a zložitejšie je zaisťovanie stability stien a svahov v nej vytvorených;				výkopu (voľný pruh min. 50 cm) a to ani vykopanou zeminou, materiálom ani prevádzkou strojov, ak nie je zriadené spoľahlivé paženie, štetovnicová stena a pod; * vylúčiť vstup zamestnancov do výkopu s nezaistenými stenami (strojovo hĺbenými) pri väčšej hĺbke ako 1,3 resp. 1,5 m; * podľa potreby zaisťovať odvodnenie výkopu, resp. terénu pozdĺž výkopu; * dodržiavať správny postup odstraňovania paženia; * zriadiť rebríky (popr. rampy, schody) pre bezpečný zostup a výstup do výkopu a pre rýchle opustenie výkopu v prípade vzniku nebezpečenstva;			
118	Zváranie elektrickým oblúkom	popálenie zvarača	* popálenie o horúce povrchy; * popálenie rôznych častí tela rozstaveným kovom, rozstrekom strusky a pod.;	1	2	5	* používať kryty, závesy, zásteny z nehorľavého materiálu na ochranu ostatných zamestnancov; * vylúčiť prístup nepovolaných osôb do priestoru zvárania; * strusku oklepávať až po ochladení na bezpečnú teplotu; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP (zvaračský štít, zvaračské rukavice, pracovný odev; ochranné okuliare B9 pre asistentov) a zabezpečiť ich správne používanie; * platné PO povolenie a riadiť sa stanovenými podmienkami v PO povolení;			

							* zabezpečiť prítomnosť hasiaceho prístroja na pracovisku; * nosiť dlhé rukávy; * nepoužívať horľavé oblečenie, pri prácach zvarač nesmie nosiť reflexnú vestu z horľavého materiálu;			
119	Zváranie elektrickým oblúkom	úraz el. prúdom	* zasiahnutie zvarača el. prúdom pri oblúkovom zvaraní;	2	3	1 4	* zaistiť, aby zváracie práce vykonávala iba spôsobilá osoba s požadovanou kvalifikáciou; * pred zvaraním obhliadnuť pracovisko a vylúčiť všetky vodivé časti z dosahu zvarača; * nepripojovať zvárací vodič na zvarenec alebo zvárací nástroj, ak je zariadenie pod prúdom; * nepripevňovať zváracie vodiče na svorkovnicu zvaračky za chodu; * zaistiť uzemnenie ochranným vodičom, izolácie zvar. káblov; * pred zvaraním kontrolovať sekundárny okruh zváracieho agregátu; * pri manipulácii na svorkách zváracieho zdroja, zdroj vypnúť a vykonať opatrenia vylučujúce jeho nežiaduce zapnutie nepovolnou osobou; * držiaky elektród sa smú odkladať iba na izolačnú podložku alebo odizolovaný stojan a musia byť zabezpečené proti náhodnému dotyku vodivých predmetov; * držiaky elektród sa nesmú ochladzovať ponorením do vody; * pred opustením pracoviska sa musí vypnúť zdroj elektrického prúdu na zvaranie; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP a zabezpečiť ich správne používanie; * platné PO povolenie			

							a riadiť sa stanovenými podmienkami v PO povolení; * zabezpečiť prítomnosť hasiaceho prístroja na pracovisku;			
120	Zváranie plameňom, rezanie kyslíkom	explózia acetylénovej fľaše	* explózia acetylénovej fľaše;	1	9	20	* zaistiť, aby zváracie práce vykonávala iba spôsobilá osoba s požadovanou kvalifikáciou; * nepoužívať poškodené, chybné horáky; * fľaše ukladať na bezpečné miesto mimo nebezpečné zdroje tepla; fľaše, ktoré boli vystavené pôsobeniu ohňa alebo sa pri práci zohriali, musia sa neodkladne odstrániť z prevádzky a zreteľne označiť ako chybné; * správne inštalovať a používať poistky proti spätnému šľahnutiu na acetylénovej hadici; * zabezpečiť fľaše na plyny proti prevrhnutiu alebo zgúfaniu a v prípade potreby sa musia dať čo najrýchlejšie uvoľniť; * po skončení prác uzavrieť prívod plynu a z prechodného pracoviska odviezť fľaše s plynom; * platné PO povolenie a riadiť sa stanovenými podmienkami v PO povolení; * zabezpečiť prítomnosť hasiaceho prístroja na pracovisku;			
121	Zváranie plameňom, rezanie kyslíkom	ohrozenie zvárača splodinami	* ohrozovanie zvárača pri vdychovaní škodlivín vznikajúcich pri zváraní - pôsobenie aerosólov, prachov, dymu;	2	2	9	* v uzavretých priestoroch zaistiť dostatočnú výmenu vzduchu; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP a zabezpečiť ich správne používanie; * platné PO povolenie a riadiť sa stanovenými			

							podmienkami v PO povolení; * zabezpečiť prítomnosť hasiaceho prístroja na pracovisku;			
122	Zváranie plameňom, rezanie kyslíkom	popálenie zvárača	* popálenie o horúce povrchy; * popálenie rôznych častí tela rozstaveným kovom, rozstrekom strusky a pod.;	2	2	9	* používať kryty, závesy, zásteny z nehorľavého materiálu na ochranu ostatných zamestnancov; * vylúčiť prístup nepovoláných osôb do priestoru zvárania; * strusku oklepávať až po ochladení na bezpečnú teplotu; * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP (zváračský štít, zváračské rukavice, pracovný odev; ochranné okuliare B9 pre asistentov) a zabezpečiť ich správne používanie; * platné PO povolenie a riadiť sa stanovenými podmienkami v PO povolení; * zabezpečiť prítomnosť hasiaceho prístroja na pracovisku; * nosiť dlhé rukávy vrátane osôb nachádzajúcich sa na pracovisku; * nepoužívať horľavé oblečenie, pri prácach zvárač nesmie nosiť reflexnú vestu z horľavého materiálu; * zvárač pri používaní zváračských okuliarov musí zároveň používať bezpečnostnú prilbu; pri používaní zváračskej kukly toto pravidlo neplatí;			
123	Zváranie plameňom, rezanie kyslíkom	únik acetylénu	* požiar, popálenie pri úniku acetylénu;	1	2	5	* nepoužívať poškodené fľaše; * opatrne manipulovať s fľašami; * zaistiť ochranu hadice proti mechanickému poškodeniu (preseknutiu, poškodeniu), prepáleniu a			

							znečisteniu; * nepoužívať hadice kratšie ako 5 m alebo mať vzdialenosť medzi spojkami kratšiu ako 5 m; * zabezpečiť fľaše na plyny proti prevrhnutiu alebo zgúľaniu a v prípade potreby sa musia dať čo najrýchlejšie uvoľniť; * po skončení prác uzavrieť prívod plynu a z prechodného pracoviska odviezť fľaše s plynom; * platné PO povolenie a riadiť sa stanovenými podmienkami v PO povolení; * zabezpečiť prítomnosť hasiaceho prístroja na pracovisku;			
124	Zváranie vo výške	pád zvárača	* pád zvárača pri prácach vo výške	2	5	2 2	* činnosť vykonávať len s použitím kolektívnych (lešenie, plošina) alebo osobných ochranných pracovných prostriedkov (bezpečnostný postroj); * zváračské hadice alebo elektrické vodiče nesmie mať zvárač ovinuté okolo tela ani položené cez rameno; * zváračské hadice alebo vodiče treba upevniť na pevné predmety, aby sa nemohli náhle zosunúť s následným pádom zvárača; * vedenie zváračských hadíc alebo vodičov musí vylúčiť priechyby, možnosti poškodenia v miestach pripevnenia alebo poškodenia žeravým rozstrekom; * zvárači nesmú pracovať nad sebou, ak nie sú oddelení pevným stropom bez otvorov; * zabezpečiť ochranu priestoru pod miestom zvárania; * súprava fliaš			

							s plynmi alebo zvärací zdroj sa musia umiestniť a chrániť tak, aby neboli ohrozené padajúcim žeravým rozstrekom;			
125	Chemické látky	Inhalácia chemickej látky (nafta)	*Vdýchnutie nafty a jej výparov	2	3	1 4	*Plnenie nádrží a manipulácia s naftou musí byť na otvorenom priestranstve alebo v dostatočne vetraných objektoch			
126	Chemické látky	Zashiahnutie očí	*Zasiahnutie očí naftou	2	3	1 4	*Zabrániť kontaktu očí použitím vhodnej ochrany zraku			
127	Chemické látky	Požiar	*Vznietenie nafty	2	3	1 8	*zákaz práce s otvoreným ohňom *bezpečné uzavretie nádob *nakladanie s PHM podľa stanovených podmienok v KBU *počas doby skladovania a prečerpávania je potrebné zabezpečiť ochranné pásmo v okruhu 6,5m *v bezpečnom pásme je prísny zákaz manipulácie s otvoreným ohňom a skladovania horľavých látok			
128	Chemické látky	Skladovanie a prečerpávanie	*únik nafty	2	3	1 4	*používanie certifikovaných nádob *bezpečné uzavretie nádob *nakladanie s PHM podľa podmienok stanovených v KBU *používanie nádob s dvojitém plášťom *prečerpávanie je možné iba od dodávateľa pohonných a vykurovacích médií priamo z cisterny pomocou čerpacej sústavy *počas skladovania a prečerpávania je potrebné mať k dispozícii havarijnú súpravu *v mieste skladovania a prečerpávania je potrebné zaistiť bezpečné pásmo v okruhu 6,5 m *v bezpečnom pásme			

							je prísny zákaz manipulácie s otvoreným ohňom a skladovania horľavých látok			
129	Splodiny spaľovania	Požiar agregátu	*požiar agregátu v uzatvorených priestoroch	2	7	3 1	*nikdy nepoužívajte agregát na iné ako výrobcom určené činnosti (kúrenie, vetranie) *je nevyhnutná prítomnosť akcieschopného hasiaceho prístroja(práškového)			
130	Splodiny spaľovania	Požiar horľavých látok	*požiar horľavých látok nachádzajúcich sa v blízkosti	2	7	3 1	*horúce spaliny nesmú byť odvádzané na horľavé materiály *nikdy nepoužívajte agregát na iné ako výrobcom určené činnosti (kúrenie, vetranie)			
131	Vstup a výstupu vzduchu	Prehriatie agregátu	*prehriatie agregátu z dôvodu upchatia alebo zablokovania v oblasti vstupu a výstupu vzduchu	3	3	2 0	*oblasti vstupu a výstupu vzduchu musia byť trvale voľné tak, aby sa zabránilo prehriatiu agregátu *po inštalácii agregátu sa uistiť, že otvory pre nasávanie a výstup vzduchu sú trvalo voľné a je vylúčené ich upchatie v priebehu prevádzky			
132	Elektrické časti agregátu, elektrické káble	úraz el. prúdom	*úraz obsluhy elektrickým prúdom;	2	3	1 4	* vykonávať opravu môže len odborne spôsobilá osoba, len po odpojení od siete; * vykonávať predpísané kontroly agregátu v pravidelných a výrobcom stanovených intervaloch (v prípade chýb odovzdať agregát alebo jeho súčasti na opravu); * nepoužívať poškodený agregát alebo jeho časti, najmä elektrické časti a poškodené, ktoré sa nedajú spínačom vypnúť alebo zapnúť ani poškodených el. prívodov; * prívodný kábel pokladať mimo ostré hrany; podľa potreby ho chrániť vhodným spôsobom proti mechanickému, popr.			

							inému poškodeniu, el. kábel nenamáhať ťahom; * vo vonkajšom prostredí používať predlžovací kábel len ak je príslušne označený a určený pre toto prostredie; * prívodný el. kábel, predlžovací kábel, vidlicu, návlačku pravidelne kontrolovať a podrobovať revíziám; * nepoužívať poškodené el. káble; * po ukončení práce vidlicu el. prívodu odpojiť zo zásuvky; * prívodný kábel smie byť vymieňaný iba kvalifikovaným pracovníkom (elektrikárom). * nikdy nepoužívajte agregát na iné ako určené činnosti (kúrenie, vetranie)			
133	Splodiny spaľovania	požiar agregátu	*požiar agregátu v uzatvorených priestoroch	2	7	3 1	* pri prevádzke agregátu v uzatvorených priestoroch je potrebné v každom prípade tieto vyvádzať von pomocou dymovodu; * agregát neinštalujte a neprevádzkujte v miestnostiach, v ktorých sa nachádzajú explozívne látky alebo otvorený oheň; * nikdy nepoužívajte agregát na iné ako určené činnosti (kúrenie, vetranie); * prítomnosť akcieschopného prenosného hasiaceho prístroja (práškového);	1	7	1 5
134	Splodiny spaľovania	požiar horľavých látok	*požiar horľavých látok nachádzajúcich sa v blízkosti agregátu	2	7	3 1	* horúce splodiny zo spaľovania nesmú byť odvádzané na horľavé materiály; * nikdy nepoužívajte agregát na iné ako určené činnosti (kúrenie, vetranie);	1	7	1 5

135	Vstup a výdych vzduchu	prehriatie agregátu	*prehriatie agregátu z dôvodu upchatia alebo zablokovania v oblasti vstupu a výdychu vzduchu	3	3	20	* oblasti pre vstup a výdych vzduchu musia byť stále voľné tak, aby sa zabránilo prehriatiu agregátov. * uistite sa prosím, že ste agregát inštalovali tak, aby bolo vylúčené upchanie tak nasávacieho, ako aj obidvoch výdychových otvorov agregátu (spaliny a ohriaty vzduch). Otvory musia byť behom prevádzky voľné.			
136	Dotyk cudzích predmetov alebo živých častí tela s agregátom	popálenie a mechanické poškodenie	*popálenie tela; mechanické poškodenie tela alebo predmetov	2	3	14	* sieťovina vzadu na ventilátore (kryt ventilátora) zabráňuje neúmyselnému dotyku s cudzími predmetmi alebo živými časťami tela. * ventilátor je chránený mriežkou, ktorá sa nachádza spredu na kryte ventilátora. Prevádzkovanie agregátu bez ochrannej mriežky môže viesť k zraneniam osôb a poškodeniu iných prístrojov. * výmenu zadného krytu smie vykonať iba kvalifikovaný personál a to iba vtedy, keď nie je agregát pod napätím.			
137	Manipulovanie a uskladňovanie materiálov a iných produktov	Poranenie dolných a horných končatín	Poranenia dôsledku uvoľnenia alebo zlého manipulovania s daným materiálom (drevo, železo , betón, atď)	2	2	9	- pri každej manipulácii vizuálne skontrolovať uskladnený materiál - manipulácia ťažších a nadmerne veľkých materiálov a bremien môže byť vykonávaná iba osobou na to určenou			
138	Zváranie	Poranenie hlavy	Poranenie v dôsledku padajúceho predmetu , alebo nárazom do pevnej časti	2	3	13	Ak to umožňuje situácia ergonomická poloha zvaračovo tela pri zvaraní je nutné používať predpísané OOPP (			

							integrováný štít)			
139	Otrýskavanie ocelových a betónových povrchov	-Poranenie dolných a horných končatín	Poranenia dôsledku uvoľnenia alebo zlého manipulovania s daným materiálom a s daným nástrojom.	2	5	2 2	Pred začatím prác skontrolovať materiál a pracovný nástroj, * vybaviť zamestnancov vhodnými OOPP, (bezpečnostná kukla, respirátor, bez. Postroje), použiť vhodné odsávacie zariadenie,			
140	Otrýskavanie ocelových a betónových povrchov	- práca vo výške	- poranenie v dôsledku pádu osoby, pád predmetu z výšky	2	3	1 3	Skontrolovať pracovisko či je bezpečné, použiť kolektívnu alebo osobnú ochranu (zábradlie, bezpečnostný postroj) - zabezpečiť okraje pracoviska (okopové dosky)			
141	Otrýskavanie ocelových a betónových povrchov	- prašnosť	* ohrozenie dýchacích ciest jemným prachom, zaprášenie dýchacích ciest, pľúcne ochorenie pri dlhodobejšej práci s náradím na opracovanie kameňa a stavebných materiálov a výrobkov (zvlášť nebezpečný kremičitý (silikónový) prach	3	2	1 3	použiť vhodné odsávacie zariadenie, použiť potrebné OOPP (bezpečnostná kukla, respirátor)			
142	Zváranie elektrickým oblúkom v ochrannej atmosfére	- prevrhnutie tlakových nádob	- možnosť výbuchu pri nedobrej manipulácii s tlakovými nádobami	2	3	1 4	- zabezpečiť tlakové nádoby proti prevrhnutiu -* zaistiť, aby zváracie práce vykonávala iba spôsobilá osoba s požadovanou kvalifikáciou; * pred zváraním obhliadnuť pracovisko a vylúčiť všetky vodivé časti z dosahu zvárača;			
143	Chemické látky	Inhalácia chemickej látky	*Vdýchnutie chemickej látky a jej výparov	2	3	1 4	*v bezpečnom pásme je prísny zákaz manipulácie s otvoreným ohňom a skladovania horľavých látok - používať potrebné OOPP (respirátor , maska) - zabezpečiť dostatočné odsávanie			

Vysvetlivky:

F - Pravdepodobnosť výskytu udalosti

F	Názov	Základný opis
1	Veľmi zriedkavo, nie je pravdepodobné	Možné, no veľmi zriedkavé. Raz alebo niekoľkokrát v odvetví (v súvislosti s technológiou). V organizácii sa nevyskytlo.
2	Zriedkavo	V dejinách závodu sa vyskytlo raz alebo dvakrát. V organizácii neobvyklé. V dejinách odvetvia je výskyt veľmi nepravdepodobný, no možný.
3	Príležitostne	Raz alebo niekoľkokrát v priebehu 1 – 3 rokov. Počas činnosti ojedinelý výskyt.
4	Často	Raz alebo niekoľkokrát v priebehu mesiaca. Niekoľko málo výskytov počas činnosti.
5	Obyčajne	Raz alebo niekoľkokrát v priebehu zmeny, často alebo pravidelne v priebehu dňa počas činnosti.

N - Rozsah – následky nežiaducej udalosti N

Č.	Názov	Základný opis
1	Drobné nehody	Zaznamenaný pracovný úraz bez lekárskeho ošetrovania
2	Malé nehody	Zaznamenaný pracovný úraz s práceneschopnosťou do 3 dní
3	Nehody	Registrovaný pracovný úraz (práceneschopnosť 4 – 42 dní), zaznamenaný pracovný úraz viacerých osôb
5	Vážne nehody	Vážny pracovný úraz s trvalými zdravotnými následkami, s práceneschopnosťou > 42 dní, masový pracovný úraz viacerých osôb, v niektorých prípadoch registrovaný, choroba z povolania
7	Kritické nehody	Smrteľné pracovné nehody, vážny masový pracovný úraz s trvalými zdravotnými následkami
9	Extrémne nehody	Masový pracovný úraz, v niektorých prípadoch smrteľný

R - Výsledná miera rizika

Kombinácia frekvencie (F) a následkov (N) určuje rizikový faktor (R):

$$R = (F \times N) \cdot 2,222$$

Kategória a rizika	Interval	Riziko	Vyhodnotenie rizika	Potreba bezpečnostných opatrení
I	1-10	Nevýznamné	Prijateľné riziko	Nie je potrebné prijímať bezpečnostné opatrenia
II	11-25	Stredné	Prijateľné riziko	Činnosť je klasifikovaná ako bezpečná, existuje možnosť dosiahnuť zlepšenie. Naplánujte nápravné opatrenia.
III	26-40	Vážne až nežiaduce	Nežiaduce riziko, vysoká pravdepodobnosť úrazu	Okamžite prijmite nápravné opatrenia alebo krátkodobé opatrenia. Riziko možno prijať len vo vážnych a extrémnych prípadoch (napríklad záchrana života, len na veľmi krátky čas).
IV	> 40	Neprijateľné	Neprijateľné riziko, počas činnosti trvale hrozí pracovný úraz	Okamžite je potrebné s činnosťou prestať, vyradiť z prevádzky

PRÍLOHA B.

10. Dôležité kontakty.

Integrovaný záchranný systém

tiesňové volanie

OR Hasičský a záchranný zbor

tiesňové volanie

Lekárska služba prvej pomoci,

tiesňové volanie

Obvodné oddelenie Policajného zboru

tiesňové volanie

PRÍLOHA C.

Zabezpečenie podmienok na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov na spoločnom pracovisku - ROZSAH

**v zmysle § 18 ods. 1 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci
v znení neskorších predpisov**

Zamestnávateľia :

Hlavný dodávateľ

.....

Subdodávateľ

Poddodávateľ (subdodávateľ a)

spoločne prijali zmluvne určené podmienky v oblasti BOZP nasledovne:

Hlavný dodávateľ zabezpečí :

1. označenie nebezpečných miest a označenie prístupových komunikácií staveniska – pracoviska so zodpovednosťou v plnom rozsahu!
2. označenie miesta odstavenia motorových vozidiel a stavebných mechanizmov na celom stavenisku – pracovisku so zodpovednosťou v plnom rozsahu
3. vyhovujúci odborný bod el. prúdu pre všetky EZ (po vykonaní odborných skúšok – revízií).

Subdodávateľ zabezpečí u svojich zamestnancov a zamestnancov subdodávateľa:

1. vyhovujúci a bezpečný technický stav používaných motorových vozidiel, mechanizmov a zariadení (predloženie dokladov o vykonaných predpísaných odborných kontrol – revízií) so zodpovednosťou v plnom rozsahu
2. vybavenie všetkých svojich pracovníkov predpísanými osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami a zabezpečenie kontroly ich používania so zodpovednosťou v plnom rozsahu
3. predloženie písomných dokladov o plnej predpísanej kvalifikácii z hľadiska BOZP - Záznamy – zoznam pracovníkov, PREUKAZY – OSVEDČENIA o vykonaných školeniach a kurzoch so zodpovednosťou v plnom rozsahu
4. dodrži určité (dohodnuté) technologické a pracovné postupy so zodpovednosťou v plnom rozsahu
5. označenie a zabezpečenie okolia nebezpečných miest a situácií vzniknutých po ich pracovnej činnosti po odsúhlasení objednávateľom so záverečnou plnou zodpovednosťou (napr. výkopy, výstavba lešení, ich kotvenie a pod.).

V dňa

.....
pečiatka - podpis
hlavný dodávateľ

.....
pečiatka - podpis
subdodávateľ

.....
pečiatka – podpis
poddodávateľ

Vzájomná informovanosť o spolupráci na spoločnom pracovisku

**v zmysle § 18 ods. 2 zákona č.124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci
v znení neskorších predpisov**

zamestnávateľa

a

.....
sa navzájom informovali pred začiatkom výkonu prác najmä o:

- možných ohrozeniach (posudok o riziku a zoznam poskytovaných OOPP),
- preventívnych opatreniach (systém kontrolnej činnosti),
- opatreniach na poskytnutie prvej pomoci, na zdolávanie požiarov, na vykonanie záchranných prác a na evakuáciu zamestnancov (plán poskytovania prvej pomoci, výškolenie zamestnancov v poskytovaní prvej pomoci, požiarne evakuačný plán).

Spoločné pracovisko a charakteristika činnosti je:

Tieto informácie je každý zamestnávateľ povinný poskytnúť svojim zamestnancom a
zástupcom zamestnancov

V dňa

Dohoda o spolupráci na spoločnom pracovisku

uzavretá na základe § 18 ods. 3 zákona NR SR č. 124/2006 Z. z. v znení platných predpisov.
o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci

objednávateľ

a zamestnávateľ prípadne fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom

sa dohodli, kto zodpovedá za vytvorenie podmienok bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov na spoločnom pracovisku a v akom rozsahu pri výkone montážnych, opravárenských, stavebných a iných prác (podmienky majú byť dohodnuté hlavne v uzavretých zmluvách).

Objednávateľ a zamestnávateľia sa dohodli na nasledovných podmienkach:

1. Spoločné pracovisko a charakteristika činnosti je :
2. Zamestnávateľia a objednávateľ sa navzájom informovali:
 - 2.1 o možných ohrozeniach (hodnotenie nebezpečenstiev, neodstrániteľné nebezpečenstvá a ohrozenia vyplývajúce z pracovného procesu a prostredia, posúdenie rizika a zoznam poskytovaných osobných ochranných pracovných prostriedkov)
 - 2.2 o preventívnych opatreniach a opatreniach na poskytnutie prvej pomoci, na zdolávanie požiarov, na vykonanie záchranných prác a evakuáciu zamestnancov (organizácia starostlivosti o zranených – traumatologický plán, dokumentácia ochrany pred požiarom – požiarne poplachové smernice, požiarne evakuačný plán, protipožiarne hliadky, požiarne poriadky)
 - 2.3 o umiestnení informatívnych, príkazových a zákazových značení
3. Objednávateľ zodpovedá za bezpečnosť stavieb (prevádzkových objektov), vonkajších priestorov a komunikácií a zabezpečuje potrebnú údržbu stavieb a technického vybavenia stavieb. Ustanovenie tohto bodu neplatí pri vykonávaní stavebných prác a odovzdaní a prevzatí staveniska (vid' osobitný zápis).
4. Každý zamestnávateľ zodpovedá za organizáciu práce svojich zamestnancov, bezpečnosť pri práci a bezpečný technický stav svojich strojov a zariadení používaných pri práci (predpísané revízie, skúšky a i.)
5. Zamestnávateľia sa dohodli, že používanie strojov a zariadení druhého zamestnávateľa tejto dohody je dovolené len s jeho súhlasom. Zamestnávateľia sa dohodli, že zakážu používať svojim zamestnancom stroje a zariadenia ďalších zamestnávateľov bez ich vedomia a súhlasu.
6. Zamestnávateľia sa dohodli, že každý zamestnávateľ tejto dohody si sám zabezpečí pre svojich zamestnancov osobné ochranné pracovné prostriedky, odborné spôsobilosti zamestnancov a pracovné pomôcky potrebné pre dodržiavanie predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

V dňa

pečiatka - podpis

objednávateľ

pečiatka - podpis

zamestnávateľ (fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom)

22 ZŠ Ostedková, Ostredková ul. 14, 821 02 Bratislava , parc. č. C-1216, E-698/400, k. ú. Ružinov,
obec Bratislava – Ružinov“